

ΚΡΥΠΤΟΝΟΜΙΣΜΑΤΑ

Το bitcoin κατακτά οχυρά της οικονομίας

Το bitcoin διεισδύει στο παραδοσιακό χρηματοπιστωτικό σύστημα. Μετά την Tesla φαίνεται να κατακτά και τη Morgan Stanley, που εξετάζει το ενδεχόμενο να στοιχηματίσει στο bitcoin. Ο Καναδάς ενέκρινε τους πρώτους διαπραγματεύσιμους τίτλους σε bitcoin, ενώ υπάρχουν ενδείξεις ότι πολλές επιχειρήσεις θα προσφέρουν υπηρεσίες για κρυπτονομίσματα. **Σελ. 10**

ΦΡΑΝΚ ΦΑΝΟΝ

Κρατάει αποστάσεις για τον East Med

Τις προϋποθέσεις για να γίνει η Ελλάδα ενεργειακός κόμβος αναλύει ο πρώην υπ. Εξωτερικών των ΗΠΑ, Φρανκ Φάνον, ο οποίος έπαιξε πρωταγωνιστικό ρόλο στην προώθηση της ενεργειακής συμμαχίας Ελλάδας - Κύπρου - Ισραήλ. Κρατάει όμως αποστάσεις στο ζήτημα της διαδρομής των νέων κοιτασμάτων καθώς και από το σχέδιο του East Med. **Σελ. 18**

ΟΥΑΣΙΓΚΤΟΝ

Διπλόρτι για τον αγωγό Nord Stream 2

Η κυβέρνηση Μπάιντεν καταφεύγει σε ελιγμούς που διασώζει τις σχέσεις της με την ισχυρότερη ευρωπαϊκή οικονομία, ενώ δεν παρεκκλίνει από τη γραμμή της στο θέμα του Nord Stream 2. Σχεδιάζει να επιβάλει κυρώσεις σε ρωσικές εταιρείες που συμμετέχουν στην ολοκλήρωση του αγωγού και να εξαιρέσει τις γερμανικές για να αποφεύγει κρίση με το Βερολίνο. **Σελ. 9**

Δείκτης & Όγκος του ΧΑΚ

Η στήριξη θα συνεχισθεί και το 2021

Θα είναι στοχευμένη και δεν θα είναι του ύψους που είναι σήμερα - Η πανδημία περιορίζει την ανάπτυξη

Εως το τέλος του 2021 θα συνεχιστεί το κράτος να στήριξη επιχειρήσεις και εργαζομένους. Ωστόσο, η στήριξη θα είναι στοχευμένη και θα καλύπτει κυρίως τους κλάδους που έχουν πληγεί περισσότερο.

Ποιοι κλάδοι, το ποσοστό της βοήθειας και με ποιους τρόπους θα προχωρήσει το σχέδιο δεν είναι ακόμα ξεκάθαρο, ωστόσο θα πρέπει να θεωρείται δεδομένο πως θα συνεχίζει να δίδεται έστω και

μικρή βοήθεια μέχρι το τέλος του χρόνου. Το οικονομικό επιτελείο συμφωνεί με τη γραμμή των διεθνών οικονομολόγων πως η στήριξη των κρατών δεν θα πρέπει να κοπεί απότομα και αμέσως μετά το «ξε-

κλειδώμα» επιχειρηματικών τομέων που είχαν παραλύσει για μήνες. Αυτό πρέπει να γίνει σταδιακά και με φειδώ. Την ίδια ώρα, το Συμβούλιο Ανταγωνιστικότητας βρίσκεται στην τελική ευθεία για ετοιμασία

του γενικού σχεδίου - μοντέλου ανάπτυξης της οικονομίας για τα επόμενα χρόνια, πρότζεκτ που είχε ανακοινώσει ότι θα δημιουργήσει πριν από την έλευση της πανδημικής κρίσης στην Κύπρο. **Σελ. 3**

ΠΙΘΑΝΟΝ ΤΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

Ανοίγει το λιανικό εμπόριο στην Ελλάδα

Σε επανέναρξη του λιανεμπορίου από την 1η Μαρτίου ή το πιθανότερο στις 8 Μαρτίου με κανονική λειτουργία των φυσικών καταστημάτων φαίνεται να προσανατολίζεται η κυβέρνηση. Ταυτόχρονα, εκτιμάται ότι αντιμετωπίζει θετικό το αίτημα του εμπορικού κόσμου για παράταση των χειμερινών εκπτώσεων έως τις 31 Μαρτίου. **Σελ. 15**

ΠΡΟΣ ΕΠΑΝΑΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗ

Παγώνει η συμφωνία Εθνικής και Astrobank

Ουδενμία εξέλιξη σημειώθηκε στο θέμα της συμφωνίας εξαγοράς της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος (Κύπρου) από την Astrobank. Πέρασαν 15 μήνες από τότε που υπεγράφη και δεν έγινε τίποτα. Όλα δείχνουν ότι η συμφωνία οδεύει προς επαναδιαπραγμάτευση καθώς πολλά έχουν αλλάξει, λόγω κυρίως των επιπτώσεων της πανδημίας στα τραπεζικά δρώμενα. **Σελ. 8**

ΤΗΝ ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Ενοίκιο 1 εκατ. για διαμονή στον Σκορπιό

Στο τελικό στάδιο βρίσκονται τα σχέδια του Ντιμίτρι Ριμπολόβλεφ για μετατροπή του Σκορπιού σε προορισμό για το διεθνές τζέτ σετ και για άτομα υψηλότερης καθακής θέσης. Τα μέλη της οικογένειας Ριμπολόβλεφ θα διαμένουν εκεί κάποιες ημέρες, ενώ το νησί θα εκμισθώνεται κατά το υπόλοιπο διάστημα. Το ελάχιστο ενοίκιο είναι 1 εκατ. την εβδομάδα. **Σελ. 19**

Η κινεζική επέλαση ανησυχεί την Ευρώπη

Απορροιστική αλλά και ανεξάρτητη στάση με στόχο την αντιμετώπιση των καιρών προκλήσεων που απειλούν το διεθνές εμπόριο υιοθετεί η Ε.Ε. στη νέα εμπορική στρατηγική της. Θέτει, έτσι, στο επίκεντρο της νέας στρατηγικής της την αναμόρφωση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου και τις πιέσεις προς τις ΗΠΑ για σύμπτυξη ενιαίου μετώπου προς την Κίνα. Η Κομισιόν δεν κρύβει την ανησυχία της για τη δυσανάλογη ενίσχυση του ασιατικού οικονομικού γίγαντα και τις επιπτώσεις της. **Σελ. 13**

Η αμυντική βιομηχανία ΗΠΑ στόχος του Πεκίνου

Το γεωπολιτικό όπλο των σπάνιων γαιών ετοιμάζεται να επιστρατευτεί εκ νέου η Κίνα στην αντιπαράθεσή της με τις ΗΠΑ. Στόχος του Πεκίνου φαίνεται πως είναι η αμερικανική αμυντική βιομηχανία και ειδικότερα τα αεροσκάφη F-35 όπως και τα όπλα υψηλής τεχνολογίας. Το Πεκίνο εξετάζει την προοπτική να μειώσει τις εξαγωγές σπάνιων γαιών ώστε να προκληθούν προβλήματα στην παραγωγή αμυντικού εξοπλισμού της υπερδύναμης. **Σελ. 9**

Το Netflix αύξησε τον τζίρο του eBay

Το Netflix, μία από τις πλατφόρμες ψυχαγωγίας και παραγωγής περιεχομένου, γνώρισε «μέρες δόξης» στη διάρκεια της πανδημίας, καθώς εκατομμύρια άνθρωποι παρέμειναν εγκλωβιστοί και αναζητούσαν ψυχαγωγία. Και όχι μόνο «καταβρόχιζαν» τις παραγωγές του Netflix, αλλά αγόραζαν και προϊόντα συναφή με αυτές, όπως δείχνουν οι στατιστικές της eBay. **Σελ. 11**

Μην βιαστείτε να διακόψετε τη στήριξη

Συστάσεις της Κριστίν Λαγκάρντ προς τις κυβερνήσεις των κρατών της Ε.Ε.

Η πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, Κριστίν Λαγκάρντ, τόνισε πως ο μεγαλύτερος φόβος της δεν αφορά την προοπτική να συγκεντρώσει η Ευρωπαϊκή Ένωση υπερβολικά μεγάλο όγκο χρέους. Εκείνο που όντως την ανησυχεί είναι το ενδεχόμενο

να αποφασίσουν οι κυβερνήσεις να ανακαλέσουν «βράναυσα» και εσπευσμένα τις επιδοτήσεις μισθών, τις εγγυήσεις του κράτους και τη στήριξη του εισοδήματος των Ευρωπαίων προτού έρθει η κατάλληλη στιγμή. **Σελ. 12**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Δυστοπικό τοπίο

«Η ευθυγράμμιση των πολιτικών μεταξύ των κρατών μελών υπήρξε παρομιώδης», τα λόγια ανήκουν στην Κριστίν Λαγκάρντ η οποία αναφέρεται στην ανταπόκριση της Ευρώπης στην πανδημία. Για την τόνωση της οικονομίας, ως αντίδοτο κατά της κρίσης, έχουν δαπανηθεί μέχρι στιγμής ποσά που αντιστοιχούν στο 4,5% του ευρωπαϊκού ΑΕΠ. Για κάποιους, αυτά τα ποσά αποτελούν πηγή κριτικής καθώς προεβύδουν ότι η τόνωση δεν είναι σημαντική για να επανεκκινήσουν οι οικονομίες αλλά αυτό είναι κάτι που θα πρέπει να αναμένουμε να αποδειχθεί στην πράξη. Σημαντική ή όχι σε ύψος κονδυλίων, αυτό που εξετάζεται τώρα είναι η αντίδραση εκ μέρους της ΕΕ, η οποία υπήρξε πολυεπίπεδη (δημοσιονομική, νομι-

σματική, εποπτική και κανονιστική). Η ΕΚΤ, σύμφωνα με την επικεφαλής της, φρόντισε και θα συνεχίσει να διασφαλίζει ότι η αγορά χρήματος θα είναι φθηνή και εύκολα προσβάσιμη από τα κράτη, τις επιχειρήσεις και τις τράπεζες. Είναι σαφώς πιο σημαντικό να είναι αποτελεσματικές οι δημοσιονομικές πολιτικές και να στοχεύουν σε όσους πραγματικά χρειάζονται στήριξη για να μπορέσουν να επωφεληθούν της φθηνής χρηματοδότησης. Με τον τρόπο αυτό, η Ευρώπη επιλέγει να θωρακίσει την οικονομία της για όση περίοδο θα είναι παρούσα η κρίση και θα επιβαρύνει την οικονομία. Περίοδος που δυστυχώς είναι για όλους προς το παρόν άγνωστη ακόμη και μετά την αισιοδοξία που σίγουρα προκάλεσαν οι εμβολιασμοί.

Η θωράκιση της ευρωπαϊκής οικονομίας αποτελεί την πρώτη και άμεση προτεραιότητα αλλά μόλις αυτό γίνει κατορθωτό οι προσπάθειες στρέφονται προς την κατεύθυνση των αλλαγών για μετασχηματισμό της οικονομίας. Ολοένα και περισσότεροι αναλυτές συγκλίνουν στην εκτίμηση ότι το τέλος της κρίσης δεν θα μας φέρει στα προ πανδημίας επίπεδα αλλά σε κάτι εντελώς καινούργιο. Αυτό το καινούργιο δεν μπορεί να μην περιλαμβάνει τον ψηφιακό μετασχηματισμό που τόσο βίαια μπήκε στη ζωή μας όσο και την ανάγκη για διατήρηση (sustainability) της ανάπτυξης όσον αφορά στο μέγιστο αλλά και τους τρόπους που αυτή θα επιδιώκεται. Η ΕΚΤ εκτιμά ότι η ενεργειακή μεταρρύθμιση, που θα επιχειρηθεί το επόμενο

διάστημα, θα δημιουργήσει μέχρι το 2030 πέραν του ενός εκατομμυρίου νέων θέσεων εργασίας, τις λεγόμενες και ως πράσινες, αφού οι στόχοι έχουν πλέον τεθεί και αφορούν σε πιο φιλικές δραστηριότητες για το περιβάλλον. Η ανταπόκριση της Ευρώπης στη μεγάλη πρόκληση που δημιουργεί νέα δεδομένα, ήρθε μέσα από το Next Generation EU (NGEU) με συνολικούς πόρους 3% του ευρωπαϊκού ΑΕΠ την επόμενη τριετία. Και αυτό το ποσοστό έτυχε αρνητικής κριτικής γιατί κρίθηκε ως ανεπαρκές για μια πραγματική μεταρρύθμιση. Το σχέδιο ανάκαμψης, όπως είναι ευρύτερα γνωστό το NGEU, έχει στόχο να προσφέρει κονδύλια υπό τη μορφή επιδοτήσεων και χαμηλότοκων δανείων στη βάση προαποφασ-

σμένων φόρμουλας επί των διαθέσιμων πόρων. Σε αυτήν την περίπτωση, ο ρόλος των κυβερνήσεων είναι διπλός και αφορά πρώτον, στην αποτελεσματική άντληση και διοίκηση των κονδυλίων και δεύτερον, στη δημιουργία ευνοϊκών συνθηκών για να έχουν οι πόροι του ταμείου πολλαπλασιαστικό όφελος. Τα πρώτα κονδύλια αναμένεται να εισρεύσουν εντός του πρώτου εξαμήνου, περίοδος που στην Κύπρο θα συνεχίσει να είναι φορτισμένη λόγω εσωτερικών παραγόντων και την σκιά των εκλογών να πέφτει βαριά στην οικονομία και τις προοπτικές αυτές. Κλίμα συναινετών δεν φαίνεται να προκύπτει ούτε κατά διάνοια ενώ η αντιπαράθεση μετατρέπεται το σκηνικό σε κάτι εντελώς δυστοπικό.

5 291296 000378

Έχεις κάρτα της Ελληνικής Τράπεζας; Έχεις άμεση επιστροφή χρημάτων!

Κατέβασε το Myle Rewards app τώρα!

Ιαχούων όροι και προϋποθέσεις

ΤΟ ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟ

Γράφει ο **ΘΩΜΑΣ Ο ΜΠΕΜΠΑΣ**

Πιο φθηνά σου έρχεται η σουβλα με βοδινό blackagnus Pichania από το κατσίκι Βαβατινιάς

Ο ιός της Σαριπόλου

«Πάρε πάρε, έλα έλα», φωνάζει ο απέναντι παντοπώλης στον Άγιο Αντώνιο. Σε λίγο με τα lockdown θα πάμε πίσω στην εποχή των '50s. Με βλέπω έξω από το BebaBun να φωνάζω, «έλα έλα η ταλιάτα η φρέσκια, έλα πάρε το κοντσουσούβλι το καλό». Χατζηκρήτος σε ελληνική ταινία θα καταπιύσουμε με αυτήν την ευλογημένη την πανδημία. Πάντως, η αλήθεια να λέγεται το κοντσουσούβλι μας κάνει take away θραύση, είτε από το εστιατόριο είτε στην πίτα από το BebaBun. Με την ταλιάτα οι κύπριοι έχουν ακόμη κάποιες ανατολές, κάτι σαν καχυποψία, πως επειδή είναι κομμένη είναι πιο μικρή η ποσότητα. Ασε που έχουμε και το ζήτημα που μας ζήτησαν το ακριβοπληρωμένο μας βοδινό να το καίμε στην φωτιά. Θα πέσει ο θεός του γκουρμέ να μας κάψει. Με άκουσε να διαμαρτύρομαι η κυρία Ντίνα, η γυναίκα του πρώην μεγαλύτερου ζήτη που ζέρε από καλό φαγητό και απολαμβάνει το βοδινό της medium to rare. «Τα καλύτερα κρέατα και τα πιο σέξυ, τα φέρνει ο κασάπης του Αθηνάϊτου». «Μα ποιού Αθηνάϊτου;» Απάντησα με απορία, γνωρίζοντας πως στο λαϊκό σουπερμάρκετ της Παλλουριώτισσας, τα κρεατικά δεν είναι στο «εισαγόμενο» επίπεδο της κυρίας Ντίνας. «Στον άλλο», μου απάντησε με στόμφο, εξηγώντας και περιγράφοντας το shopping show μαγαζί μέσα στην υπεραγορά Αθηνάϊτης εντός του Mail Of Nicosia. Μετά τις λεπτομερείς περιγραφές της κυρίας Ντίνας για τις οπαλομπριζόλες Γαλλίας, τα αρνάκια Ιρλανδίας αλλά και τις μαρινάδες του κασάπης - σαρ, με ενθέρωσε πως από τον συγκε-

κρίμενο έμπορο κρέατος πλέον λαμβάνουν προμήθειες και άλλα μεγάλα σουπερμάρκετ. «Επιτέλους γίναμε Ιταλία», αναφώνησα στην κυρία Ντίνα. Όπου οι σαρ του κοψιδιού στην Τσοκάνη λογίζονται ως σελέμπριτι και τραγουδούν ενίοτε και άριες την ώρα που το μαχαίρι πλησιάζει το κόκκαλο του αγριουγούρου. Εγώ, βέβαια, νόμιζα πως τέτοια προνόμια είχε μόνο η γνωστή εταιρεία Ιάκωβος Φωτιάδης που με τα καταστήματα Food Saver έκανε τους κύπριους να μάθουν την Pichania. Με είκοσι ευρώ τα δύο κιλά ιρλανδέζικης blackagnus σουβλας Pichania τους έρχεται τους κύπριους πιο φθηνά από το κατσίκι της Βαβατινιάς. Καθόλου τυχαίο που το κόνσεπτ της ποιοτικής εισαγωγής πρώτης ύλης από το Food Saver προχωρά και κερδίζει έδαφος απέναντι στα σουπερμάρκετ.

Σε άλλα νέα και για να σας προλάβω, σας ενημερώνω πως δεν θα ανοίξουν τα εστιατόρια μας πριν να περάσει το καρναβάλι και η Καθαρά Δευτέρα. Ο λόγος είναι πως φοβούνται τον «Ιό της Σαριπόλου», που όπως λένε στο υπουργείο Υγείας είναι πολύ μεταδοτικός και ενδέχεται να φέρει το περιβόητο τρίτο κύμα. Εννοώντας βέβαια πως ένα ενδεχόμενο καρναβάλι-στικό πάρτι στην Σαριπόλου θα έπαιρνε πίσω όλη την χώρα και ενδεχομένως να την έκλεινε ξανά. Δεν θα το αντέχαμε πάντως αυτό το σενάριο άνοιξε - κλείσε, συμφωνήσαμε με τον Κώστο τον μάγειρα μας από την Πάφο. «Καλύτερα να πάμε να βσοκουμε γίδα πίσω στην Ίνια», είπε ο Κώστος με απόγνωση.

Πολιτική ισότητα στην πράξη

Την Τσικνοπέμπτη αποφάσισαν τελικά να συναντηθούν ο Αβέρωφ και ο Άντρος για να συζητήσουν την πολιτική ισότητα και άλλα καυτά θέματα, λίγο πριν από την πενταμερή. Ο ΔΗΣΥ και το ΑΚΕΛ συμφωνούσαν ανέκαθεν στη λύση Διζωνικής Δικονομικής Ομοσπονδίας, ενώ το ΑΚΕΛ υπερθεμάτιζε για την πολιτική ισότητα, την οποία αναφέρει πάντα ως «ουρά» στη λύση ΔΔΟ. Από την άλλη, ο Αβέρωφ τις τελευταίες ημέρες την υπερτονίζει σχεδόν δραματικά. Τον άκουσα να το λέει και ήθελα να κλάιω: «Θέλω να απαλλαγώ από την τουρκική κατοχή, τα κατοχικά στρατεύματα, τις καταραμένες συνθήκες εγγυήσεων του '60, να πάρω εδάφη πίσω, τη Μόρφου, τα Βαρώσια και άλλες περιοχές, θέλω μια δίκαιη διευθέτηση του περιουσιακού, για να τα πάρω όλα αυτά, χρειάζεται να δώσω στους Τουρκοκύπριους την πολιτική ισότητα». Αντί να κλάω όμως χαμογέλασα. Και διερωτήθηκα: «Μα ήταν τόσο εύκολο τελικά; Με μια πολιτική ισότητα αγοράζουμε όλα τα άλλα που μας πήρανε»;

Κάποιοι πάντως διαφωνούν και μάλιστα έντονα. Ο Άντρος, ο Αβέρωφ ήξερε και αυτή τη φορά πού απευθυνόταν. Κατ' ευθείαν στο ΑΚΕΛ, προσωπικά στον Άντρο. Για «να συναντηθούμε σύντομα, να μιλήσουμε για το μέλλον του τόπου, γιατί εθνική προτεραιότητα είναι να ενωσουμε τις δυνάμεις μας να απαλλαχτούμε από την τουρκική κατοχή». Ο Άντρος, αν και αρχικά αντέδρασε, χαρακτηριστικά του κάλεσα τον Αβέρωφ μέσω των ΜΜΕ ως επικοινωνιακό, στη συνέχεια συγκατένευσε και το ραντεβού έκλεισε για την Τσικνοπέμπτη. Ποιος να του το έλεγε ότι θα ταικνώσει με τον μεγαλύτερο πολιτικό του αντίπαλο... Να δώ τον Φούλη με τιπαι και ζιβόνα στην Εζεκία Πασιγιάννου, με την εργατιά και δεν θέλω τίποτε άλλο. Η πολιτική ισότητα στην πράξη, τελεία και παύλα! Πώς τα καταφέρνει όμως ο Φούλης με τα μαγικά του. Με μια μόνο κίνηση ανέστισε και μάλιστα στο μέσο του πιο έντονου προεκλογικού, το ΔΗΣΑΚΕΛ. Αληθεύει ότι ο πρίγκιπας Νικόλαος πετάει τασάκια; Πάντως, όλα σχεδόν τα υπόλοιπα κόμματα καθόλου δεν χάρηκαν με τα λεγόμενα του Φούλη. Κάποιοι και κάποιες εξέδω-

ΟΜΗΡΟΥ & ΣΕΒΕΡΗ

Γράφει ο **ΟΝΑΣΑΓΟΡΑΣ**

Η τσίκνα Αντρου-Αβέρωφ και η ανάσταση του ΔΗΣΑΚΕΛ

- Δεν γίνεται πολιτική χωρίς μια δόση μαγείας.

σαν και πύρινες ανακινώσεις ξεχνώντας ότι πριν από λίγες εβδομάδες ήταν πρώτοι φίλοι και πρώτοι συνεργάτες μαζι του. Μόνο το ΔΗΚΟ έδειξε την απαξίωσή του και δεν τοποθετήθηκε χθες. Ποιος ξέρει γιατί; Η ΔΗΚΟ αναθεμελιωμένη Φωτούλα μου είπε ότι ο λόγος που δεν έχει εκδοθεί ανακοίνωση με το γνωστό ύφος και φρασολογία ήταν καθαρά θέμα χρόνου. Και ότι φύλαξαν όλα τα επικείμενα τα οποία ενδεχομένως να τα εκθέσουν σήμερα με τον τρόπο τους. Και θα επικρίνουν μόνο τον Φούλη. Όχι τον Άντρο... Η Μάνταμ του Φούλη πάντως μου έκανε και μία πρόβλεψη: ότι το πρώτο αποτέλεσμα της συνάντησης κορυφής Αντρου-Αβέρωφ θα είναι η επιστροφή του Τσελεπί στον Λόφο. Λέτε;

Η μάχη των μαχών

Μπορεί ο πολύς κόσμος να θεωρεί ότι η μεγάλη μάχη στις Βουλευτικές του

Μαΐου θα δοθεί μεταξύ ΑΚΕΛ και ΔΗΣΥ. Αυτό όμως δεν είναι η αλήθεια. Ασφαλώς, η μάχη ΑΚΕΛ - ΔΗΣΥ για την πρωτιά θα δοθεί και προηγουμένως άγρια. Ωστόσο, η πιο μεγάλη μάχη θα δοθεί, μάλλον δίνεται, μεταξύ δύο ή πιθανόν τριών άλλων κομμάτων. Πρόκειται καθαρά για μάχη επικράτησης και εισόδου στη Βουλή. Την μάχη που δίνουν για μήνες τώρα η ΕΔΕΚ, το Κίνημα Οικολόγων και το ΕΛΑΜ ανταγωνιζόμενοι στα κρυφά και στα φανερά. Τα τρία αυτά κόμματα, πασχίζουν κυριολεκτικά να μπουσάτουν και να αυξήσουν τα ποσοστά τους χωρίς να είναι σίγουρο μέχρι στιγμής, ότι θα τα καταφέρουν. Ακόμα πως ένα από τα τρία κόμματα εντομάζει και θα αναπτύξει σύντομα την μάχη των μαχών...

Προς τι η έκπληξη;

Ενώ συνεχίζεται από πολλούς η ανάλυση της νέας φάσης που περνούν οι Οικολόγοι και τα περί μεταστρωφής της πολιτικής τους στο Κυπριακό, από χθες

συζητείται άλλο ένα θέμα: η υποψηφιότητα του γιου του προέδρου των Οικολόγων Χαράλαμπος Θεοπέμπτου. Ο Ανδρέας Θεοπέμπτου θα είναι ένας από τους υποψήφιους των Οικολόγων στην επαρχία Αμμοχώστου. Κάποιοι έδειξαν ότι βίωσαν την έκπληξη της ζωής τους όταν διάβασαν το όνομα του γιου του προέδρου των Οικολόγων στις υποψηφιότητες. Λες και είναι η πρώτη φορά που συμβαίνει στην Κύπρο παιδί αρχηγού κόμματος να κατέρχεται ως υποψήφιος στο ίδιο κόμμα με τον πατέρα του. Εντύπωση θα έκανε εάν ο υιός ενός αρχηγού κατέβαινε υποψήφιος με άλλο κόμμα από αυτό του πατέρα του. Π.χ. στην ΕΔΕΚ ή στον ΔΗΣΥ στην προκειμένη.

ΚΟΙΝΙΣ: Αληθεύει ότι συνεργαζόμενος με πολιτικό κόμμα υποψήφιος βουλευτής κατέφυγε πρόσφατα στον κομματικό λέγοντάς του ότι μετάνιωσε αλλά πήρε την απάντηση πως τώρα πια είναι αργά;

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ**

Οκτώ ενδιαφέρουσες παραστάσεις στο Nicosia Pop Up 2020 στο Θέατρο Πόλης

Ένα πολύ ενδιαφέρον πρόγραμμα θα έχει το Nicosia Pop Up 2020, το οποίο συνδιοργανώνουν ο Δήμος Λευκωσίας σε συνεργασία με το NiMAC [Δημοτικό Κέντρο Τεχνών Λευκωσίας, Συνεργασία: Ίδρυμα Περίδη], που θα πραγματοποιηθεί μεταξύ 25 Φεβρουαρίου και 14 Μαρτίου 2021 στο Θέατρο Πόλης ΟΠΑΠ. Το Pop Up 2020 ήταν προγραμματισμένο να πραγματοποιηθεί τον περασμένο Δεκέμβριο. Ωστόσο, αναβλήθηκε λόγω της πανδημίας του Covid-19 και των έκτακτων περιοριστικών μέτρων που ανακοίνωσε η κυβέρνηση για την αποτροπή και την εξάλειψη του κορωνοϊού. Όπως ανακοινώθηκε από το NiMAC, λόγω των περιορισμών που επιβάλλει η πανδημία και των υγειονομικών πρωτοκόλλων που βρίσκονται σε ισχύ για φέτος επελέγησαν μόνο προτάσεις που αφορούν στις παραστατικές τέχνες και τα εικαστικά. Επίσης, είναι σημαντικό να τονιστεί ότι στο Nicosia Pop Up 2020 θα παρουσιάσουν τις δημιουργικές ιδέες τους στο φιλοθεάμον κοινό της Λευκωσίας και ολόκληρης της Κύπρου νέοι δημιουργοί και περφόρμερ. Όλες οι παραστάσεις που θα παρουσιαστούν στο πλαίσιο του Nicosia Pop Up 2020 προσφέρονται δωρεάν και οι διοργανωτές τονίζουν πως στον χώρο διεξαγωγής των παραστάσεων θα τηρηθούν αυστηρά όλα τα σχετικά πρωτόκολλα υγείας για τον περιορισμό της διασποράς του κορωνοϊού και για την προστασία των συμμετεχόντων και του κοινού.

Το πρόγραμμα

Το φεστιβάλ θα κάνει αρχή την Πέμπτη 25 Φεβρουαρίου στις 7 το απόγευμα με την προβολή της παράστασης «Καρέκλες», σε σκηνοθεσία enacttheatre σε συνεργασία με τον Κύριο Παπαβασιλείου. Ερμηνεύουν οι ηθοποιοί Μαρίνα Μακρή και Έλενα Καλλιγίου. Η προβολή θα επαναληφθεί

Οκτώ ενδιαφέρουσες προτάσεις από τις παραστατικές τέχνες θα παρουσιαστούν στο Θέατρο Πόλης ΟΠΑΠ στο πλαίσιο του Nicosia Pop Up 2020, που θα διεξαχθεί από τις 25 Φεβρουαρίου έως τις 14 Μαρτίου 2021, με δωρεάν είσοδο για όλες τις παραστάσεις.

την Παρασκευή (26/02). Είσοδος δωρεάν (κράτηση 96008919).

Την Κυριακή 28 Φεβρουαρίου το πρωί (11:00 π.μ.) θα παρουσιαστεί η παιδική θεατρική παράσταση «Οικογένεια Κλόουν», σε σκηνοθεσία: Ναταλία Παναγιώτου, η οποία είχε και τη σύλληψη της ιδέας. Ερμηνεύουν η Ναταλία Παναγιώτου και ο Μοχάμεντ Αουάντ. Η είσοδος είναι δωρεάν (κράτηση 99448034).

Τη Δευτέρα 1 Μαρτίου στις 6:00 π.μ. η ομάδα Γιοσεμίν θα παρουσιάσει τη θεατρική παράσταση #kazanti, με δωρεάν είσοδο (κράτησεις στο yasemin.collective@gmail.com). Συντελεστές της

παράστασης (κείμενο, σκηνοθεσία, ερμηνεία) οι Ναταλία Παναγιώτου, Άννη Σοφοκλέους και Δέσποινα Χρυσάνθου.

Την Παρασκευή 5 Μαρτίου (7:00) και την Κυριακή 7 Μαρτίου (6:00 π.μ.) θα παρουσιαστεί η θεατρική παράσταση Under/Pants με είσοδο δωρεάν (κράτηση στο 99818208). Το κείμενο είναι της Νάγιας Τ. Καρακώστα και της Ελένης Αναστασίου, η οποία έχει και τη σκηνοθετική επιμέλεια. Ερμηνεύει η Νάγια Τ. Καρακώστα. Επί σκηνής θα βρίσκονται οι μουσικοί Τζούλιαν Κουκκίδης και Λεόντιος Κυριάκου.

Τη Δευτέρα 8 Μαρτίου θα παρουσιαστεί η περφόρμανς Part 6: What does the Tongue Do? με

δωρεάν είσοδο (κράτηση στο 99669476). Η παραγωγή είναι της bytheway productions. Η συγγραφή των κειμένων και η σκηνοθεσία / χορογραφία της Ελεάννας Αλεξάνδρου. Καλλιτεχνικοί συνεργάτες οι Αριάννα Μαρκουλίδου και η Εύα Κοραή. Περφόρμερ η Αριάννα Μαρκουλίδου και η Ελεάνα Αλεξάνδρου.

Μία ακόμη περφόρμανς, η ΙΧΩΡ την Τρίτη 9 Μαρτίου, επίσης με δωρεάν είσοδο (κράτηση 99018828). Πρωτότυπο κείμενο / σκηνοθεσία / χορογραφία / σκηνογραφία της Άννης Χούρη. Ερμηνεύουν η Ελισάβετ Παναγιώτου και η Άννη Χούρη.

Στο Nicosia Pop Up 2020 θα παρουσιάσουν τις δημιουργικές ιδέες τους στο φιλοθεάμον κοινό της Λευκωσίας και ολόκληρης της Κύπρου νέοι δημιουργοί και περφόρμερ.

Την Παρασκευή 12 Μαρτίου (5:00 π.μ. και 7:00 π.μ.) θα παρουσιαστεί η χορογραφία ΠροσωπΑρΜέζω από την Άτυπη Ομάδα «Κόρες», στην οποία συμμετέχουν οι χορεύτριες Σοφία Ηρακλέους, Άντρια Κωνσταντίνου, Ελισάβετ Παναγιώτου, Αυγουστίνη Τρίαρου και Μαρία Χρυσοστόμου. Επίσης με δωρεάν είσοδο (κράτηση 99032820 και 96323634).

Τέλος την Κυριακή 14 Μαρτίου (6:00 π.μ.) η Εύη Δημητρίου θα παρουσιάσει την περφόρμανς Genes and Tonic. Σύμβουλος: Tabea Martin, μουσική του Δημήτρη Σπύρου, σχεδιασμός φωτισμού ο Aleksandar Jotovic. Τη στιλιστική επιμέλεια έχει η Κρίστια Μιχαηλίδου. Εκπαίδευση φωνής η Cathryn Robson και στην τεχνική υποστήριξη οι Sakari Laurila και Άννης Ιακώβου. Είσοδος δωρεάν (κράτηση 99349716).

Πληροφορίες

Μπορείτε να αναζητήσετε το αναλυτικό πρόγραμμα των εκδηλώσεων του Nicosia Pop Up 2020 στην ιστοσελίδα του Δήμου www.nicosia.org.cy, στην ιστοσελίδα του NiMAC www.nimac.org.cy και στο Facebook του Nicosia Pop Up 2020 [<https://www.facebook.com/nicosiapopup2020>].

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία

«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΔΗΣ • Σύμβουλος Εκδόσης: ΑΛΚΗΣ ΑΝΔΡΕΟΥ

Αρχισυντάκτρια: ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ • Υπεύθυνος Υλ.Σ: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Αιελέ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΚΑΛΗΣ • Διευθύντρια συντάξεως: ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΝΑΪΤΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Προς στοχευμένες στηρίξεις μέχρι τέλος του 2021

Ο ιός θα καθυστερήσει την ανάκαμψη και θα χρειαστούν παρατεταμένα μέτρα και χειρισμοί - Οι σχεδιασμοί του οικονομικού επιτελείου

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Την επίλυση της δύσκολης οικονομικής εξίσωσης της πανδημίας θα κληθεί να διαχειριστεί καταλλήλως η Κυβέρνηση και το 2021, με στοχευμένες οικονομικές στηρίξεις μέχρι και το τέλος του έτους. Η παράταση της πανδημίας με το δεύτερο κύμα και ενός δυναμικού τρίτου που απεύχεται να χτυπήσει την Κύπρο, έχουν μειώσει κατά πολύ τις αξιώσεις της Κύπρου για μεγάλη ανάπτυξη το 2021. Ο ιός, όπως αποδεικνύεται, θα καθυστερήσει την ανάπτυξη και προβλέψεις ύψους μέχρι και 4,5% έχουν περάσει ανεπιστρεπτή, με τον ρυθμό ανάπτυξη να περιορίζεται για το 2021 στο 3% - 3,5%. Εκείνο όμως που θα δώσει ώθηση και θα κρατήσει την ανάπτυξη έστω και στο 3% από ό,τι φαίνεται είναι τα μέτρα τα οποία, όχι μόνο δεν θα κοπούν απότομα σε επιχειρήσεις που χρήζουν οικονομικής βοήθειας, αλλά θα παραταθούν μέχρι και στο τέλος του 2021. Ποιοί κλάδοι θα τύχουν υποστήριξης, το ποσοστό της βοήθειας αλλά και με ποιους τρόπους θα προχωρήσει το κράτος σε αυτό το σχέδιο δεν είναι ακόμα ξεκάθαρο. Ωστόσο, θα πρέπει

Η πανδημική κρίση και ο τερματισμός του προγράμματος των διαβατηρίων έναντι επενδύσεων φέρνουν την Κύπρο σε μία θέση αλλαγής προσανατολισμού του οικονομικού της μοντέλου και απογαλακτισμού από παραδοσιακούς, όπως το real estate.

να θεωρείται δεδομένο πως θα συνεχιστεί η παροχή έστω και μικρής βοήθειας μέχρι το τέλος του χρόνου. Εξάλλου, το οικονομικό επιτελείο συμφωνεί με τη θέση των διεθνών οικονομολόγων πως η στήριξη των κρατών δεν θα πρέπει να κοπεί σε κανένα κράτος μονομιάς αφότου γίνει το «ξεκλείδωμα» μετά από το παρατεταμένο «κλειδωμά» επιχειρηματικών τομέων για μήνες. Το κράτος θα κληθεί να αντι-

Ένα από τα παραδείγματα της συνέχισης της οικονομικής στήριξης μέχρι και το τέλος του χρόνου, είναι η παράταση ισχύος και αύξηση ανώτατων ορίων των δανείων των Σχεδίων για επιδότηση επιτοκίου νέων στεγαστικών και επιχειρηματικών δανείων.

μετωπίσει τους επόμενους μήνες τρία δεδομένα σε σχέση με την ανάκαμψη, τα οποία μπορούν να οριστούν και ως κίνδυνοι. Πρώτον, τη βίαιη απόσυρση των μέτρων στήριξης και όχι μιας σταδιακής, ώστε να μην υποσκαφθεί η ανάκαμψη. Σημειωτέον ότι τη δεδομένη περίοδο υπάρχουν αρκετές επιχειρήσεις που είναι σε πολύ κακή οικονομική κατάσταση και κρατούνται μόνο με επιδό-

ματα. Μέχρι να τους δοθεί η ευκαιρία να ασκήσουν πάλι το επιχειρείν, αλλά και συνάμα να αποβούν σωστές οι κινήσεις τους από εδώ και πέρα, θα ισορροπούν σε «τεντωμένο σκοινί». Η στήριξη, έστω και μειωμένη, σε σχέση με τη σημερινή, θα αποδειχθεί καιρίας σημασίας. Δεύτερον, στη διεθνή οικονομική σκηνή για χώρες που στηρίζονται και αναπτύσσονται στη βάση της κατανάλωσης όπως η Κύ-

προς, οι οικονομολόγοι αναμένουν πως οι καταναλωτές μετά από αυτό το «σοκ» θα στραφούν και θα έχουν περισσότερη προτίμηση στην αποταμίευση, παρά στην κατανάλωση. Ένα κράτος από εκεί που κατανάλωνε σε ένα βαθμό και τώρα επιλέγει να αποταμιεύει περισσότερο, καθυστερεί την οποία οικονομική ανάκαμψη μπορεί να αναμένεται, ή να μειωθεί σε σύγκριση με αυτή που έχει ήδη προβλε-

Επεξεργάζονται το νέο μοντέλο ανάπτυξης

Το Συμβούλιο Ανταγωνιστικότητας βρίσκεται στην τελική ευθεία για ετοιμασία του γενικού σχεδίου - μοντέλου ανάπτυξης της οικονομίας για τα επόμενα χρόνια, πρότζεκτ που είχε ανακοινώσει ότι θα δημιουργήσει πριν από την έξωση της πανδημικής κρίσης στην Κύπρο. Η πανδημική κρίση και ο τερματισμός του προγράμματος των διαβατηρίων έναντι επενδύσεων φέρνουν την Κύπρο σε μία θέση αλλαγής προσανατολισμού του οικονομικού της μοντέλου και απογαλακτισμού από παραδοσιακούς, όπως το real estate. Η έξωση των βάσεων των εταιρειών εντός Κύπρου είναι ένα από αυτά, αγγλιστί «head quartering». Μεγάλη κουβέντα γίνεται για το νέο «κόνσепт» προσέγγισης επενδύσεων όχι στη βάση του επενδυτικού προγράμματος όπως το γνωρίζαμε και -καλώς- καταργήθηκε αφού αποδείχθηκε ότι τύγχανε κατάχρησης, αλλά στη βάση της διαμονής (residency). Ενδεχομένως να δούμε προσέγκυση επενδύσεων στη βάση του «residency», που ο επενδυτής δεν θα μπορεί να είναι «φρόντισμα» στο κράτος, αλλά να διαμένει νόμιμα για αρκετά χρόνια και να έχει ασφαλιστικές δι- κλείδες που να μπαίνουν απαραί- τητως.

ως και θα αλλάξει κάπως το «μίγμα των κλάδων». Στην ίδια βάση της συνέχισης της οικονομικής στήριξης είναι και η παρούσα στήριξη που έχει προχωρήσει το κράτος, αναλόγως του κλάδου. Το σκεπτικό πίσω από την οικονομική στήριξη πλέον επιβάλλεται, διότι εάν το κράτος αποφάσιζε να σταματήσει τη στήριξη τέλος του 2020 για παράδειγμα, τότε όλοι οι οικονομικοί πόροι που είχαν δοθεί από το Μάρτιο του 2020 δεν θα είχαν κανένα αποτέλεσμα και θα ήταν λες και το κράτος δεν στήριζε ποτέ οικονομικά καμία επιχείρηση. Γι' αυτό εξάλλου συνεχίζει η στήριξη και για επιδότηση της εργασίας και μέσω εφάπαξ επιδομάτων με ακόμα πιο δυναμικά μέτρα από εκείνα των προηγούμενων μηνών.

Ένα παράδειγμα παράτασης

Ένα από τα παραδείγματα της συνέχισης της οικονομικής στήριξης μέχρι και το τέλος του χρόνου, μέτρο το οποίο ανακοινώθηκε σχετικά νωρίς, είναι η παράταση ισχύος και αύξηση ανώτατων ορίων των δανείων των Σχεδίων για επιδότηση επιτοκίου νέων στεγαστικών και επιχειρηματικών δανείων. Η νέα καταληκτική ημερομηνία κατά την οποία οι τράπεζες που συμμετέχουν στο σχέδιο επιδότησης του επιτοκίου για στεγαστικά και για επιχειρηματικά δάνεια μπορούν να εγκρίνουν αιτήσεις δυναμικών δανειοληπτών για εισαγωγή στο σχέδιο είναι η 31/12/2021. Την ίδια ώρα, το ποσό του ανώτατου ποσού του δανείου ανέβηκε από τις 300.000 ευρώ στις 400.000 ευρώ, με το ανώτατο ποσό επιδότησης να φτάνει πλέον τις 24.000 ευρώ. Η αύξηση του ορίου ισχύει και για τα επιχειρηματικά δάνεια.

Συγκεκριμένα, στο 1,8 εκατ. ευρώ ανά αυτοτελώς εργαζόμενο ή επιχείρηση από 800 χιλιάδες που θα ισχύει για μέχρι το τέλος Ιουνίου 2021. Στις 270 χιλιάδες ευρώ ανά αυτοτελώς εργαζόμενο ή επιχείρηση που δραστηριοποιείται στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας από 120 χιλιάδες που θα ήταν μέχρι το τέλος Ιουνίου 2021 στη βάση του προηγούμενου σχεδίου. Στις 225 χιλιάδες ευρώ ανά αυτοτελώς εργαζόμενο ή επιχείρηση που δραστηριοποιείται στην πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων από 100 χιλιάδες ευρώ που θα ήταν μέχρι το τέλος Ιουνίου 2021 στη βάση του προηγούμενου σχεδίου.

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΑΣ & ΓΕΝΕΤΙΚΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΜΟΡΙΑΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΗΜΕΡΕΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ

ΤΕΤΑΡΤΗ 24/02, ΤΕΤΑΡΤΗ 03/03, ΤΕΤΑΡΤΗ 10/03
ΤΕΤΑΡΤΗ 17/03, ΤΕΤΑΡΤΗ 24/03, ΤΕΤΑΡΤΗ 31/03

Συμβουλές από τους Λειτουργούς του Γραφείου Εκπαίδευσης και Ακαδημαϊκούς

Πληροφορίες για υποτροφίες

Παρουσιάσεις προγραμμάτων

ΜΟΡΙΑΚΗ ΙΑΤΡΙΚΗ (MSc & PhD)
ΙΑΤΡΙΚΗ ΓΕΝΕΤΙΚΗ (MSc & PhD)

ΝΕΥΡΟΕΠΙΣΤΗΜΗ (MSc & PhD)
ΒΙΟΪΑΤΡΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ (MSc)

Σχολή Μοριακής Ιατρικής Κύπρου, Ινστιτούτο Νευρολογίας & Γενετικής Κύπρου
Ηρώων 6, Άγιος Δομέτιος, 2371 Λευκωσία

(357) 22392840

csmm@cing.ac.cy

www.cing.ac.cy/csmm/

Με βήμα σημειωτών η αποκλιμάκωση

Οι μαθητές επιστρέφουν στα σχολεία, ανοίγουν τα γυμναστήρια, αλλά παίρνει παράταση η εστίαση

Του ΓΙΑΝΝΟΥ ΛΥΤΡΑ

Η 1η Μαρτίου, ημερομηνία την οποία πολλοί – επιχειρηματίες, εργαζόμενοι, μαθητές και εκπαιδευτικοί – αναμένουν, πλησιάζει και μέχρι την ερχόμενη Πέμπτη, οι διεργασίες οι οποίες θα γίνουν σε επίπεδο Συμβουλευτικής Επιστημονικής Επιτροπής, αλλά και διυπουργικής επιτροπής, θα είναι έντονες. Οι πιέσεις που ασκούνται από πολιτικές δυνάμεις και παράγοντες της οικονομίας, με στόχο να γίνουν πιο γενναϊώδεις χαλαρώσεις στα περιοριστικά μέτρα, γίνονται ολοένα και πιο έντονες, ωστόσο οι αρμόδιοι δεν παύουν να εκφράζουν τις επιφυλάξεις τους και την πρόθεση να κάνουν ασφαλή βήματα.

Ο σκοπός του Υπουργείου Υγείας και της Κυβέρνησης, άλλωστε, είναι, πλέον, να κινούνται με συντηρητικό τρόπο, ώστε να μην αναγκάζονται να επαναφέρουν συνεχώς αυστηρότερα μέτρα στο μέλλον. Το πρώτο δεκαπενθήμερο του Μαρτίου είναι επίφοβο, εξαιτίας των Καρναβαλιών, τα οποία θα κορυφωθούν στις 14 του μήνα, γι' αυτό και η εστίαση δεν φαίνεται να θα επαναλειτούργησει νωρίς. Την ίδια ώρα, οι μαθητές των Γυ-

νομικών, για να επαναλειτούργησει ο τομέας της εστίασης από τις αρχές Μαρτίου, έθεσε το ερώτημα για το ποιος και το πώς θα γίνονται οι έλεγχοι τήρησης των υγειονομικών πρωτοκόλλων. Η συζήτηση κατέληξε στο ότι δεν υπάρχει αρκετό προσωπικό για να διενεργεί εντατικούς ελέγχους στα υποστατικά, γι' αυτό οι σκέψεις κλίνουν προς την κατεύθυνση ότι το πράσινο φως για την επαναλειτουργία της εστίασης θα αναφύει μετά το πρώτο δεκαπενθήμερο του Μάρτη.

Ακόμα ένας έντονος προβληματισμός που φέρεται να εκφράζει ο Υπουργός Υγείας αφορά στην φόρμουλα με την οποία θα γίνει κάτι τέτοιο, αφού δεν μπορεί να επαναδραστηριοποιηθούν οι συγκεκριμένες επιχειρήσεις σε άλλες επαρχίες, αλλά αυτές της Λεμεσού να πάρουν παράταση, λόγω του καρναβαλιού.

Οι ίδιες πηγές τονίζουν πως, ακόμα και περι τα μέσα του μήνα, όταν αναμένεται πως θα επαναλειτούργησει η εστίαση, θα τεθούν αυστηρές προϋποθέσεις, όπως, για παράδειγμα, οι θαμώνες να είναι καθήμενοι, ώστε να τηρούνται οι αποστάσεις μεταξύ τους. Επιπλέον, δεν φαίνεται ότι

Δεν αλλάζουν και πολλά από 1η Μαρτίου, σύμφωνα με το πλάνο που επεξεργάζονται Υπουργείο Υγείας και Συμβουλευτική Επιστημονική Επιτροπή, αφού είναι δεδομένο ότι η επιδημιολογική εικόνα είναι ρευστή.

θα λειτούργησουν οι χώροι διασκέδασης, όπου είναι ανέφικτο να τηρηθούν οι αποστάσεις και τα υγειονομικά πρωτόκολλα. Όπως υπογραμμίζεται,

στόχος του Υπουργείου Υγείας είναι να μην χρειαστεί να ξανακλείσει οποιος τομέας της οικονομίας επαναλειτούργησει, από τώρα και στο εξής.

Τα σχολεία

Με το σταγονόμετρο θα είναι, όπως όλα δείχνουν, οι χαλαρώσεις που θα παραχωρηθούν από την Κυβέρνηση και αυτές αφορούν στα σχολεία και στους χώρους άθλησης. Αναφορικά με τον τομέα της Παιδείας, αναμένεται ότι από την 1η Μαρτίου θα επιστρέψουν στα θρανία οι μαθητές της Α' και της Β' Λυκείου, καθώς στο τέλος του έτους θα πρέπει να παρακαθίσουν στην εξέταση του δεύτερου Τετραμήνου. Για το αν οι μαθητές των Γυμνασίων θα συνεχίσουν την εκπαίδευσή τους διά της φυσικής, πλέον, παρουσίας, από τις αρχές του επόμενου μήνα, αυτό δεν έχει ξεκαθαρίσει ακόμα, ωστόσο από την Συμβουλευτική Επιστημονική Επιτροπή, αναφέρεται ότι μπορεί να γίνει αυτό. Μάλιστα, θεωρείται ότι θα είναι ασφαλής η επιστροφή των μαθητών στα σχολεία, αν και εφόσον χρησιμοποιούν τις μάσκες τους και τηρούν τις αποστάσεις. Αξίζει να αναφερθεί ότι, κατά την τηλεδιάσκεψη που είχαν την Δευτέρα τα μέλη της επιστημονικής επιτροπής με τον Υπουργό Υγείας, έγινε συζήτηση κατά την οποία τέθηκε το ενδεχόμενο οι μαθητές των δύο βαθμίδων να επιστρέψουν με την διαφορά μιας βδομάδας.

Άθληση και προπονήσεις

Πρόθεση των ιθυνόντων της Υγείας ήταν η επαναλειτουργία των κλειστών χώρων άθλησης, μέσα στον Μάρτιο, ενώ σε συναντήσεις που έχουν προηγηθεί, τέθηκαν όλα τα ζητήματα και ακούστηκαν απόψεις. Όπως πληροφορείται η «Κ», δεδομένη πρέπει να θεωρείται η επαναλειτουργία των γυμναστηρίων, μόνο με την παροχή υπηρεσιών ατομικής εκγύμνασης.

Ερωτηματικό πλανάται πάνω από την πιθανότητα να ληφθούν αποφάσεις αναφορικά με την επαναλειτουργία των υπολοίπων χώρων εκγύμνασης, όπως είναι οι κλειστές πισίνες και τα κλειστά γήπεδα. Όπως είχε γράψει περί τα μέσα Φεβρουαρίου η «Κ», η πρόθεση του Υπουργείου Υγείας είναι να ανάψει το πράσινο φως για την επαναλειτουργία τους μέσα στον Μάρτιο, αλλά, για την ώρα, δεν φαίνεται να έχει ξεκαθαρίσει αν αυτό θα γίνει από την 1η του μήνα ή σε κατοπινό στάδιο.

Curfew και SMS

Δεδομένης της επιφυλακτικής στάσης που τηρείται από πλευράς Υπουργείου Υγείας και Προεδρικού, οι μετακινήσεις των πολιτών θα τελούν υπό επιτήρηση, με την βοήθεια των SMS και της νυκτερινής απαγόρευσης της κυκλοφορίας. Το curfew θα παραμείνει ως έχει και θα αρχίζει από τις 9 το βράδυ, ενώ δεν διαφοροποιείται στις διαδοχικές φορές που θα παραμείνει ως έχει και στον αριθμό των SMS που δικαιούται ο καθένας από εμάς να αξιοποιεί. Οι πιθανές διαφοροποιήσεις στις ώρες απαγόρευσης της κυκλοφορίας θα συζητηθούν τις επόμενες δύο εβδομάδες, οπότε θα εξεταστεί η επαναλειτουργία της εστίασης.

Εντονες πιέσεις ασκούνται από τους επιχειρηματίες της εστίασης, αλλά και από τα αρμόδια υπουργεία, στον Κωνσταντίνο Ιωάννου, ο οποίος δεν φαίνεται ότι παραμένει αμετακίνητος στην άποψή του σε σχέση με τους κινδύνους που θα εγκυμονεί μια τέτοια απόφαση.

μασίων και των πρώτων δύο τάξεων των Λυκείων, κρίνεται ότι μπορούν να επιστρέψουν, ενώ και σε αυτό τον τομέα τα σενάρια δίνουν και παίρνουν. Ένα κρίσιμο ερώτημα που τίθεται είναι το κατά πόσον θα υπάρξει αλλαγή με τα SMS και τον περιορισμό των μετακινήσεων.

Παράταση για εστίαση

Η τηλεδιάσκεψη που πραγματοποιήθηκε μεταξύ των μελών της Συμβουλευτικής Επιστημονικής Επιτροπής και του Υπουργού Υγείας την Δευτέρα, δεν έβγαλε «άσπρο καπνό», καθώς, σύμφωνα με τις πληροφορίες, έγινε μια προκαταρκτική συζήτηση σε γενικές γραμμές για τις χαλαρώσεις. Οι συμμετέχοντες αναλόγησαν σε συζήτηση που αφορά στην αξιολόγηση της επιδημιολογικής εικόνας, τα ευρήματα των ικνηλατήσεων στην Λεμεσό, των μεταλλαγμένων στελεχών και των επιβολισμών.

Καλά ενημερωμένες πηγές με τις οποίες επικοινωνήσαμε η «Κ», ανέφεραν ότι τα μέλη της επιστημονικής ομάδας τοποθετήθηκαν αρνητικά όσον αφορά στην επαναλειτουργία των χώρων εστίασης από τις αρχές Μαρτίου. Άλλωστε, όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, η Τεχνική Επιτροπή, η οποία αποτελείται από τεχνοκράτες διαφόρων Υπουργείων, πιέζει τον Υπουργό Υγείας για επαναδραστηριοποίηση της εστίασης από την 1η Μαρτίου, με τον Κωνσταντίνο Ιωάννου να έχει σοβαρούς ενδοισμούς.

Ανεπάρκεια ελέγχων

Όπως πληροφορείται η «Κ», ο Υπουργός Υγείας, μετά τις παραινέσεις που έγιναν από τους εκπροσώπους του Υφυπουργείου Τουρισμού, του Υπουργείου Εργασίας και του Υπουργείου Οικο-

Apple Pay με κάρτες της Τράπεζας Κύπρου

Ασφαλείς και γρήγορες πληρωμές.

Απολαύστε τα οφέλη όλων των καρτών της Τράπεζας Κύπρου εύκολα και γρήγορα, χρησιμοποιώντας iPhone, Apple Watch, iPad και Mac.* Το Apple Pay είναι απλό στη χρήση και συμβατό με τις συσκευές που χρησιμοποιείτε καθημερινά. Τα στοιχεία της κάρτας σας προστατεύονται, αφού δεν αποθηκεύονται στη συσκευή σας ούτε και κοινοποιούνται όταν πληρώνετε.

* Για τη λίστα με τις συμβατές συσκευές με Apple Pay δείτε: support.apple.com/km207105

Τράπεζα Κύπρου Apple Pay

ΑΠΟΨΗ / Του ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ

Εκτιμήσεις και ρήτρες αβεβαιότητας

Οι εκτιμήσεις στην χώρα μας ήρθαν αντιμετώπιση με πρωτοφανή γεγονότα τα τελευταία επτά με οκτώ χρόνια αναγκάζοντάς τους να βάζουν τις λεγόμενες «ρήτρες αβεβαιότητας» μέσα στις εκτιμήσεις τους. Η πρώτη περίπτωση ήταν μετά την εφαρμογή του κουρέματος, του κλεισίματος της Λαϊκής Τράπεζας και την συνεπακόλουθη δημιουργία τραπεζών – ζόμπι. Η δεύτερη περίπτωση ήταν τον περασμένο Μάρτιο με την εφαρμογή καθολικού lockdown λόγω της πανδημίας. Φαντάζομαι παρόμοια κατάσταση πρέπει να ισχύει και το 1974 μετά την τουρκική εισβολή, αλλά τότε η εκτιμητική επιστήμη στην χώρα μας ήταν ακόμη «ανώριμο σπερματοζώαριο» για να έχουμε δεδομένα.

Μια «ρήτρα αβεβαιότητας» ή «material uncertainty clause», όπως είναι γνωστή στα αγγλικά, είναι αναγκαία όταν οι συνθήκες το επιβάλλουν εφόσον δημιουργείται τέτοια αναστάτωση στην αγορά που οι συναλλαγές είναι από ανύπαρκτες έως ελαχίστες και σίγουρα όχι ικανοποιητικές και αντιπροσωπευτικές για να αποτελέσουν μια σωστή και αξιόλογη βάση για υπολογισμό της αγοραίας αξίας ακινήτων περιουσίας. Οπότε σε τέτοια περίπτωση οι εκτιμητές δίνουν με την άποψή τους για την αγορά αξία, καλώντας όμως τους πελάτες τους να ανα-

γνωρίσουν και να αποδεχτούν πως η άποψη αυτή (δικαιολογημένα) μπορεί να είναι λανθασμένη. Γι' αυτό, τους καλούν να προβαίνουν σε συχνή επανεκτίμηση του ακινήτου έτσι ώστε να λαμβάνονται υπόψη τα νέα δεδομένα.

Ως εδώ όλα καλά. Πότε όμως είναι η στιγμή να σταματήσει η χρήση αυτής της ρήτρας και να επανέλθει η παροχή επαγγελματικής άποψης στην κανονικότητα

Το ένα δεδομένο είναι πως οι αγορές αναπροσαρμόζονται σχετικά πολύ εύκολα στα εκάστοτε νέα δεδομένα. Το άλλο δεδομένο είναι πως οι επαγγελματίες εκτιμητές έχουν την ευθύνη να παρέχουν την αντικειμενική και επιστημονική άποψη και κρίση τους προς τους πελάτες τους όσο γίνεται πιο απρόσκοπτα. Οι πελάτες πληρώνουν γι' αυτή την υπηρεσία και έχουν πραγματική ανάγκη τη λήψη αυτής της υπηρεσίας. Άρα δεν αποτελεί σωστό επαγγελματικό ή παρατεταμένη χρήση τέτοιων ρητρών που ουσιαστικά βοηθούν τους εκτιμητές να αποποιούνται τις όποιες ευθύνες σε αόριστη βάση από το να παρέχουν την αντικειμενική τους άποψη.

Για παράδειγμα, σε ό,τι αφορά στο τι ακολουθούσε το κούρεμα του Μαρτίου του 2013, είναι πλέον καταγεγραμμένη ιστορία. Όλοι γνωρίζουμε ότι κόσμος έχασε χρήματα

Ενώ η πανδημία, το lockdown και οι συνέπειές τους συνεχίζονται, παρατηρήθηκε σε πολλές χώρες το φαινόμενο η ζήτηση για ακίνητα να αυξάνεται αναπροσαρμόζομενη στις νέες ανάγκες και δεδομένα.

από τους λογαριασμούς τους, ότι εξαεμιστάθηκαν μετοχικά χαρτοφυλάκια, ότι το εργαλείο της ανταλλαγής χρεών με ακίνητα χρησιμοποιήθηκε κατά κόρον για διευθέτηση μη εξυμπεριλαμβανόμενων χορηγήσεων, πως τράπεζες μετατράπηκαν σε μεγαθήρια κτηματικές εταιρείες, πως αυτές οι εταιρείες πουλούν ακίνητα είτε με όρους αγοράς ή με πλειστηριασμούς, πουλούν πακέτα δε-

νείων με εξασφαλισίες ακινήτων κλπ. Όλα αυτά είναι δεδομένα που τρέχουν με μεταβλητούς ρυθμούς από το 2014 μέχρι σήμερα και θα συνεχίσουν και στο μέλλον. Και όλοι οι οικονομικοί παράγοντες γνωρίζουν αυτά τα δεδομένα πολύ καλά. Συνεπώς, η προσφορά και η ζήτηση ακινήτων περιουσίας σε κάθε χρονική στιγμή αντικατοπτρίζει σχεδόν στο 100% αυτή τη γνώ-

ση. Άρα οι τιμές αντανακλούν την πραγματικότητα. Εγώ, ως εκτιμητής, δεν μπορώ σήμερα να επικαλούμαι «μεγάλο βαθμό αβεβαιότητας» λόγω των γεγονότων του κουρέματος για να πω στον πελάτη μου ότι, «ξέρεις () πιστεύω πως το διαμέρισμά σου αξίζει €180.000, αλλά έτσι όπως μας τα έκαναν με τα κούρεματα είναι καλά να με ρωτάς κάθε μήνα για να βλέπουμε πως εξελίσσεται η κατάσταση...». Κάτι τέτοιο νομιμοποιούν και το έλεγα μέχρι τη στιγμή που άρχισα να διαπιστώνω (όπως άλλωστε και όλοι) πως η αγορά άρχισε να ανακάμπτει.

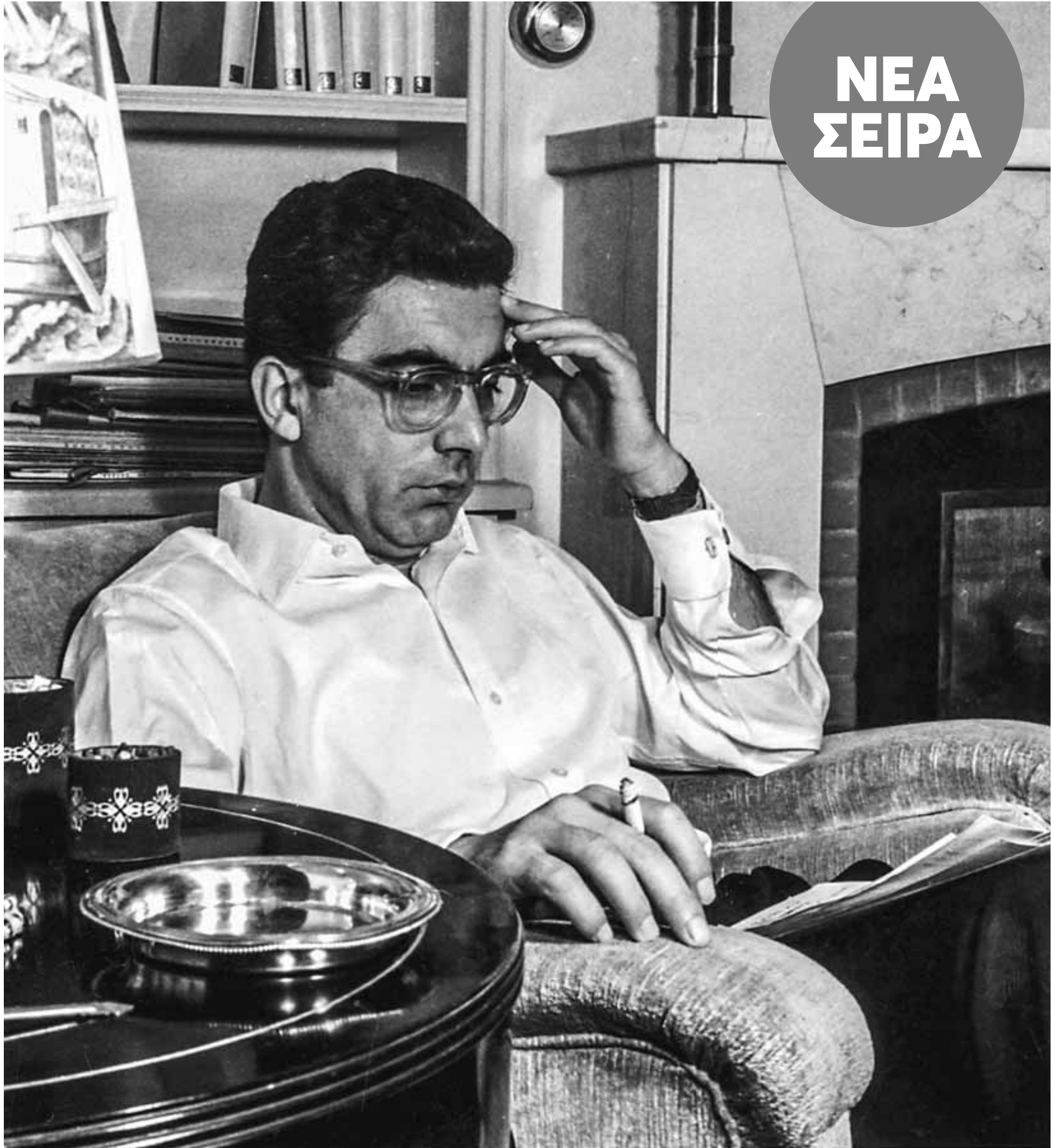
Στην πορεία όφειλα να δεχτώ τις όποιες αναπροσαρμογές στις τιμές που μου έδειχνε το παζάρι και να τις ενσωματώνω στις εκτιμήσεις μου. Κάτι ανάλογο ισχύει και με την έλευση της πανδημίας και την εφαρμογή καθολικού lockdown. Αυτό ήταν ένα παγκόσμιο σοκ που πάγωσε τις οικονομίες όλων των χωρών – όχι μόνο της δικής μας. Ήταν συνεπώς λογικά αναμενόμενο να εισαχθούν τέτοιες ρήτρες και πάλι λόγω της υπέρμετρης αβεβαιότητας. Ενώ η πανδημία, το lockdown και οι συνέπειές τους συνεχίζονται, παρατηρήθηκε σε πολλές χώρες το φαινόμενο η ζήτηση για ακίνητα να αυξάνεται αναπροσαρμόζομενη στις νέες ανάγκες και δεδομένα. Μπορεί να μειώθηκε το ενδιαφέρον για γραφεία και καταστήματα,

αλλά η ζήτηση για μεγαλύτερα σπίτια εκτός κέντρων πόλεων αυξάνεται οδηγώντας μάλιστα τις τιμές του σε νέα ψηλά ρεκόρ.

Εδώ εμάς μπορεί να μην σημειώθηκαν τεράστιες αυξήσεις στις τιμές, επειδή συντηρούνται και άλλα δεδομένα που πάνε κόντρα. Όμως, όπως είδαμε πρόσφατα, η ζήτηση από κύπριους αυξήθηκε με αποτέλεσμα οι συναλλαγές να είναι αυξημένες σε σχέση με το προηγούμενο αντίστοιχο διάστημα. Αυτό έχει τη σημασία του, αφού εξοικονομεί τους εκτιμητές για να μπορούν να εκφέρουν αντικειμενική άποψη για τις αξίες πολλών κατηγοριών ακινήτων. Εκεί που δικαιολογημένα μπορεί να συνεχίσει η παράθεση ρήτρων αβεβαιότητας είναι στις περιπτώσεις όπου η αξία του ακινήτου είναι συνδεδεμένη με το λειτουργικό κέρδος της επιχείρησης που το κατέχει, όπως για παράδειγμα η κατηγορία των ξενοδοχείων. Ως κατακλείδα, η επικίνδυνη ρήτρα αβεβαιότητας δεν είναι πανάκεια για παρατεταμένο διάστημα και χρειάζεται σωστή κρίση για το πότε και ποια ακίνητα δεν την χρειάζονται. Και η απάντηση είναι σχεδόν πάντα μπροστά στα μάτια μας.

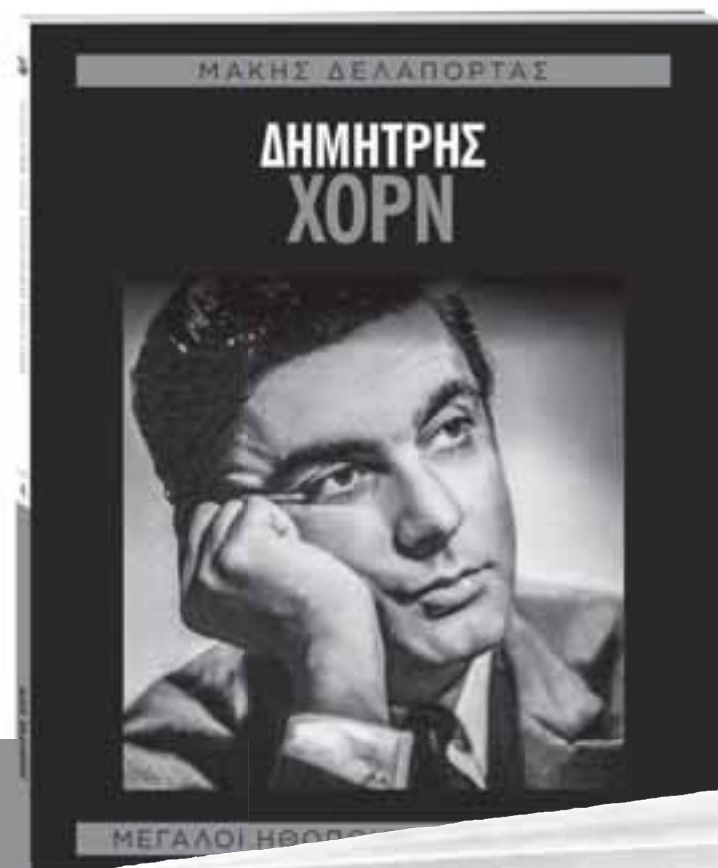
Ο Ανδρέας Α. Ανδρέου, MRICS είναι CEO, APS Andreou Property Strategy - Chartered Surveyors.

ΜΕΓΑΛΟΙ ΗΘΟΠΟΙΟΙ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΧΟΡΝ

Ο προικισμένος καλλιτέχνης, που δίδαξε ότι «ηθοποιός σημαίνει φως», πρωταγωνιστεί στον τέταρτο τόμο της συλλεκτικής σειράς «Μεγάλοι Ηθοποιοί του Θεάτρου» με την υπογραφή του Μάκη Δελαπόρτα.

**ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ 28 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ
ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ**

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Κυριακή Πόλις και Οικονομική Παρατήρηση

Προς επαναδιαπραγμάτευση συμφωνία μεταξύ Εθνικής και Astrobank

Η αρχική σκέψη ήταν να ολοκληρωθεί η πράξη μέχρι έξι μήνες μετά τις υπογραφές της 26ης Νοεμβρίου 2019

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Θα πρέπει να θεωρείται πλέον απαραίτητη η επαναδιαπραγμάτευση της συμφωνίας εξαγοράς της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος (Κύπρου) από την Astrobank, αφού ύστερα από 15 μήνες που υπεργράφη, δεν υπάρχει κάποια εξέλιξη. Αν και η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (μπτρική του γκρουπ) στα τελευταία της αποτελέσματα του Νοεμβρίου του 2020 αναφέρει πως η κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης του Ομίλου έχει αναπροσαρμοστεί για τις αποπενδύσεις της ΕΤΕ σε Κύπρο, Ρουμανία και Εθνικής Ασφαλιστικής, οι οποίες έχουν ταξινομηθεί ως μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση, για την περίπτωση της Κύπρου η κατάσταση έχει αποκτήσει άλλες προεκτάσεις. Στην περίπτωση που μπορεί να μην έχει ακυρωθεί ο «γάμος» μεταξύ των δύο τραπεζών και η πρόθεση μπορεί να εξακολουθεί να υπάρχει, σίγουρα πλέον θα πρέπει να γίνεται λόγος για σύνταξη νέας συμφωνίας, νέας διαπραγματεύσεις και όσα πλαίσια δύνανται να έχουν συμφωνηθεί. Οι συμφωνίες αυτές δεν κρατούν εξάλλου πάνω από ένα χρόνο δίχως να υλοποιηθούν και η αρχική σκέψη ήταν να ολοκληρωθεί η πράξη μέχρι έξι (6) μήνες μετά τις υπογραφές. Αφήνοντας στην άκρη φήμες για κεφαλαιακές δυσκολίες λόγω της κεφαλαιακής ενίσχυσης της Astrobank που μεγάλο μέρος της θα προέρχεται από το Αίθιοπ (through the capital controls), σίγουρα ο κορωνοϊός καθυστέρησε όλες τις διαδικασίες και το σημαντικό, έφερε και δυναμική αλλαγή της ποιότητας εξυπηρέτησης των δανείων.

Γεγονός που δεν επηρεάζει μόνο την Εθνική ή την Astrobank, αλλά όλες τις τράπεζες. Το μορατόριουμ (αναστολή καταβολής δόσεων) παρέτεινε όλες τις διαδικασίες που σχετίζονται με δανεισμό και οι τράπεζες γενικότερα αναμένουν τα αποτελέσματά τους. Πόσω μάλλον για τράπεζα που αναμένει να αγοράσει υγιή δάνεια τα οποία όμως δεν γνωρίζει ούτε η μία,

Η πώληση των θυγατρικών της Εθνικής Τράπεζας είναι υποχρέωση που απορρέει από το Σχέδιο Αναδιάρθρωσής της, με τις σχετικές διαδικασίες να έχουν ξεκινήσει από τον Απρίλιο του 2018.

ούτε η άλλη αν θα συνεχίσουν να είναι υγιή ή να μετατραπούν σε προβληματικά. Κύρια παράμετρος που επηρεάζει αναπόφευκτα την τιμή που θα αγοραστεί μία τράπεζα που θα μεταφέρει μαζί της τα υγιή της δάνεια.

Από εδώ και πέρα τι;

Η πώληση των θυγατρικών της Εθνικής Τράπεζας είναι υποχρέωση που απορρέει από το Σχέδιο Αναδιάρθρωσής της, με τις σχετικές διαδικασίες να έχουν ξεκινήσει από τον Απρίλιο του 2018. Προκύπτουν όμως κάποια ερωτηματικά και για την Εθνική Τράπεζα στην Κύπρο, αλλά και για την Astrobank. Έχει τη δυνατότητα η Ε-

θνική Τράπεζα στην Κύπρο να συνεχίζει να λειτουργεί με το υφιστάμενο της μοντέλο και αν ναι, πόσο βιώσιμο είναι το μοντέλο της σε ένα περιβάλλον που είναι «υπερτραπικό»; Επίσης έχει τη δυνατότητα να απορροφηθεί από άλλη τράπεζα εντός του νησιού και αν ναι, σε τιμή που θα είναι συμφέρουσα για την μπτρική; Και σε πόσο χρονικό διάστημα αναμένεται να γίνει κάτι τέτοιο; Όλα τα παραπάνω στην περίπτωση που θα έχει ακυρωθεί η πράξη με την Astrobank και δεν υπάρξει προσπάθεια επαναπροσέγγισης – επαναδιαπραγμάτευσης. Υπενθυμίζεται πως η Εθνική της Κύπρου στο 4ο τρίμηνο του 2018 πώλησε το μεγαλύτερο μέρος των προβληματικών της δανείων με αποτέλεσμα ο δείκτης μη εξυπηρετούμενων δανείων να φτάσει στο 12% το 2018. Τα συνολικά καθαρά δάνεια στο τέλος του 2018 διαμορφώθηκαν σε 261 εκατ. ευρώ, μειωμένα κατά 233 εκατ. ευρώ σε σχέση με το τέλος του 2017. Βάσει των αποτελεσμάτων, η μείωση προέκυψε λόγω της πώλησης του μεγαλύτερου μέρους των προβληματικών δανείων. Οι συνολικές καταθέσεις της τράπεζας ανέρχονταν σε 587 εκατ. ευρώ, ο δείκτης δανείων προς τις καταθέσεις ήταν στο 44% και ο συνολικός δείκτης κεφαλαιών στο 28,60%.

Ερωτήματα προκύπτουν όμως και για την Astrobank, που ενώ είναι σαφώς μεγαλύτερη από την Εθνική, θα πρέπει να χαράξει τη δική της πορεία στο νησί (όπως ετράπεζα από το Μάρτιο του 2017) και να αναπτύξει το δικό της χαρακτήρα για να ανταγωνιστεί τις αρκετές τράπεζες του νησιού. Ο «γάμος» με την Εθνική θα μεγάλωνε –σύμφωνα με τα τότε διαμορφω-

Το μορατόριουμ (αναστολή καταβολής δόσεων) παρέτεινε όλες τις διαδικασίες που σχετίζονται με δανεισμό και οι τράπεζες γενικότερα αναμένουν τα αποτελέσματά τους πάνω στα δανειακά χαρτοφυλάκια τους.

μένα δεδομένα- το σύνολο ενεργητικού της Astrobank κατά 30% και θα έφθανε τα 2,9 δισ. ευρώ, ενώ τα μικτά της δάνεια θα αυξανόταν σε 1,4 δισ. ευρώ και οι καταθέσεις της στα 2,6 δισ. ευρώ. Κέρδη για το 2019 είχε 16,7 εκατ. ευρώ, τα ΜΕΔ της ανέρχονταν στο υψηλό 42% και το ποσοστό κάλυψής τους, στο 54,9%. Τα κεφάλαια της τράπεζας είναι στο 13,4% και το ύψος

του κόστους προς τα έσοδα είναι στο 82,6%. Το Net interest Margin, στο 2,3%. Υπενθυμίζεται πως η Astrobank είχε ανακοινώσει ότι θα αγόραζε και την Arab Jordan Investment Bank (AJIB), αλλά η συμφωνία ακυρώθηκε. Στην Astrobank έγιναν πολλές αλλαγές εντός του 2020 και αποχώρησαν τρία ανώτατα διοικητικά στελέχη.

Ο Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος κ. Γιώργος Άππιος, ο Εκτελεστικός Διοικητικός Σύμβουλος κ. Μάριος Σαββίδης και ο Γενικός Διευθυντής Corporate Banking & SME Banking, κ. Νεοκλής Νεοκλής. Προηγήθηκε δε η παραιτήση του CEO της τράπεζας, κ. Κωνσταντίνου Λοϊζίδη και η αντικατάστασή του από τον κ. Αριστείδη Βουράκη.

TRUST Insurance - «Μονοδρομώντας» την επιτυχία

Διασφαλίζοντας εξαιρετικά επενδυτικά αποτελέσματα εν μέσω πανδημίας

Η επιτυχία των επενδυτικών δράσεων της Trust Insurance Cyprus αποδεικνύει ότι ένα ισορροπημένο επενδυτικό πρόγραμμα, μπορεί να απορροφήσει τους όποιους κραδασμούς στο οικονομικό γίγνεσθαι. Η Μαρία Φουσεντζίδου, CFO της Trust Insurance Cyprus αναλύει τους στόχους και τις αποδόσεις του επενδυτικού προγράμματος της εταιρείας, ενώ περιγράφει πώς ένα επιτυχημένο επενδυτικό πρόγραμμα διασφαλίζει τα συμφέροντα των πελατών. Την αξία και την επόμενη μέρα των επενδυτικών δράσεων, περιγράφει ο Ανδρέας Χριστοφίδης, Managing Director στην Granfeld Wealth Management Ltd.

- Ποια η πορεία της Trust Insurance όσον αφορά στις επενδύσεις;

-Από ενάρεξως εργασιών της Trust, καταγράφεται συνεχής ανοδική πορεία, κερδοφορία καθώς και συνετή διαχείριση, επιτυγχάνοντας την συγκέντρωση ενός μεγάλου ποσού μετρητών, που διατηρούνται σε κυπριακές τράπεζες. Παράλληλα κατείχε μετοχές σε εισηγμένη εταιρεία στην Ιορδανία. Λίγο πριν την εφαρμογή της νομοθεσίας Solvency II την 1/1/2016, η Εταιρεία αποφάσισε να προβεί σε ριζική αναδιάρθρωση των επενδύσεών της, αντικαθιστώντας μετοχές με ακίνητα στην Κύπρο και αγοράζοντας ευρωπαϊκά κυβερνητικά ομόλογα. Η Trust ίδρυσε την Επενδυτική της Επιτροπή και προσέλαβε την Granfeld Wealth Management Ltd ως επαγγελματία Σύμβουλο Επενδύσεων. Από κοινού σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε επενδυτική πολιτική με γνώμονα την ικανοποιητική διασπορά κινδύνου καθώς και την μεγιστοποίηση των επενδυτικών αποδόσεων. Επιπλέον, τα τελευταία τρία χρόνια η Trust αύξησε σημαντικά τις επενδύσεις της σε ακίνητα. Σήμερα η Trust κατέχει ένα ισορροπημένο επενδυτικό χαρτοφυλάκιο που αποτελείται από ομόλογα και μετοχές σε εκδόσεις με υψηλή πιστοληπτική ικανότητα, από μετρητά σε τράπεζες στην Κύπρο και το εξωτερικό και από ακίνητα που αποτελούνται από καταστήματα, γραφεία και γη στην Κύπρο.

- Ποιοι είναι οι στόχοι που θέτετε ως εταιρεία;

-Οι στόχοι που θέτουμε εμπεριέχουν πολυπλοκότητα και απαιτούν συνεχή παρακολούθηση τόσο από τον Σύμβουλο Επενδύσεων όσο και από την εταιρεία. Πρωτίστως στοχεύουμε σε ικανοποιητική διασπορά κινδύνου επιλέγοντας μεγάλο αριθμό εκδοτών με υψηλή πιστοληπτική ικανότητα και μέγιστο ποσό ανά εκδότη, με σκοπό την μεγιστοποίηση του δείκτη φερεγγυότητας της εταιρείας. Την ίδια στιγμή στοχεύουμε σε ικανοποιητικές σταθερές αποδόσεις από τόκους ομολόγων και μερίσματα μετοχών, με σκοπό την ρευστότητα για τις επιχειρησιακές ανάγκες

Βασισμένο σε προφίλ χαμηλού κινδύνου το επενδυτικό πρόγραμμα της Trust, έχει αποφέρει συνολικά σχεδόν 3,5% ετησίως για τα τελευταία τέσσερα χρόνια.

της εταιρείας. Ο τρίτος στόχος είναι η μεγιστοποίηση της κερδοφορίας, που ενισχύει την ευρωστία της Trust. Επιπλέον, στοχεύουμε στην πλήρη διάθεση των χώρων των γραφείων και καταστημάτων μας, με σκοπό την μεγιστοποίηση των εισοδημάτων από τα ακίνητά μας.

- Ποιες οι αποδόσεις του επενδυτικού σας προγράμματος;

-Η απόδοση οποιουδήποτε επενδυτικού προγράμματος κρίνεται βάσει του προφίλ κινδύνου. Στην Trust το επενδυτικό μας πρόγραμμα είναι βασισμένο σε προφίλ χαμηλού κινδύνου. Η μεγάλη πλειονότητα του χαρτοφυλακίου είναι επενδυμένο σε ομόλογα και ένα πολύ μικρό μέρος σε ευρωπαϊκές μετοχές. Συνολικά το πρόγραμμα έχει αποφέρει σχεδόν 3,5% ετησίως για τα τελευταία τέσσερα χρόνια. Ιδιαίτερη αναφορά πρέπει να γίνει στην απόδοση του επενδυτικού χαρτοφυλακίου το 2020, το πιο δύσκολο έτος για τις χρηματοοικονομικές αγορές μετά τη παγκόσμια κρίση του 2008. Η συνολική απόδοση του χαρτοφυλακίου ήταν θετική, ένα εξαιρετικό αποτέλεσμα, που φανερώνει την υψηλή ποιότητα εργασίας που έχει γίνει τόσο στον σχεδιασμό όσο και στην εκτέλεση του επενδυτικού προγράμματος. Η πιο πάνω απόδοση των χρηματοοικονομικών μέσων της Trust, ενισχύεται τα τελευταία τρία χρόνια με ολοένα αυξανόμενα εισοδήματα από την ενοίκηση των καταστημάτων και γραφείων που κατέχει σε προνομιακές ποσοστά.

- Ποια η σημασία ενός επιτυχημένου επενδυτικού προγράμματος για τους πελάτες και δυνητικούς πελάτες της εταιρείας;

-Ένα επιτυχημένο επενδυτικό πρόγραμμα ενισχύει την οικονομική κατάσταση της Εταιρείας από όλες τις σκοπές. Οι επενδυτικές αποδόσεις εξασφαλίζουν την ρευστότητα που είναι απαραίτητη για την πληρωμή των απαιτήσεων του πελάτη και των διαχειριστικών εξόδων για εξυπηρέτηση του ασφαλιστικού του συμβολαίου. Η κερδοφορία που επιφέρουν οι επενδύσεις, είτε αυτή έχει πραγματοποιηθεί είτε όχι, ενισχύουν τα κεφάλαια της εταιρείας και ενδυναμώνουν την θέση του πελάτη. Επιπλέον η ικανοποιητική

Ο ψπλός δείκτης φερεγγυότητας είναι το στοιχείο που πείθει πολλούς δυνητικούς πελάτες να επιλέξουν μια ασφαλιστική εταιρεία, επισημαίνει η κα Φουσεντζίδου. Σ' ένα περιβάλλον όπου τα επόκια θα παραμείνουν σε πολύ χαμηλά επίπεδα, η αύξηση του κεφαλαίου γίνεται πιο ελκυστική παρά η δημιουργία σταθερού εισοδήματος, σημειώνει ο κ. Χριστοφίδης.

διασπορά κινδύνου ενός επενδυτικού χαρτοφυλακίου αυξάνει τον δείκτη φερεγγυότητας της εταιρείας, που είναι αυτό που καθορίζει κατά πόσο η εταιρεία θα παραμείνει πιστή στις υποχρεώσεις της για πολλά ακόμα χρόνια. Ο ψπλός δείκτης φερεγγυότητας είναι το στοιχείο που πείθει πολλούς δυνητικούς πελάτες να επιλέξουν μια ασφαλιστική εταιρεία.

Προς Ανδρέα Χριστοφίδη - Managing Director Granfeld Wealth Management Ltd

- Ποια η διαδικασία που ακολουθείτε στην επιλογή ενός επενδυτικού προγράμματος;

-Η επιλογή του επενδυτικού προγράμματος πρέπει να συνάδει με το προφίλ κινδύνου του επενδυτή. Στη συνέχεια καθορίζεται ο επενδυτικός στόχος και το επενδυτικό πρόγραμμα είναι το μέσο για την επίτευξη του στόχου. Στην περίπτωση της Trust Insurance, το προφίλ κινδύνου είναι χαμηλό με στόχο την επίτευξη συγκεκριμένων αποδόσεων από επενδύσεις σε κινητές αξίες. Ως δεύτερο βήμα, ο επενδυτής θα καθορίσει τις προτιμήσεις του (ή τους περιορισμούς), όσον αφορά τα χρηματοοικονομικά μέσα (σε αυτήν

την περίπτωση, έχουμε μόνο απευθείας επενδύσεις σε ομόλογα και μετοχές) και τη διασπορά νομισμάτων. Όλα αυτά υποκείνται στο Πλαίσιο Ανάλυσης Κινδύνου και στο Επενδυτικό Πλαίσιο της Εταιρείας. Συνολικά, το επενδυτικό πρόγραμμα είχε ως αποτέλεσμα ένα επενδυτικό χαρτοφυλάκιο που βασίζεται σε τρεις πυλώνες: Ποιότητα, Διαφάνεια και Ρευστότητα. Αυτοί οι παράγοντες συνέβαλαν στην παροχή σιγουριάς και αίσθηση αυξημένης ασφάλειας ακόμη και στις πιο δύσκολες συνθήκες της αγοράς όπως τον Μάρτιο του περασμένου έτους. Η απόδοση εστιάζεται στην δημιουργία εισοδήματος (από τόκους και μερίσματα) καθώς και στη μεγιστοποίηση των πραγματοποιηθέντων κεφαλαιουχικών κερδών ειδικά από επενδύσεις σε μετοχές.

- Ποιος ο ρόλος του συμβούλου στο στάδιο υλοποίησης του σχεδιασμού;

-Έχοντας καθορίσει τους όρους και τους στόχους του επενδυτικού προγράμματος, ο σύμβουλος είναι υπεύθυνος για την εκτέλεσή του. Στην πράξη, αυτό σημαίνει τον ορισμό της Στρατηγικής Κατανομής Περιουσιακών Στοιχείων καθώς και της κατανομής των υποκατηγοριών. Αναλύονται όλες οι πτυχές του κινδύνου,

συμπεριλαμβανομένων του αριθμού και της επιλογής των τραπεζών που θα είναι οι θεματοφύλακες. Στη συνέχεια, το επενδυτικό χαρτοφυλάκιο διαμορφώνεται με βάση τη θεμελιώδη αρχή της διασποράς και τους τρεις προαναφερθέντες πυλώνες. Το χαρτοφυλάκιο ομολόγων της TRUST είναι επενδυμένο σε περίπου 50 διαφορετικούς εκδότες διαφόρων τύπων, ο σύμβουλος είναι υπεύθυνος να παρακολουθεί και να προτείνει τροποποιήσεις, ανάλογα με τις συνθήκες της αγοράς ή όταν εκδίδονται νέα ομόλογα. Το χαρτοφυλάκιο μετοχών έχει μια διαφορετική επενδυτική φιλοσοφία, εστιάζοντας στη μεγιστοποίηση των πραγματοποιηθέντων κεφαλαιουχικών κερδών. Προκειμένου να επιτευχθεί αυτός ο στόχος, η εταιρεία έδωσε μεγάλη σημασία στη γρήγορη λήψη αποφάσεων από επαγγελματίες του είδους και, ως εκ τούτου, συνήψε συμφωνία διαχείρισης χαρτοφυλακίου με την Granfeld Wealth Management Ltd. Αυτός ο συνδυασμός συμβουλευτικής και διαχειριστικής ευχέρειας υπήρξε ο βασικός παράγοντας πίσω από το επιτυχές αποτέλεσμα του περσινού έτους. Ο σύμβουλος παρακολουθεί το χαρτοφυλάκιο σε καθημερινή βάση και παρέχει την ενοποιημένη κατάσταση στην Επι-

Η αξία του χαρτοφυλακίου θα κριθεί εν τέλει από την απόδοση και κυρίως από τη συμπεριφορά του χαρτοφυλακίου σε ακραίες συνθήκες της αγοράς.

τροπή Επενδύσεων σε μηνιαία βάση. Τέλος, ο σύμβουλος επικυρώνει τη στρατηγική κατανομή περιουσιακών στοιχείων και τις προτεινόμενες τροποποιήσεις σύμφωνα με τις προδοκίες για τις μελλοντικές οικονομικές συνθήκες.

- Ποια είναι η αξία ενός επενδυτικού προγράμματος για την εταιρεία;

-Η αξία του χαρτοφυλακίου (τόσο από πλευράς σχεδιασμού όσο και εκτέλεσης του επενδυτικού προγράμματος) θα κριθεί εν τέλει από την απόδοση αλλά, πιο σημαντικά, από τη συμπεριφορά του χαρτοφυλακίου σε ακραίες συνθήκες της αγοράς. Ενδεικτικό του 2020 όπου στις 16 Μαρτίου ο δείκτης S&P 500 κατέγραψε την τρίτη χειρότερη ημερήσια απόδοση στην ιστορία του (μετά το κραχ του 1987 και του 1929). Αν και το ομολογιακό χαρτοφυλάκιο της Trust έλασε αρχικά από την αξία του, η υψηλή ποιότητα των εκδοτών και η μεγάλη διασπορά επέτρεψαν την γρήγορη ανάκαμψη του. Το μετοχικό χαρτοφυλάκιο μείωσε πολύ γρήγορα την έκθεση του στις αρχές Μαρτίου (μετακίνηση 75% σε μετρητά) πριν από την κατάρρευση των χρηματιστηρίων και στη συνέχεια επενδύθηκε αμέσως μετά την πτώση. Επομένως, η αξία του προγράμματος είναι ένας συνδυασμός του σχεδιασμού και της εκτέλεσής του. Εν τέλει, είναι ζήτημα εμπιστοσύνης μεταξύ της εταιρείας και του επενδυτικού της συμβούλου.

- Διανύουμε ένα ιδιαίτερα ρευστό τόπο στην οικονομία. Πώς αυτό έχει επηρεάσει την επιλογή του επενδυτικού προγράμματος; Ποια η επόμενη μέρα;

-Τενικά, σε ένα περιβάλλον όπου τα επιπέδα θα παραμείνουν σε πολύ χαμηλά επίπεδα για το προβλεπόμενο μέλλον, η αύξηση του κεφαλαίου γίνεται πιο ελκυστική παρά η δημιουργία σταθερού εισοδήματος. Οι επενδυτές θα πρέπει να είναι έτοιμοι να αυξήσουν τη στρατηγική τους κατανομή σε μετοχές και ειδικά σε τομείς και αγορές με ψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης, ωστόσο, πάντοτε εντός του προφίλ κινδύνου τους. Αυτή ήταν μια σημαντική τάση τους τελευταίους μήνες και αναμένω ότι θα συνεχιστεί.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Τα κράτη αποφασίζουν πώς θα ελέγξουν το χρήμα

Του ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ

Μία από τις «ψηφιακές» εφαρμογές που λειτουργούν σε υπολογιστές ή κινητά και παρέχουν τραπεζικές υπηρεσίες ανακοίνωσε ότι διαθέτει 270.000 πελάτες στην Ελλάδα, πριν εμφανιστεί επίσημα στη χώρα. Ξεκίνησε με την ιδέα να προσφέρει δωρεάν υπηρεσίες πληρωμών ώστε να πωλήσει υπηρεσίες από τις οποίες θα έχει έσοδα. Στην πορεία εξελίχθηκε κι όσοι τη χρησιμοποιούν έχουν τον έλεγχο των χρημάτων που ζοδεύουν, θέτουν όρια στα μηνιαία έξοδα, διαχειρίζονται συνδρομές σε άλλες υπηρεσίες, στέλνουν σε φίλους και λαμβάνουν άμεσα χρήματα χωρίς κρυφά κόστη και στρογγυλοποιούν τις πληρωμές που πραγματοποιούν με την κάρτα τους, αποταμιεύοντας τα μικροποσά που περισσεύουν.

Οι βαθύτερες εξελίξεις, όμως, είναι ότι βρισκόμαστε σε πρωτόγνωρη εποχή, διπλό νομισματικό συστή-

Σε πέντε χρόνια θα υπάρχουν ψηφιακά νομίσματα κεντρικών τραπεζών, παράλληλα με τα «κανονικά», αλλά και τα «ανεπίσημα» ψηφιακά.

ματος. Τα «κανονικά» νομίσματα που εκδίδουν οι κεντρικές τράπεζες συνυπάρχουν με χρήμα που εκδίδουν ιδιωτικοί φορείς ως ψηφιακές υπηρεσίες καινοτομίας. Τράπεζες διαφόρων ειδών, εταιρείες τηλεπικοινωνιών, συστήματα πληρωμών, εκδίδουν στην πραγματικότητα χρήμα, που σπριζείται πάνω στο επίσημο νομισματικό σύστημα των κεντρικών τραπεζών. Η καινοτομία και η διαφοροποίηση του χρήματος συνδυάζονται με τη σταθερότητα και την εμπιστοσύνη του επίσημου νομίσματος. Επειδή, όμως, η ψηφιακή εξέλιξη δεν μπορεί να αποτραπεί, οι κεντρικές τράπεζες σχεδιάζουν δικά τους ψηφιακά νομίσματα. Η κεντρική τράπεζα της Κίνας σχεδόν έξι χρόνια ετοιμάζει ψηφιακό νόμι-

μα, ενώ και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) έχει ξεκινήσει ανάλογη προετοιμασία.

Το ουσιαστικό ερώτημα είναι αν η «ψηφιακή επέλαση» των κεντρικών τραπεζών θα εκτοπίσει τα «ιδιωτικά» ψηφιακά νομίσματα ή θα επιτρέψει την άνθησή τους. Η πρόεδρος της ΕΚΤ, Κριστίν Λαγκάρντ, σε πρόσφατη συνέντευξη εξέφραζε την άποψη ότι το ευρωπαϊκό ψηφιακό νόμισμα θα προστατεύει όσους το χρησιμοποιούν αλλά δεν θα καθιστά αναγκαστική τη χρήση του ούτε θα αποκλείει τα συστήματα πληρωμών που υπάρχουν σήμερα.

Αυτό που βλέπουμε είναι ότι επιταχύνονται οι εξελίξεις. Σε πέντε χρόνια, δηλαδή το 2026, θα υπάρχουν ψηφιακά νομίσματα κεντρικών τραπεζών, παράλληλα με τα «κανονικά», αλλά και τα «ανεπίσημα» ψηφιακά. Προφανώς, οι συνθήκες θα αρχίσουν να προδιαγράφονται και θα προεξοφλούνται πριν εμφανιστούν στην πράξη. Η αρχιτεκτονική του διεθνούς νομισματικού συστήματος θα είναι διαφορετική αλλά τα ανοικτά όμως ζητήματα είναι πολλά.

Αυτά τη στιγμή η αξία των ιδιωτικών νομισμάτων δεν είναι σταθερή. Το πλέον γνωστό από όλα, το bitcoin, έχει τόσο υψηλή διακύμανση της αξίας του που ο συγγραφέας του «Μαύρου Κύκνου», Νασίμ Νικόλας Τάλεμπ, δήλωσε ότι θα πωλήσει όσα έχει, επειδή θέλει το νόμισμά του να μην έχει μεγαλύτερη διακύμανση από τα προϊόντα που θέλει να αγοράσει με αυτό.

Οι κεντρικές τράπεζες θα διευκολύνουν την αποδοχή και αγορά των νομισμάτων αυτών ώστε να έχουν σταθερότητα και αξία ως νομίσματα κι όχι ως επένδυση. Είναι ένα από τα ερωτήματα στα οποία δεν υπάρχει ακόμα απάντηση.

Εφόσον τα κράτη αποκτήσουν τα δικά τους ψηφιακά νομίσματα, θα πρέπει να κάνουν τις επιλογές τους όσον αφορά τα ιδιωτικά. Θα αποφασίσουν αν πρέπει το σημερινό διπλό νομισματικό σύστημα να επεκταθεί στην ψηφιακή εποχή. Πρόκειται για ένα επιπλέον μεγάλο δίλημμα της εποχής, στο οποίο πρέπει να απαντήσουν οι κυβερνήσεις των μεγάλων κρατών που πρωταγωνιστούν στον κόσμο. Οι κεντρικές τράπεζες, δηλαδή τα κράτη, θα επιτρέψουν τη λειτουργία με συνθήκες εμπορείας σε νομίσματα που δεν ελέγχουν; Η τεχνολογία, χάρη σε εφευρετικούς ερασιτέχνες και εμπνευσμένους επαγγελματίες της αγοράς, ανοίγει πάλι ένα παλιό πρόβλημα. Ξαναγίνεται επίκαιρο το θέμα που είχε λυθεί τους προηγούμενους αιώνες. Πρέπει να αποφασιστεί ποιος ελέγχει το χρήμα.

Ντρίπλα από την Ουάσιγκτον για τον αγωγό Nord Stream 2

Σχεδιάζει κυρώσεις στις ρωσικές εταιρείες, αλλά θα εξαιρέσει τις γερμανικές

Η κυβέρνηση Μπάιντεν καταφεύγει σε έναν διπλωματικό ελιγμό που διασώζει τις σχέσεις της με την ισχυρότερη ευρωπαϊκή οικονομία, ενώ παράλληλα δεν παρεκκλίνει από τη γραμμή της στο ακανθώδες θέμα του αγωγού Nord Stream 2. Σχεδιάζει να επιβάλει κυρώσεις στις ρωσικές εταιρείες που συμμετέχουν στην ολοκλήρωση του αγωγού, αλλά να εξαιρέσει τις γερμανικές ώστε να αποφύγει μια διπλωματική κρίση με το Βερολίνο. Στα σχέδια της Ουάσιγκτον αναφέρθηκαν τέσσερις πηγές προσκείμενες στην υπόθεση που μίλησαν στο Bloomberg σε καθεστώς ανωνυμίας εξαιτίας της ευαισθησίας του θέματος και δεδομένου ότι οι σχετικές αποφάσεις δεν έχουν ακόμη ανακοινωθεί.

Σύμφωνα με τις εν λόγω πηγές, ο νέος υπουργός Εξωτερικών, Αντονι Μπλίνκεν, αρνείται κατηγορηματικά να στραφεί ε-

Στόχος να αποφύγει μια διπλωματική κρίση με το Βερολίνο, στενό της σύμμαχο στο ΝΑΤΟ.

ναντίον επιχειρήσεων ή ατόμων προερχόμενων από χώρες όπως η Γερμανία. Υποστηρίζει μάλιστα ότι είναι πολύ πιο σημαντικό να αναζητηθεί διπλωματική λύση και να γεφυρωθούν τα χάσματα που δημιουργήσαν η πολιτική του Ντόναλντ Τραμπ και η προσέγγισή του «Πρώτα η Αμερική».

Όπως ήταν φυσικό η μεροπληξία αυτή υπέρ της Γερμανίας έχει προκαλέσει αντιδράσεις μεταξύ των επιθετικότερων επικριτών του αγωγού, που επιμένουν πως η υπερδύναμη πρέπει να επιβάλει εμπάργκο και οικονομικές κυρώσεις κατά οποιασδήποτε ξένης εταιρείας συμμετέχει στην κατασκευή του επίμαχου αγωγού. Όπως επισημαίνουν, η προσέγγιση αυτή μπορεί πράγματι να διασφαλίσει τις σχέσεις της Ουάσιγκτον με το Βερολίνο, αλλά την ίδια στιγμή να υπονομεύσει και να κλονίσει τις σχέσεις της με άλλους στρατηγικούς εταίρους της όπως η Ουκρανία, η Πολωνία και οι χώρες της Βαλτικής, όσες ευρωπαϊκές χώρες βρίσκονται δηλαδή στον πυρήνα της διαμάχης για τον αγωγό. Πρόκειται για κράτη που εντάσσονταν στο παρελθόν στη σφαίρα επιρροής της Σοβιετικής Ένωσης αλλά τώρα προσκένιται στο δυτικό στρατόπεδο και τις οποίες παρακάμπτει ο Nord Stream 2 εφόσον μεταφέρει το ρωσικό φυσικό αέριο κατευθείαν στη Γερμανία. Η παρακάμψή τους συνεπάγεται, έτσι, ειδικότερα σε ό,τι αφορά την Ουκρανία απόλεια των εσόδων που θα αντλούσαν ως προμήθεια για την έλευση μέσα από το έδαφός τους.

Μόλις ένα μήνα μετά την ανάληψη της εξουσίας, η κυβέρνηση Μπάιντεν αναγκάζεται να ελιχθεί ώστε να βρει τρόπο να συνεχίσει τις πιέσεις στη Ρωσία αφενός

Ενα μήνα μετά την ανάληψη της εξουσίας, η κυβέρνηση Μπάιντεν αναγκάζεται να ελιχθεί ώστε να βρει τρόπο να συνεχίσει τις πιέσεις στη Ρωσία αφενός και αφετέρου να συσφίξει τις σχέσεις με το Βερολίνο, με τον χρόνο να πιέζει όλο και περισσότερο, καθώς ο αγωγός βρίσκεται στο τελικό στάδιο της κατασκευής του.

και αφετέρου να συσφίξει τις σχέσεις με τη Γερμανία, στενό σύμμαχο της Ουάσιγκτον στο πλαίσιο του ΝΑΤΟ. Και ο χρόνος μένει όλο και περισσότερο καθώς ο μοναδικός λόγος βρίσκεται στο τελικό στάδιο της κατασκευής του.

Άλλες πηγές που γνωρίζουν το θέμα ανέφεραν στο Bloomberg πως η προηγούμενη κυβέρνηση είχε αποφύγει τις κυρώσεις κατά γερμανικών επιχειρήσεων αλλά έτεινε να αλλάξει θέση τις τελευταίες εβδομάδες του Ντόναλντ Τραμπ στον Λευκό Οίκο. Όπως αναφέρουν εξεταζέ, μεταξύ άλλων, μία σειρά οικονομικών κυρώσεων κατά του Μαρτίας Γουόρντνγκ, του Γερμανού διευθυντή του συμβούλου του Nord Stream

2 και πρώην πράκτορα της Στάζι σε εποχές της κομμουνιστικής Ανατολικής Γερμανίας, ο οποίος γνωρίζει προσωπικά τον Ρώσο πρόεδρο από το 1991. Οι ίδιες πηγές αναφέρουν πως το Συμβούλιο Εθνικής Ασφαλείας του Τραμπ είχε ήδη εκπονήσει λεπτομερές σχέδιο με απώτερο στόχο τη διακοπή των εργασιών του αγωγού. Υποστηρίζουν μάλιστα πως ο μοναδικός λόγος που τελικά η τέως κυβέρνηση δεν επέβαλε ποτέ κυρώσεις κατά της Γερμανίας είναι επειδή δεν πρόλαβε. Άλλες πηγές υποστηρίζουν αντίθετα ότι τα σχέδια της κυβέρνησης Τραμπ ήταν ασαφή και ποτέ δεν έφτασαν να συζητηθούν. «Τα να επιβάλει κανείς κυρώσεις σε ένα μεγάλο

σχέδιο απειλώντας τη Γερμανία και άλλες ευρωπαϊκές χώρες αποτελεί σπατάλη μεγάλου πολιτικού κεφαλαίου», επισημαίνει ο Ντάνιελ Φράνττ, πρώην υφυπουργός Εξωτερικών και υπεύθυνος για τον συντονισμό των κυρώσεων στο υπουργείο Εξωτερικών. Όπως τονίζει ο ίδιος, «δεν τα έκαναν θάλασσα αλλά τώρα η νέα κυβέρνηση προσπαθεί να διευθετήσει ένα πρόβλημα κατά τρόπον που να λαμβάνει υπ' όψη τα συμφέροντα όλων».

Το αμερικανικό υπουργείο Εξωτερικών απέφυγε να απαντήσει σε σχετικές ερωτήσεις του Bloomberg, αλλά είναι σαφές ότι ο Αμερικανός πρόεδρος έχει ταχθεί κατά του Nord Stream 2.

Η Κίνα σπκώνει το όπλο των ορυκτών κόντρα στις ΗΠΑ

Η κινεζική ηγεσία εξετάζει να μειώσει τις εξαγωγές σπάνιων γαιών

Το γεωπολιτικό όπλο των σπάνιων γαιών ετοιμάζεται να επιστραφεί εκ νέου η Κίνα στην αντιπαράθεσή της με τις ΗΠΑ, καθώς η ένταση στις σχέσεις των δύο μεγαλύτερων οικονομιών του πλανήτη δεν δείχνει σημάδια αποκλιμάκωσης παρά την αλλαγή ηγεσίας στον Λευκό Οίκο. Αυτή τη φορά στόχος του Πεκίνου φαίνεται πως είναι η αμερικανική αμυντική βιομηχανία και ειδικότερα τα μαχητικά αεροσκάφη F-35 όπως και τα όπλα υψηλής τεχνολογίας. Η κινεζική ηγεσία εξετάζει την προοπτική να μειώσει τις εξαγωγές σπάνιων γαιών ώστε να προκληθούν προβλήματα στην παραγωγή αμυντικού εξοπλισμού της υπερδύναμης.

Σύμφωνα με σχετικό ρεπορτάζ των Financial Times, το κινεζικό υπουργείο Βιομηχανίας και Τεχνολογίας της Πληροφορίας πρότεινε τον περασμένο μήνα να τεθούν εκ νέου όρια στις εξαγωγές σπάνιων γαιών στις οποίες η Κίνα κατέχει σχεδόν παγκόσμιο μονοπώλιο, αντιπροσώπευοντας τουλάχιστον το 80% της παγκόσμιας παραγωγής. Πρόκειται για 17 μέταλλα με περίεργα και άγνωστα στο ευρύ κοινό ονόματα που είναι αναγκαία για την κατασκευή αμυντικού εξοπλισμού αλλά και κάθε προϊόντος υψηλής τεχνολογίας από τα κινητά τηλέφωνα μέχρι τις λεπτές οθόνες τηλεοράσεων. Η βρετανική εφημερίδα επικαλείται παράλληλα πηγές της κινεζικής βιομηχανίας που δεν κατονομάζει, σύμφωνα με τις οποίες κυβερνητικοί αξιωματούχοι ζητούν να πληροφορηθούν πόσο βαρύ μπορεί να είναι το πλήγμα για τις επιχειρήσεις των ΗΠΑ και της Ευρώπης αν η Κίνα περιορίσει τις εξαγωγές σπάνιων

Στόχος του Πεκίνου είναι η αμερικανική αμυντική βιομηχανία και ειδικότερα τα μαχητικά αεροσκάφη F-35.

γιατών όσο διαρκεί αυτή η παρατεταμένη αντιπαράθεσή της με την Ουάσιγκτον. Τονίζουν μάλιστα πως η ερώτηση αφορά και τις αμυντικές βιομηχανίες. Σύμβουλος της κινεζικής ηγεσίας φέρεται να δηλώσει στους F.T. ότι «η κυβέρνηση θέλει να ξέρει αν οι ΗΠΑ θα δυσκολεύονται να κατασκευάσουν τα μαχητικά αεροσκάφη τύπου F-35 σε περίπτωση απαγόρευσης των εξαγωγών από πλευράς της Κίνας». Τα ίδια στελέχη της βιομηχανίας προσέθεσαν πως το Πεκίνο προσπαθεί να καταλάβει πόσο γρήγορα θα μπορέσει να διασφαλίσει η υπερδύναμη εναλλακτικούς προμηθευτές σπάνιων γαιών και σε τι χρονοδιάγραμμα να αυτήσει την παραγωγή της. Οι σπάνιες γαίες που εισάγουν οι ΗΠΑ από την Κίνα είναι πράγματι απολύτως αναγκαίες για την παραγωγή μαχητικών αεροσκαφών F-35 της Lockheed Martin και ειδικότερα για την κατασκευή ορισμένων κρίσιμων εξαρτημάτων τους όπως τα συστήματα ηλεκτροδότησης και οι μαγνήτες. Πρόσφατη σχετική μελέτη αρμόδιας επιτροπής του αμερικανικού Κογκρέσου καταλήγει στο συμπέρασμα ότι για κάθε F-35 απαιτούνται 417 κιλά σπάνιων γαιών.

Η πρόθεση της Κίνας να πλήξει τώρα την αμυντική βιομηχανία των ΗΠΑ έπεται κλιμάκωσης της έντασης με την Ουάσι-

γκτον. Έχει προηγηθεί η απόφαση του τέως προέδρου των ΗΠΑ να επιβάλει εμπάργκο σε πολλές κινεζικές βιομηχανίες και να απαγορεύσει στις αμερικανικές εταιρείες να τις προμηθεύουν με υλικό υψηλής τεχνολογίας όπως οι ημιαγωγοί. Ο νέος πρόεδρος των ΗΠΑ έχει καταστήσει σαφές πως δεν σκοπεύει προς το παρόν τουλάχιστον να ακυρώσει τις επιλογές του προκατόχου του, ενώ αντιθέτως σχεδιάζει να επιβάλει περιορισμούς σε ορισμένες εξαγωγές. Έχει εκφράσει, ωστόσο, την πρόθεση να συνεργαστεί στενότερα με τους συμμάχους των ΗΠΑ.

Το μονοπώλιο της Κίνας στις σπάνιες γαίες ενδέχεται, έτσι, να προκαλέσει νέες τριβές με την Ουάσιγκτον, ενώ μερίδα αναλυτών προειδοποιεί το Πεκίνο πως ορισμένες επιθετικές κινήσεις του μπορούν να εξωθήσουν την υπερδύναμη να αναπτύξει ταχύτητα τη δική της παραγωγή. Παρά το παγκόσμιο μονοπώλιο που διαθέτει η Κίνα, άλλωστε, δεν μπορεί να θεωρεί ότι είναι ασφαλής η παραγωγή της. Θα μπορούσε να απειληθεί άμεσα σε περίπτωση ραγδαίας κλιμάκωσης της έντασης ανάμεσα στο Πεκίνο και την Ουάσιγκτον ή αν αποφασίσει να κλείσει τα σύνορα το στρατιωτικό καθεστώς της Βιρμανίας.

Η πρόταση του κινεζικού υπουργείου Βιομηχανίας, πάντως, μιλάει για την επιβολή ελέγχου στις εξαγωγές υλικών «που εγγυώνται την εθνική ασφάλεια». Το κατά πόσον θα υλοποιηθεί η πρόταση θα εξαρτηθεί από την απόφαση του κινεζικού Κρατικού Συμβουλίου και της Κεντρικής Στρατιωτικής Επιτροπής.

Η Κίνα κατέχει σχεδόν το παγκόσμιο μονοπώλιο, αντιπροσώπευοντας τουλάχιστον το 80% της παγκόσμιας παραγωγής σε σπάνιες γαίες. Πρόκειται για 17 μέταλλα, με περίεργα και άγνωστα στο ευρύ κοινό ονόματα, που είναι αναγκαία για την κατασκευή αμυντικού εξοπλισμού.

Κερδοσκοπία

Τασσόμενη υπέρ της επιβολής παγκόσμιων ρυθμίσεων στο bitcoin, η Κριστίν Λαγκάρντ προσηλώνει με το bitcoin είναι ένας εξαιρετικά κερδοσκοπικός τίτλος που έχει εξυπηρετήσει ορισμένες περιέργες επιχειρηματικές δραστηριότητες και μερικές εντελώς κατακρίτες δραστηριότητες ξεπλύματος χρήματος». Τόνισε, μάλιστα, πως έχει αντιληφθεί ότι διεξάγονται έρευνες για παράνομη δραστηριότητα.

Παραπλάνηση

Σε άρθρο του στους Financial Times, ο Νουριέλ Ρουμπίνι προειδοποίησε ότι ο χαρακτηρισμός «νόμισμα» για το bitcoin και τα άλλα κρυπτονομίσματα είναι παραπλανητικός, καθώς «δεν αποτελούν μέσο πληρωμής, δεν χρησιμοποιούνται από νόμιμες εταιρείες, ενώ ακόμη και διασκέψεις με θέμα την κρυπτογράφηση αρνούνται να το δεχθούν ως πληρωμή για τη συμμετοχή σε αυτές».

Αστείακία

Ο ιδρυτής της βιομηχανίας ηλεκτρονικών οχημάτων Tesla Έλον Μασκ οδήγησε σε άλμα 20% την τιμή του bitcoin δηλώνοντας ότι το κρυπτονομίσμα «τείνει να γίνει ευρύτερης αποδοχής από ανθρώπους του συμβατικού χρηματοπιστωτικού συστήματος». Νωρίτερα είχε οδήγησε σε άνοδο 800% την τιμή του dogecoin, για να παραδεχθεί αργότερα ότι απλώς αστειεύτηκε.

ΠΗΓΗ: Πανεπιστήμιο Κέμπριτζ

Το bitcoin κατακτά τα οχυρά της οικονομίας

Πολλές επιχειρήσεις και τράπεζες αρχίζουν να προσφέρουν υπηρεσίες στο ψηφιακό νόμισμα

Των **LYNN THOMASSON** και **JOANNA OSSINGER / BLOOMBERG**

Το γεγονός ότι το bitcoin έχει αρχίσει να γίνεται ευρέως αποδεκτό σε όλο το φάσμα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών έχει οδηγήσει την τιμή του σε νέα ύψη. Μέσα στην εβδομάδα έκλεισε για πρώτη φορά στις 50.000 δολάρια, για να υποχωρήσει αργότερα. Μια εβδομάδα μετά την ημέρα που η Tesla ανακοίνωσε ότι επενδύει 1,5 δισ. δολάρια σε bitcoin, το ψηφιακό νόμισμα εξακολουθεί να διεισδύει στο παραδοσιακό χρηματοπιστωτικό σύστημα. Ανάμεσα στα οχυρά που κατακτά είναι και η Morgan Stanley, που εξετάζει το ενδεχόμενο να στοιχηματίσει στο bitcoin. Ο Καναδάς ενέκρινε, άλλωστε, τους πρώτους διαπρα-

ματεύσιμους τίτλους σε bitcoin. Επιπλέον, υπάρχουν ενδείξεις ότι πολλές επιχειρήσεις αρχίζουν να προσφέρουν υπηρεσίες για κρυπτονομίσματα, σε αυτή την κατηγορία επενδύσεων στην οποία εφαρμόζονται ελαχίστες ρυθμίσεις, ενώ το γεγονός αυτό προκαλεί αντιπαραθέσεις μεταξύ πολιτικών και οικονομολόγων. Στην αρχή της εβδομάδας η τράπεζα BNY Mellon ανακοίνωσε ότι στελεχώθηκε ομάδα που σχεδιάζει μια πλατφόρμα για την εποπτεία και τη διαχείριση παραδοσιακών και ψηφιακών τίτλων. Η Mastercard ανακοίνωσε ότι θα αρχίσει να δίνει στους κατόχους της κάρτας της τη δυνατότητα να διενεργούν συναλλαγές σε ορισμένα κρυπτονομίσματα στο δίκτυό της. Ο συνδυασμός των πεφωτισμένων όπως ο διοικητομνημονιακός Έλον

Μασκ και των πανίσχυρων τραπεζών προσθέτει νέα δυναμική στα διαστημικά κέρδη του bitcoin. Η τιμή του έχει σημειώσει άνοδο περίπου 40% μέσα στον Φεβρουάριο και βρισκόταν μόλις στις 48.000 δολάρια τη Δευτέρα. «Το κλειδί για την περαιτέρω άνοδο του bitcoin είναι να κατακτηθεί όλο και περισσότερες εταιρείες», σχολιάζει ο Εντουαρντ Μόγια, αναλυτής αγοράς της Oanda Corp. Ο ίδιος υπογραμμίζει πάντως ότι «το bitcoin παρουσιάζει συνέχεια μεγάλες διακυμάνσεις και μέσα στις επόμενες ημέρες ενδέχεται να δούμε κάποιες άγριες μεταβολές».

Εξακολουθεί να αμφισβητείται το κατά πόσον το bitcoin αποτελεί νόμιμη επένδυση με πραγματικό πρόσωπο και αξία. Η επένδυση αυτή έχει κατηγορηθεί για τον ρόλο που διαδραματίζει στο ξέπλυμα βρώμικου χρήματος και στην απάτη, και προσφάτως ο Νασίμ Νικόλας Τάλεμπ, συγγραφέας του «Μαύρου κύκνου», ανακοίνωσε ότι πρόκειται να απαλλαχτεί από τα bitcoins του. Ο Τάλεμπ τονίζει πως ένα νόμισμα δεν έχει σχεδιαστεί για να είναι πιο ευμετάβλητο από όσα αγοράζει με αυτό και προσθέτει πως δεν μπορεί να αγοράσει αγαθά με ένα κρυπτονομίσμα. Όπως τονίζει, «υπό απτήν την έννοια, είναι μια αποτυχία», επί του παρόντος τουλάχιστον. Υπάρχουν ενδείξεις πως όλο και περισσότερες μεγάλες επιχειρήσεις της Wall Street ετοιμάζονται να μπουν στην αγορά κρυπτονομισμάτων. Σε συνέντευξή του στο δίκτυο CNBC, ο Ντάνιελ Πίντο, συμπροεδρεύων της JP Morgan Chase, τόνισε πως δεν υπάρχει

ακόμη ζήτηση από πλευράς των πελατών της τράπεζας για bitcoin, αλλά είναι βέβαιος ότι θα γίνει αργότερα. Το Bloomberg ανέφερε πως η μονάδα Counterpoint Global Morgan Stanley Investment Management μελετάει ώστε να εξακριβώσει κατά πόσον μπορεί το κρυπτονομίσμα να αποτελέσει κατάλληλη τοποθέτηση για τους επενδυτές της. Για να προχωρήσει κανείς με τέτοιου είδους επενδύσεις, πρέπει να πάρει την έγκριση της εταιρείας αλλά και των ρυθμιστικών αρχών. Όπως σχολίασε ο Πάτρικ Κάμπους, υπεύθυνος στρατηγικής στη Securrency, «με κάθε νέα ανακοίνωση όπως αυτή που έκανε η BNY, ενθαρρύνονται και άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα να υιοθετήσουν ταχύτερα τα ψηφιακά νομίσματα».

Η ακτινογραφία των ψηφιακών νομισμάτων στις κεντρικές τράπεζες

Τον Οκτώβριο οι κεντρικές τράπεζες των χωρών του G7 σκιαγράφησαν σε γενικές γραμμές το πώς πρέπει να λειτουργεί ένα ψηφιακό νόμισμα μιας κεντρικής τράπεζας. Το κοινό ανακοινωθέν των υπουργών των 7 μεγαλύτερων οικονομιών του κόσμου δεν ανέφερε πάντως τίποτε για τη νέα τεχνολογία. Μερικές πληροφορίες για τα ψηφιακά νομίσματα των κεντρικών τραπεζών:

- **Τι είναι τα ψηφιακά νομίσματα των κεντρικών τραπεζών;**
 - Είναι το ηλεκτρονικό - ψηφιακό ανάλογο των μετρητών. Όπως τα χαρτονομίσματα ή τα κέρματα, δίνουν στους κατόχους τη δυνατότητα να απευθυνθούν άμεσα στην κεντρική τράπεζα παρακάμπτοντας

τις εμπορικές τράπεζες. Εφόσον υποστηρίζονται από τις κεντρικές τράπεζες, θα είναι «ασφαλής» όσο και το παραδοσιακό χρήμα.

- **Γιατί τα χρειάζονται οι κεντρικές τράπεζες;**
 - Οι κεντρικές τράπεζες διαβλέπουν τον κίνδυνο να χάσουν τον έλεγχο του παγκόσμιου συστήματος πληρωμών και αυτός να περιέλθει είτε σε κάποιο φορέα του ιδιωτικού τομέα είτε στα κρυπτονομίσματα, που γενικά δεν ελέγχονται από καμία κεντρική αρχή. Σε μια τέτοια περίπτωση, όμως, θα περιοριζόταν η δυνατότητα των τραπεζών να ελέγξουν την προσφορά χρήματος, που είναι ένας από τους κύριους τρόπους ρύθμισης των οικονομιών.

Και, βέβαια, αυτός ο κίνδυνος γίνεται όλο και πιο πραγματικός τώρα, μετά το καταγιστικό ενδιαφέρον που έχουν εκδηλώσει για τα ψηφιακά νομίσματα επενδυτές του παραδοσιακού χρηματοπιστωτικού συστήματος. Τώρα που μειώνεται σταδιακά η χρήση μετρητών, τα ψηφιακά νομίσματα των κεντρικών τραπεζών μπορούν να αποτελέσουν μια εναλλακτική έναντι των κρυπτονομισμάτων, αλλά σαφώς πιο ασφαλή.

- **Πώς θα μοιάζουν τα ψηφιακά νομίσματα των κεντρικών τραπεζών;**
 - Εδώ οι απόψεις διαφέρουν σημαντικά. Ένα ψηφιακό νόμισμα κεντρικής τράπεζας μπορεί να είναι απλώς μια ένδειξη ή ένα είδος εφαρμογής που έχει «κλειδώσει»

μέσα σε μια συμβατική συσκευή, όπως είναι το κινητό τηλέφωνο ή μια προπληρωμένη κάρτα, που σημαίνει ότι θα είναι εύκολο να το έχει κανείς μαζί του και να το χρησιμοποιήσει όταν θελήσει. Εναλλακτικά, μπορεί να υφίσταται μέσα από λογαριασμούς που θα διαχειρίζεται μια τράπεζα δίνοντας τη δυνατότητα στις αρχές να το παρακολουθεί, να το ρυθμίζει, ακόμη και να προσφέρει κάποιο είδος τόκο. Οι κεντρικές τράπεζες ενδιαφέρθηκαν να δημιουργήσουν τα δικά τους ψηφιακά νομίσματα ως αντίδραση και άμυνα στα κρυπτονομίσματα και στην αυξανόμενη δημοτικότητα τους.

- **Ποιες κεντρικές τράπεζες έχουν αναλάβει πρωτοβουλία και ηγούνται**

του θέματος;

- Η Λαϊκή Τράπεζα της Κίνας σχεδιάζει να είναι η πρώτη κεντρική τράπεζα στον κόσμο που θα εκδώσει ψηφιακό νόμισμα. Ήδη οι κρατικές τράπεζες της Κίνας δοκιμάζουν την εφαρμογή ενός ψηφιακού πορτοφολιού, σύμφωνα με τα κινεζικά ΜΜΕ.
- Την ακολουθούν η ΕΚΤ και η Τράπεζα της Αργεντινής, η σουηδική Riksbank, που έχει αρχίσει να δοκιμάζει το δικό της ψηφιακό e-krona, ενώ η Τράπεζα του Καναδά έχει επιταχύνει τις διαδικασίες για το ψηφιακό της νόμισμα. Ακολουθούν και κάποιες μικρές χώρες, όπως για παράδειγμα οι Μπαχάμες, που πέτυχε παρουσίασαν δικό τους ψηφιακό νόμισμα.

Τι κρύβει το μέλλον για χαρτονομίσματα, ψηφιακό χρήμα και «σκιώδη οικονομία»

Αν το ψηφιακό ρευστό των κεντρικών τραπεζών αντικαταστήσει σύντομα τα χαρτονομίσματα, μια σκιώδης οικονομία αξίας πολλών τρις. δολαρίων ενδέχεται να διολισθηθεί βαθύτερα στο σκοτάδι. Στη διάρκεια του περασμένου έτους, οι κεντρικές τράπεζες από το Πεκίνο μέχρι τη Φρανκφούρτη επιτάχυναν τα σχέδιά τους για την έκδοση δικού τους ψηφιακού νομίσματος εν μέρει για να προλάβουν την εκρηκτική αύξηση των κρυπτονομισμάτων του ιδιωτικού τομέα και των συστημάτων online πληρωμών που έχουν παρουσιάσει μεγάλη ανάπτυξη τα τελευταία χρόνια. Η πληθώρα σχεδίων και εννοιών που υπάρ-

χουν έως τώρα καθιστούν ιδιαίτερος δύσκολο να διαμορφώσει κανείς σαφή εικόνα περί του τι πρόκειται να προκύψει. Εκείνο που φαίνεται βέβαιο είναι πως η στροφή στα ψηφιακά νομίσματα πχει σαν η αγγελία θανάτου των χαρτονομισμάτων και των κερμάτων όπως τα γνωρίζουμε σε φυσική μορφή. Είχε, έτσι κι αλλιώς, ξεκινήσει προ πολλού αυτή η αργή διαδικασία στροφής στο ηλεκτρονικό χρήμα, που όμως επιταχύνθηκε δραματικά καθώς λειτουργούσε καταλυτικά η πανδημία. Ίσως οι εξελίξεις αυτές να μην είναι μακριά. Η Κίνα ήδη δοκιμάζει πιλοτικές εκδόσεις ψηφιακών νομισμάτων και η ΕΚΤ προβλέπει

πως θα έχει το ψηφιακό ευρώ σε τέσσερα χρόνια. Αν, όμως, πλησιάζει το τέλος των μετρητών σε φυσική μορφή, τότε θα πρέπει να προσαρμοστούν ή να βρουν άλλο τρόπο όσοι άνθρωποι ή δραστηριότητες εξαρτώνται από τα χειροπαστά χαρτονομίσματα, που πρακτικά προσφέρουν ανωνυμία στους κατόχους τους και στις συναλλαγές τους. Οι πιο προφανείς χρήστες μετρητών -κατ'αντιδιαστολή με τις ηλεκτρονικές μεταφορές χρήματος μεταξύ τραπεζικών λογαριασμών εντός του τραπεζικού συστήματος- λειτουργούν στο πλαίσιο εκείνου που το ΔΝΤ χαρακτηρίζει «σκιώδη οικονομία». Ως επί το πλείστον, αυτό το «οικοσύστημα» εξυ-

πηρείται τη φοροαποφυγή, την αποφυγή των ρυθμίσεων και της εποπτείας και σε αυτό μπορεί να συμμετέχουν οι πάντες, από τα νοικοκυριά που χρησιμοποιούν χαρτονομίσματα για να πληρώσουν τις καθαρίστριες και τις κατασκευαστικές που αποφεύγουν να καταβάλουν τον ΦΠΑ ή τους φόρους εργασίας μέχρι το οργανωμένο έγκλημα και τη διακίνηση ναρκωτικών, ή ακόμη και τη χρηματοδότηση τρομοκρατικών οργανώσεων. Η κλίμακα αυτής της σκιώδους οικονομίας είναι τεράστια. Σε έγγραφο εργασίας που δόθηκε στη δημοσιότητα λίγο πριν από το σοκ της πανδημίας, οικονομολόγοι του ΔΝΤ εξέφραζαν

την εκτίμησή ότι η σκιώδης οικονομία στις μεγαλύτερες ευρωπαϊκές οικονομίες ενδέχεται να φτάνει στο 20% του ΑΕΠ, για παράδειγμα, και να υπερβαίνει το 35% σε ορισμένες αναδυόμενες οικονομίες. Στην Ευρωζώνη μόνον, το σχετικό ποσό ενδέχεται να υπερβαίνει τα 2 τρις. ευρώ, ποσό σχεδόν διπλάσιο από τα χαρτονομίσματα σε κυκλοφορία που ανέρχονται σε 1,2 τρις. ευρώ. Παραδόξως είναι ακόμη μεγαλύτερο και από το σύνολο της κεφαλαιοποιίας όλων των γνωστών κρυπτονομισμάτων, που ανέρχεται σε 1,5 τρις. δολάρια. Τα μετρητά δεν πρόκειται, βέβαια, να εξαφανιστούν εν μια νυκτί. Ούτε και το

σύνολο της σκιώδους οικονομίας θα μεταναστεύσει στον κόσμο των κρυπτογραφημένων νομισμάτων. Στην Ευρώπη η συζήτηση περιστρέφεται γύρω από ένα ψηφιακό ευρώ που θα κατατίθεται απευθείας στην ΕΚΤ με μηδενική απόδοση και θα εντάσσεται στις άμεσες υποχρεώσεις της κεντρικής τράπεζας όπως ακριβώς τα χαρτονομίσματα. Υπάρχει, όμως, ο φόβος ότι μπορεί να απειλεί τη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος, καθώς δεν ανταποκρίνεται στην ανάγκη όσων αποταμιευτών θέλουν να αποφύγουν την ανάλιψη κινδύνου και να διατηρούν τα χρήματά τους σε κοινά χαρτονομίσματα.

“Restart Cyprus: Now”
Για μια πιο πράσινη, ψηφιακή και ανθεκτική Κύπρο

4 Μαρτίου 2021, 16:00

Διαδικτυακή εκδήλωση

Δηλώστε συμμετοχή στην ιστοσελίδα μας

«Όχι» Λαγκάρντ σε εσπευσμένη άρση των μέτρων στήριξης

Πρέπει να περιορίζονται σταδιακά, τόνισε η πρόεδρος της ΕΚΤ

Ορισμένοι πολιτικοί, ιδιαίτερα οι γνωστοί «ιέρακες» της δημοσιονομικής πειθαρχίας, εκφράζουν διαρκώς ανησυχία για τον εκτεταμένο δανεισμό στον οποίο έχουν αναγκαστεί να καταφύγουν οι περισσότερες χώρες ανά τον κόσμο για να αντιμετωπίσουν τον οικονομικό αντίκτυπο της πανδημίας. Η πρόεδρος της ΕΚΤ, Κριστίν Λαγκάρντ, δεν συμμερίζεται τις ανησυχίες τους.

Σε συνέντευξή της στο αμερικανικό δίκτυο CNN, η κ. Λαγκάρντ τόνισε πως ο μεγαλύτερος φόβος της δεν αφορά την προοπτική να συγκεντρώσει η Ευρωπαϊκή Ένωση υπερβολικά μεγάλο όγκο χρέους. Εκείνο που όντως την ανησυχεί είναι το ενδεχόμενο να αποφασίσουν οι κυβερνήσεις να ανακαλέσουν «βάνασα» και εοπευσμένα τις επιδοτήσεις μισθών, τις εγγυήσεις του κράτους και τη στήριξη του εισοδήματος των Ευρωπαίων προτού έρθει η κατάλληλη στιγμή. Τα προγράμματα αυτά, τόνισε η πρόεδρος της ΕΚΤ, πρέπει να αρχίσουν να περιορίζονται «σταδιακά» και με προσοχή. Τόνισε επίσης πως «αυτή η στιγμή νομίζω ότι είναι η πιο δύσκολη, η πιο ευαίσθητη, που πρέπει να εφαρμοσθεί το κριτικό πνεύμα».

Ο προβληματισμός της προέδρου της

Οι προβλέψεις της ΕΚΤ για ανάπτυξη εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από την εμβολιαστική διαδικασία.

ΕΚΤ αφορούσε τα τρις. δολάρια ή ευρώ που έχουν επιστρατεύσει οι κυβερνήσεις από το περασμένο έτος και το πρώτο κύμα της πανδημίας για να θωρακίσουν τις οικονομίες τους. Σε αυτό έχουν συνδράμει αποφασιστικά με προγράμματα ποσοτικής χαλάρωσης και πολλές κεντρικές τράπεζες, μεταξύ των οποίων και η ΕΚΤ. Επιπλέον οι Ευρωπαίοι ηγέτες κατέληξαν έπειτα από σκονιοτενείς διαπραγματεύσεις στο Ταμείο Ανάκαμψης των 1,8 τρις. ευρώ για τη στήριξη των οικονομιών τους μέχρις ότου παρέλθει η κρίση. Η κ. Λαγκάρντ, όμως, υπογράμμισε ιδιαίτερα πως οι πολιτικοί δεν πρέπει να σπεύσουν να αποσύρουν τη στήριξη μόλις αρχίσει να ανακάμπτει η οικονομία και να βελτιώνεται η κατάσταση. Οπως χαρακτηριστικά τόνισε στο αμερικανικό δίκτυο, η ΕΚΤ «βρίσκεται

Η Κριστίν Λαγκάρντ υπογράμμισε πως στη διάρκεια του τρέχοντος έτους «πρέπει να αρχίσει να κυλάει το χρήμα».

μέσα στη διαδικασία στήριξης και παραμένει μακροπρόθεσμα». Στην τελευταία έκθεσή της που έδωσε στη δημοσιότητα τον Δεκέμβριο, η κεντρική τράπεζα προέβλεψε πως η ευρωπαϊκή οικονομία θα σημειώσει ανάπτυξη 3,9% το 2021 για να επιστρέψει στα προ της πανδημίας επίπεδα κατά τα μέσα του 2022. Οπως τόνισε η κ. Λαγκάρντ, οι προβλέψεις αυτές εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό στο πώς θα εξελιχθεί η εμβολιαστική διαδικασία που παρουσιάζει κάποιες καθυστερήσεις και προβλήματα στην Ε.Ε. αλλά και προστριβές της με τις φαρμακοβιομηχανίες.

Στα τέλη του περασμένου μήνα πήρε μεγάλη δημοσιότητα και επηρέασε την ευρωπαϊκή κοινή γνώμη η διενέργη ανάμεσα στους Ευρωπαίους ηγέτες, την Κομισιόν και τη φαρμακοβιομηχανία AstraZeneca,

όταν αυτή ανακοίνωσε ότι θα παραδώσει λιγότερες δόσεις εμβολίου από όσες είχε αρχικά υποσχεθεί. Σχολιάζοντας σχετικά η κ. Λαγκάρντ τόνισε πως «η Ε.Ε. έχει εμβόλια και αυτό είναι καλό. Τα εμβόλια κατασκευάζονται και διανέμονται αλλά ο κόσμος δεν έχει ακόμη εμβολιαστεί». Οπως διευκρίνισε αυτό σημαίνει ότι θα παρέλθει κάποιο χρονικό διάστημα μέχρις ότου επέλθει η λεγόμενη ανοσία της αγέλης, «που και αυτή δεν θα είναι από μόνη της κανονιστική, δεδομένου ότι έχουν εμφανιστεί οι μεταλλάξεις του ιού».

Πέραν της επιρροής που θα ασκήσει η εμβολιαστική διαδικασία, προλείποντας το έδαφος για την ανάκαμψη της οικονομίας, η άλλη πλευρά, τόνισε η κ. Λαγκάρντ, είναι η εφαρμογή των προγραμμάτων στήριξης. Υπενθύμισε ότι εν μέσω πανδημίας,

οι ηγέτες της Ευρώζωνς αποφάσισαν να αναστείλουν τους δημοσιονομικούς κανόνες που διέπουν τη νομισματική ένωση, οι πλουσιότερες χώρες να διοχετεύσουν περισσότερα χρήματα και οι Βρυξέλλες να δανειστούν για λογαριασμό όσων χωρών αντιμετωπίζουν μεγάλη οικονομική δυσχέρεια όπως, για παράδειγμα, η Ιταλία και η Ισπανία. Υπογράμμισε πως στη διάρκεια του τρέχοντος έτους «πρέπει να αρχίσει να κυλάει το χρήμα».

Δεν παρέλειψε, πάντως, να σχολιάσει τις δυσκολίες που έχουν παρουσιαστεί σε ό,τι αφορά την εκταμίευση και διανομή των χρημάτων του Ταμείου Ανάκαμψης, αν και επαινέσε την πρωτοφανή απόφαση της Ε.Ε. για κοινό δανεισμό. «Εχουμε αυτήν την εξαιρετική κίνηση, την απόφαση που έλαβαν οι Ευρωπαίοι από κοινού, δη-

λαδή να προχωρήσουν σε κοινό δανεισμό», τόνισε, αλλά προσέθεσε πως υπάρχουν προβλήματα σε ό,τι αφορά την εκταμίευση και τη διανομή των κεφαλαίων του Ταμείου. Πρόκειται πράγματι για ιστορικό βήμα από πλευράς των ευρωπαϊκών χωρών και των Βρυξελλών, καθώς το θέμα του κοινού δανεισμού αποτελούσε ως τώρα ταμπού για την Ε.Ε. και προσέκρουσε κατά κύριο λόγο στις σθεναρές αντιδράσεις του Βερολίνου και συνθήως των συμμάχων της Γερμανίας, της Ολλανδίας και της Φινλανδίας. Αυτή τη φορά στο πλαίσιο των σκοπινοτενών διαπραγματεύσεων για το Ταμείο Ανάκαμψης οι αντιδράσεις προήλθαν κυρίως από τέσσερις χώρες – Αυστρία, Δανία, Ολλανδία και Σουηδία – που για τον λόγο αυτόν χαρακτηρίστηκαν «η ομάδα των φειδωλών».

Γέλεν: Το πακέτο Μπάιντεν θα προσφέρει στήριξη σε 15 εκατ. Αμερικανούς

Την ανάγκη ενός νέου μεγάλου πακέτου δημοσιονομικής στήριξης της αμερικανικής οικονομίας υπογράμμισε ο υπουργός Οικονομικών των ΗΠΑ, Τζάιντ Γέλεν, ενώ παράλληλα εξέφρασε την πρόθεση της κυβέρνησης Μπάιντεν να ενδιφεραστεί πρωτίστως για την αμερικανική κοινωνία. Προειδοποίησε πως αν η κυβέρνηση δεν κάνει τίποτε στην τρέχουσα συγκυρία θα είναι πολύ χειρότερο και μόνον με μια γενναία στήριξη μπορεί η οικονομία της χώρας να επανέλθει στη φυσιολογική δυναμική της.

Προσέθεσε ότι η αναπτυξιακή τάση στις αρχές του 2021 είναι ισχυρότερη εκείνης που αναμενόταν. Σε συνέντευξή της στο αμερικανικό δίκτυο CNBC, η Αμερικανίδα υπουργός τόνισε ότι η πρόταση του προέδρου της χώρας Τζο Μπάιντεν για ένα πακέτο 1,9 τρις. δολαρίων θα μπορούσε να οδηγήσει σε πλήρη ανάκαμψη της απασχόλησης μέσα σε ένα έτος.

«Θεωρούμε ότι είναι πολύ σημαντικό να υπάρξει μια δέσμη μέτρων η οποία να προσφέρει στήριξη στα 15 εκατομμύρια

Τι είπε η υπουργός Οικονομικών των ΗΠΑ για τους δασμούς σε κινεζικά προϊόντα.

Αμερικανούς που επλήγησαν από την πανδημία και υπέφεραν.

Πολλοί από αυτούς έχουν αναβάλει την πληρωμή των νοικιών τους, ενώ ανάμεσα τους συγκαταλέγονται 24 εκατ. ενήλικες και 12 εκατ. παιδιά που δεν έχουν αρκετά χρήματα για να τραφούν αξιοπρεπώς. Παράλληλα υπάρχουν πολλές μικρές επιχειρήσεις που αργοσβήνουν», ανέφερε η κ. Γέλεν.

Αντικρούοντας τις προειδοποιήσεις και τις ενστάσεις των Ρεπουμπλικανών που εναντιώνονται στο πακέτο Μπάιντεν, η κ. Γέλεν εξέφρασε την εκτίμηση «ότι το τίμημα, που θα είχε η επιλογή να κάνουμε υπερβολικά λίγα, θα ήταν πολύ υψηλότερο από τις επιπτώσεις του να κάνουμε υπερβολικά πολλά. Θεωρούμε ότι τα πλεονε-

Το τίμημα, που θα είχε η επιλογή να κάνουμε υπερβολικά λίγα, θα ήταν πολύ υψηλότερο από τις επιπτώσεις του να κάνουμε υπερβολικά πολλά, επισημαίνει η υπουργός Οικονομικών των ΗΠΑ, Τζάιντ Γέλεν.

κτίματα είναι περισσότερα των κινδύνων, συμπλήρωσε.

Η υπουργός Οικονομικών των ΗΠΑ απέριψε εξάλλου τα επιχειρήματα όσον προειδοποιούν για τον κίνδυνο εκτίναξης του πληθωρισμού. «Ο πληθωρισμός κινείται σε πολύ χαμηλά επίπεδα εδώ και πάνω από μία δεκαετία και, κατανοώντας ότι αποτελεί έναν κίνδυνο, γνωρίζουμε παράλληλα πως η ομοσπονδιακή κεντρική τράπεζα Federal Reserve και άλλοι έχουν την εργαλεία να τον αντιμετωπίσουν», είπε. Διευκρίνισε μάλιστα πως «ο μεγαλύτερος κίνδυνος θα ήταν να πληθώσουμε τους ανθρώπους και να επιτρέψουμε στην πανδημία να αφήσει για πάντα τα σημάδια της στις ζωές των Αμερικανών και στο βιοτικό τους επίπεδο».

Παράλληλα η Αμερικανίδα υπουργός Οικονομικών αναφέρθηκε στην ένταξη που επικρατεί τα τελευταία χρόνια ανάμεσα στην Ουάσινγκτον και το Πεκίνο με αιχμή τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές της Κίνας. Τόνισε ειδικότερα πως ζητούμενο είναι να τηρήσει η Κίνα τις δεσμεύσεις

της. Από τη στιγμή κατά την οποία έχει αναλάβει καθήκοντα η νέα κυβέρνηση, οι ΗΠΑ βρίσκονται σε διαδικασία αξιολόγησης της προσέγγισής τους απέναντι στην Κίνα. Οπως, όμως, τόνισε η κ. Γέλεν, οι δασμοί που επιβλήθηκαν σε κινεζικά προϊόντα από την τρέχουσα κυβέρνηση Τραμπ θα παραμείνουν προς το παρόν σε ισχύ. Ο Αμερικανός πρόεδρος, Τζο Μπάιντεν, έχει από την αρχή καταστήσει σαφές ότι δεν προτίθεται να ανακαλέσει μέτρα που έλαβε ο προκάτοχός του. «Προς το παρόν, διατηρούμε τους δασμούς που επιβλήθηκαν από την κυβέρνηση Τραμπ... και θα αξιολογήσουμε στην πορεία αυτό που πιστεύουμε ότι είναι κατάλληλο», είπε η κ. Γέλεν, προσθέτοντας ότι η Ουάσινγκτον περιμένει από το Πεκίνο να τηρήσει τις δεσμεύσεις του στο εμπόριο.

Σημειώθηκε ότι την ανάγκη να συμμορφωθεί η Κίνα με τις δεσμεύσεις που έχει αναλάβει ως μέλος του ΠΟΕ υπογράμμισε μία ημέρα νωρίτερα η Κομισιόν, παρουσιάζοντας τη νέα στρατηγική της Ε.Ε. για το διεθνές εμπόριο.

Υπερχρέωση και έλλειμμα-ρεκόρ για τη Βρετανία

Τα 270,6 δισ. στερλίνες, ποσό αντίστοιχο των 378 δισ. δολαρίων, έφτασε ο δανεισμός της Βρετανίας μέσα στους πρώτους 10 μήνες του οικονομικού έτους. Η υπερχρέωση της χώρας σκιαγραφεί τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο υπουργός Οικονομικών, Ρισί Σουνάκ, στην προσπάθειά του να επαναφέρει τα δημόσια οικονομικά της Βρετανίας σε βιώσιμο επίπεδο. Τα τελευταία στοιχεία δίνονται στη δημοσιότητα λίγες εβδομάδες προτού παρουσιάσει ο κ. Σουνάκ τον προϋπολογισμό της χώρας στις 3 Μαρτίου. Οπως αναφέρει σχετικά δημοσίως ο Bloomberg, η Βρετανία αντιμετωπίζει το μεγαλύτερο δημοσιονομικό έλλειμμα που έχει καταγράψει σε καιρό ειρήνης. Και την ίδια στιγμή εντείνονται οι πιέσεις στον υπουργό Οικονομικών για να το διογκώσει περαιτέρω, πα-

Η κυβέρνηση έχει δαπανήσει 300 δισ. στερλίνες προκειμένου να αντιμετωπίσει τις επιπτώσεις της πανδημίας.

ρατεινώντας τα προγράμματα στήριξης που υιοθέτησε η κυβέρνηση εν μέσω πανδημίας. Ανάμεσά τους και το πρόγραμμα επιδοτήσεων των μισθών που εκτινέει μέσα στις επόμενες εβδομάδες, με ορατό τον κίνδυνο ενός κύματος απολύσεων. Το δημοσιονομικό έλλειμμα βρισκόταν στα 8,8 δισ. στερλίνες τον Ιανουάριο, δηλαδή μια εποχή του χρόνου κατά την οποία συνήθως συγκεντρώνεται πλεόνασμα εξαιτίας των πληρωμών των φόρων εισοδήματος και

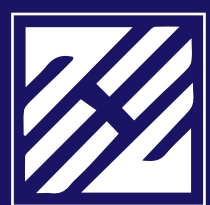
των εταιρικών φόρων αλλά και των εσόδων από τον ΦΠΑ καθώς έχει προηγηθεί η περίοδος των Χριστουγέννων με την εκτεταμένη κατανάλωση και τις λιανικές πωλήσεις.

Ο φετινός Ιανουάριος, όμως, ήταν ο πρώτος μετά 10 χρόνια που τα στοιχεία ήταν όλα κάτω από τις προβλέψεις. Ο κ. Σουνάκ έχει ήδη καταστήσει σαφές ότι κάποια στιγμή θα γίνουν περικοπές στις δημόσιες δαπάνες καθώς και αυξήσεις στη φορολογία, ωστόσο, οικονομολόγοι αλλά και επιχειρηματικά lobbies υποστηρίζουν πως εάν γίνει κάτι τέτοιο σύντομα, τότε η Βρετανία κινδυνεύει να έρθει αντιμέτωπη με τη χειρότερη ύφεση των τελευταίων 300 ετών. Καμπανάκι για τα σχέδια του Σουνάκ αποτέλεσε και η προειδοποίηση του Resolution Foundation στα μέσα της

εβδομάδας, σύμφωνα με την οποία, σχεδόν 1 στους 10 Βρετανούς εργαζομένους αναμένεται να χάσει τη δουλειά του μέσα στους επόμενους τρεις μήνες. Ηδη η κυβέρνηση έχει δαπανήσει 300 δισ. στερλίνες προκειμένου να αντιμετωπίσει τις επιπτώσεις της πανδημίας, με το συνολικό χρέος να ξεπερνά πλέον τα 2 τρις. στερλίνες. Τον Ιανουάριο το δημοσιονομικό έλλειμμα δεν ξεπέρασε τα 25 δισ. στερλίνες και κινήθηκε χαμηλότερα σε σύγκριση με τις προβλέψεις τόσο του Γραφείου Προϋπολογισμού όσο και των οικονομολόγων. Σημειώνεται ότι τον Ιανουάριο ο φόρος εισοδήματος μειώθηκε 1% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο έναν χρόνο νωρίτερα, ενώ οι δαπάνες αυξήθηκαν κατά 32%, παρά τη μείωση του κόστους δανεισμού.

Παρά το μεγάλο έλλειμμα, εντείνονται οι πιέσεις στον υπουργό Οικονομικών Ρισί Σουνάκ για να το διογκώσει περαιτέρω, παρατείνοντας τα προγράμματα στήριξης λόγω της πανδημίας.

PHILIPPOU
AUDITORS

Office: Land-line +357 2226 3033 | Office: Mobile +357 9403 3033
email address: info@philippouauditors.com
Registered Office Address: 16 Alkyonias Street, Strovolos, CY-2057 Nicosia, Cyprus

Audit
services

Tax
services

Accounting
and bookkeeping

Payroll
management

Simply stated, our clients
are in safe hands!

Ο ρυθμός εξόδου από την αγορά εργασίας προς τη συνταξιοδότηση είναι αυξητικός από το 2017 που ιδρύθηκε ο e-ΕΦΚΑ.

Εκτόξευση του αριθμού των αιτήσεων για συνταξιοδότηση

Ανυποκειμένες διαστάσεις προλαμβάνει η σταθερά αυξητική τάση που παρουσιάζουν τα τελευταία χρόνια οι νέες αιτήσεις συνταξιοδότησης προς τον e-ΕΦΚΑ, καθώς αφενός συμβάλλουν σημαντικά στην καθυστέρηση που παρατηρείται στην έκδοση των οριστικών αποφάσεων, αφετέρου δείχνουν πως ο ελληνικός πληθυσμός γερνάει, με αποτέλεσμα να επιδεινώνεται δραματικά η σχέση ασφαλισμένων προς συνταξιούχους.

Την ίδια στιγμή, άλλωστε, σταθερός παραμένει ο αριθμός των εκκρεμών αιτήσεων για κύρια σύνταξη, στις 157.966 τον Νοέμβριο του 2020 έναντι 158.528

Για το 2020, με βάση τα στοιχεία των δέκα πρώτων μηνών, εκτιμάται ότι οι αιτήσεις θα φθάσουν τις 162.000.

τον αντίστοιχο μήνα του 2019. Το συνολικό κόστος για την πληρωμή των εκκρεμοτήτων εκτιμάται σε 593,55 εκατ. ευρώ. Όπως μάλιστα προκύπτει από τα επίσημα στοιχεία του e-ΕΦΚΑ, οι εκκρεμότητες αυξήθηκαν σημαντικά το 2019, καθώς από 115.878 τον Ιανουάριο του 2019 εκτοξεύθηκαν σε 162.427 ένα χρόνο μετά. Είχαν προηγηθεί οι εκλογές του καλοκαιριού, η αλλαγή κυβέρνησης και, όπως επισημαίνει ο e-ΕΦΚΑ, μεγάλος αριθμός συνταξιοδοτικών αιτημάτων που στα τέλη του 2019 διαπιστώθηκε ότι δεν είχαν καταχωρηθεί για πολλούς μήνες.

Τα στοιχεία του συστήματος «Ατλάν», που δημοσιοποίησε η διοίκηση του e-ΕΦΚΑ, είναι αποκαλυπτικά. Για το 2020 εκτιμάται ότι, με βάση τα δεδομένα των πρώτων δέκα μηνών του έτους, το πλήθος των νέων αιτήσεων κύριας σύνταξης θα ανέλθει περίπου στις 162.000. Τα στοιχεία αφορούν το 11μηνο Ιανουαρίου - Νοεμβρίου και δείχνουν ότι είχαν υποβληθεί ήδη 147.733 νέες αιτήσεις συνταξιοδότησης.

Ο ρυθμός εξόδου από την αγορά εργασίας προς τη συνταξιοδότηση είναι αυξητικός από το 2017 που ιδρύθηκε

ο e-ΕΦΚΑ, με το φαινόμενο να εμφανίζεται πιο έντονο το τετράμηνο Σεπτεμβρίου - Δεκεμβρίου 2019 (αύξηση 18,53% - 9.494 περισσότερες νέες αιτήσεις σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του 2018). Οι αιτήσεις καταγράφονται με βάση την ημερομηνία υποβολής, αντί της ημερομηνίας καταχώρισης στο πληροφοριακό σύστημα στο παρελθόν. Όπως μάλιστα σημειώνει ο e-ΕΦΚΑ, στα τέλη του 2019 διαπιστώθηκε ότι υπήρχε μεγάλος αριθμός αιτημάτων τα οποία δεν είχαν καταχωρηθεί για πολλούς μήνες. Στο τέλος του 2017 είχαν υποβληθεί 145.555 νέες αιτήσεις συνταξιοδότησης, το 2018 έκλεισε με 155.121 νέες αιτήσεις, ενώ ακόμη μεγαλύτερη ήταν η αύξηση στο τέλος του 2019, με τις νέες αιτήσεις να αγγίζουν τις 165.670. Το 2020 εκτιμάται ότι θα κλείσει με 162.000 νέες αιτήσεις, με τις 147.733 να έχουν ήδη κατατεθεί έως το τέλος Νοεμβρίου.

Εν μέσω της πανδημίας του κορωνοϊού αλλά και έντονων αντιδράσεων που εν πολλοίς οδήγησαν και στην αλλαγή του υπουργού Εργασίας, τους τελευταίους μήνες του 2020, όπως φαίνεται και από τα στοιχεία, υπήρξε μια προσπάθεια επίσημης των διαδικασιών και έκδοσης περισσότερων νέων οριστικών κύριων συντάξεων. Σε αυτό, βέβαια, βοήθησε και το σύστημα ψηφιακής απονομής «Ατλάν», το οποίο όμως διαχειρίστηκε αφενός νέες αιτήσεις συνταξιοδότησης και όχι παλαιές, οι οποίες λημνάζουν ακόμη και για 3 με 4 χρόνια, αφετέρου «εύκολες» υποθέσεις, όπως συντάξεις του πρώην ΟΓΑ και κηρείας. Έτσι, τον Νοέμβριο του 2020 αυξήθηκε σε μεγάλο βαθμό ο αριθμός των αιτημάτων που ολοκληρώθηκαν σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του 2019. Συγκεκριμένα, ενώ τον Νοέμβριο του 2019 οι υπάλληλοι του ΕΦΚΑ ολοκλήρωσαν 11.806 αιτήσεις, τον Νοέμβριο του 2020 οι ολοκληρωμένες αιτήσεις ανέρχονταν σε 16.529. Συνεπώς, συνολικά στο ενδεκάμηνο Ιανουαρίου - Νοεμβρίου 2020 η αύξηση της ολοκλήρωσης των αιτημάτων ανέρχεται σε 30,86%, παρότι για μεγάλο διάστημα οι υπηρεσίες του e-ΕΦΚΑ λειτουργούσαν με μειωμένο προσωπικό λόγω της πανδημίας COVID-19.

ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ

Χρηματοδότηση εισφορών σε κλάδους που έχουν πληγεί

Στοχευμένη στήριξη της απασχόλησης σχεδιάζει το υπουργείο Εργασίας

Της ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ

Το μέτρο της χρηματοδότησης των ασφαλιστικών εισφορών φαίνεται πως προκρίνει η κυβέρνηση για τη διατήρηση των θέσεων εργασίας σε επιλεγμένους τομείς κατά τη δύσκολη φάση της μετάβασης στη μετά COVID-19 εποχή, ενώ στο τραπέζι βρίσκεται και η μονιμοποίηση του μέτρου της μείωσης των ασφαλιστικών εισφορών που ήδη εφαρμόζεται και αφορά μόνο το 2021. Ο υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων Πάνος Τσακλόγλου έθεσε ως προτεραιότητα τη στήριξη συγκεκριμένων κλάδων μέσω μερικής ή ακόμη και ολικής χρηματοδότησης των ασφαλιστικών εισφορών κατά την παρέμβαση του στο άτυπο συμβούλιο υπουργών Εργασίας της Ε.Ε. με θέμα «Η απασχόληση στην εποχή μετά την πανδημία - Οικονομικές και κοινωνικές προτεραιότητες». Την ανάγκη μείωσης των εισφορών σε μόνιμη βάση εξέφρασε δε ο αναπληρωτής υπουργός Οικονομικών Θεόδωρος Σκυλακάκης σε συνέντευξη του στο moneyreview.gr.

Τον σημαντικό αν και περιορισμένο ρόλο της μείωσης των ασφαλιστικών εισφορών κατά το 2014 επισημαίνει και η μελέτη του Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE) με τίτλο «Αξιολόγηση επιδράσεων των μεταρρυθμίσεων στην αγορά εργασίας στην Ελλάδα κατά την περίοδο 2010-2018», που εκπονήθηκε με την υποστήριξη του Ελληνικού Παρατηρητηρίου του London School of Economics and Political Science (LSE) και παρουσιάστηκε χθες. Σύμφωνα με αυτή, η μείωση των εισφορών το 2014 είχε σημαντικά οφέλη στην αγορά εργασίας κατά την εξεταζόμενη περίοδο, όμως αφενός ήταν περιορισμένης κλίμακας και αφετέρου

Στο τραπέζι και η μονιμοποίηση του μέτρου της μείωσης των ασφαλιστικών εισφορών που ήδη εφαρμόζεται.

η θετική επίδρασή της αντισταθμίστηκε από μέτρα δημοσιονομικής προσαρμογής, τα οποία έπληξαν σημαντικά τη φορολογία της εργασίας. Όπως επισημαίνεται στη μελέτη, παρά τις παρεμβάσεις της περιόδου 2010-2018, έμειναν ανεπλήρωτες άλλες μακροχρόνιες αδυναμίες, όπως το χαμηλό ποσοστό συμμετοχής στην αγορά εργασίας, η υψηλή φορολογική επιβάρυνση της εργασίας, η χαμηλή παραγωγικότητα, η υψηλή ανεργία, η χαμηλή χρήση ευελκτικών μορφών απασχόλησης αλλά και το υψηλό ποσοστό αυτοαπασχολούμενων.

Μάλιστα, τόσο οι μελετητές όσο και ο γενικός διευθυντής του IOBE Νίκος Βέττας επισημάναν την ανάγκη για περαιτέρω μείωση της φορολογικής επιβάρυνσης

Την ενίσχυση συγκεκριμένων κλάδων μέσω μερικής ή ακόμη και ολικής χρηματοδότησης των ασφαλιστικών εισφορών έθεσε ως προτεραιότητα ο υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων Πάνος Τσακλόγλου.

της εργασίας, καθώς κάτι τέτοιο μπορεί να ενισχύσει τη συμμετοχή στην αγορά εργασίας, να περιορίσει την απόκλιση μεταξύ της Ελλάδας και των υπόλοιπων χωρών της Ε.Ε. και έτσι να ενισχύσει τις μεσοπρόθεσμες προοπτικές ανάπτυξης.

Αλλωστε, βασικό συμπέρασμα της μελέτης είναι ότι οι μεταρρυθμίσεις πέτυχαν σε σημαντικό βαθμό την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της αγοράς εργασίας μέσω της μείωσης του κόστους αλλά και της μεγαλύτερης ευελκτίας, χωρίς όμως να επιτύχουν ορισμένα βασικά δομικά προβλήματα και κρίσιμες αδυναμίες της αγοράς εργασίας.

Αυτές τις κρίσιμες αδυναμίες της αγοράς εργασίας επισήμανε μάλιστα και ο υφυ-

πουργός Εργασίας Πάνος Τσακλόγλου μιλώντας στους Ευρωπαϊούς ομολόγους του, υπογραμμίζοντας ότι η Ε.Ε. δεν πρέπει να επαναλάβει το σφάλμα της κρίσης της προηγούμενης δεκαετίας, όταν τα μέτρα δημοσιονομικής χαλάρωσης διακόπηκαν πρόωρα, με αποτέλεσμα της αύξησης των ανεργιών.

Αναφερόμενος στη σταδιακή χαλάρωση των μέτρων υποστήριξης επιχειρήσεων και εργαζομένων, ο κ. Τσακλόγλου σημείωσε ότι από ελληνικής πλευράς θα δοθεί έμφαση σε πολιτικές βελτίωσης της παραγωγικότητας, όπως η κατάρτιση του εργατικού δυναμικού, ειδικά σε ψηφιακές και «πράσινες» δεξιότητες, παράλληλα με την ειδική μέριμνα για τη διατήρηση των

θέσεων εργασίας σε επιλεγμένους τομείς μέσω μερικής ή ολικής χρηματοδότησης των ασφαλιστικών εισφορών. Παραδέχθηκε, βέβαια, ότι η επόμενη μέρα θα είναι δύσκολη. «Κάποιες επιχειρήσεις που υποστηρίχθηκαν από την κυβέρνηση και παρέμειναν ζωντανές ίσως να μην καταφέρουν να επιβιώσουν στην περίοδο μετά την πανδημία», είπε χαρακτηριστικά.

Σύμφωνα με τον υφυπουργό, «τάσεις οι οποίες υπήρχαν πριν από την πανδημία στην αγορά εργασίας και ενισχύθηκαν ακόμη περισσότερο εξαιτίας της, όπως το ηλεκτρονικό εμπόριο, θα αλλάξουν τα τοπία, θα ανατρέψουν το επιχειρηματικό μοντέλο και τις προτεραιότητες των επιχειρήσεων».

Πώς αξιοποίησαν το Ιντερνετ οι Έλληνες το 2020

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Αναζήτηση πληροφοριών για αγαθά και υπηρεσίες, ειδήσεις, πληροφορίες για την υγεία, βιντεοκλήσεις, θέαση ταινιών και σειρών μέσα από πλατφόρμες αλλά και μέσω live streaming και φυσικά αγορές από ηλεκτρονικά καταστήματα ήταν οι «πρωταθλητές» του 2020 όσον αφορά τη χρήση του Διαδικτύου.

Συνολικά βεβαίως η χρήση του αυξήθηκε σημαντικά, έγινε στην πραγματικότητα αναπόσπαστο μέρος της καθημερινότητας για μικρούς και μεγάλους, εργαζομένους και μη, κατά τον πρώτο χρόνο της ζωής μας με την πανδημία. Πλέον σχεδόν το 79% των κατοίκων στην

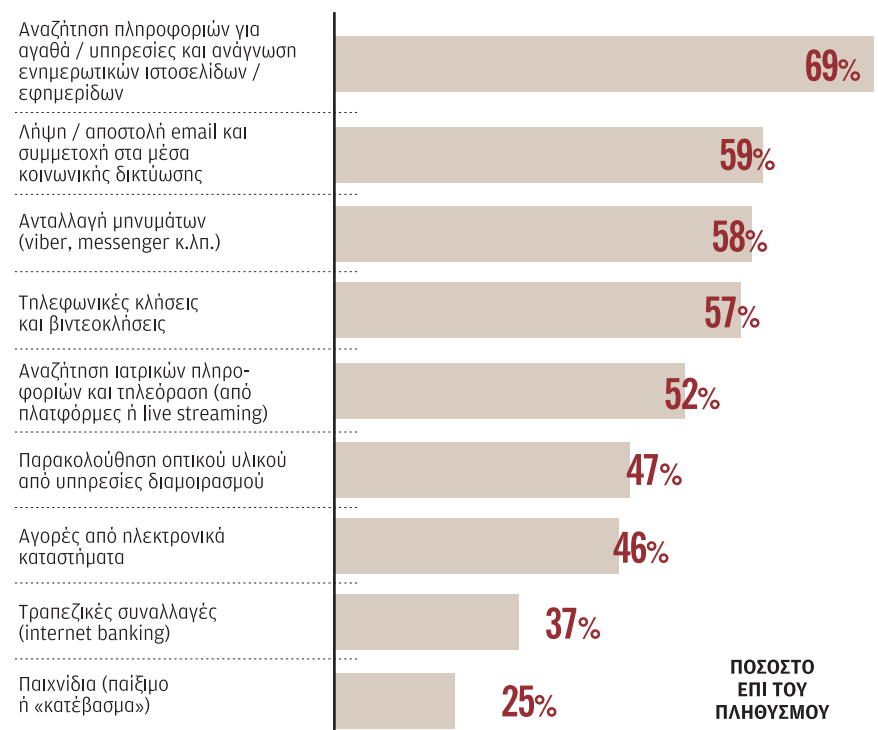
Η χρήση του Διαδικτύου αυξήθηκε κατά πολύ ακόμη και στις ηλικίες 65-74 ετών λόγω των lockdowns.

Ελλάδα χρησιμοποιεί το Ιντερνετ, ποσοστό που ήταν 76% το 2019, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό στις ηλικίες 65-74 ετών ανέβηκε στο 34%.

Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία που δημοσιοποίησε η Eurostat, οι Έλληνες χρησιμοποιούσαν το Ιντερνετ το 2020 κυρίως για τα εξής: αναζήτηση πληροφοριών για αγαθά και υπηρεσίες (69%), ενημέρωση από ειδησιογραφικά sites (69%), λήψη και αποστολή e-mail (59%), συμμετοχή σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης (Facebook, Twitter κ.ά., επίσης σε ποσοστό 59%).

Πολύ μεγάλη ήταν πλέον η χρήση του Διαδικτύου για την ανταλλαγή μηνυμάτων μέσω των διαφόρων εφαρμογών (Messenger, Viber κ.ά.) και όχι μέσω των κλασικών sms, ενώ την τιμητική τους είχαν την πρώτη χρονιά της πανδημίας οι κλήσεις, συμπεριλαμβανομένων των βιντε-

Προτιμήσεις των Ελλήνων στο Διαδίκτυο

ΕΠΗΧ: Eurostat

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Εργαλείο η ανάλυση προσωπικών δεδομένων

Πολύ πιο σίγουρες για το επίπεδο προστασίας των προσωπικών δεδομένων στον οργανισμό τους δήλωσαν περισσότερες από 7 στις 10 επιχειρήσεις. Την ίδια στιγμή, 2 στις 3 επιχειρήσεις θεωρούν ότι η διαδικασία συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις του γενικού κανονισμού για την προστασία των δεδομένων (GDPR) αποτέλεσε ευκαιρία να αναθεωρήσουν τις εσωτερικές πολιτικές που ακολουθούσαν. Επιπλέον, το 44,3%

Σχετικά με την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων που συλλέγονται, 7 στις 10 επιχειρήσεις την αξιολογούν ως σημαντική για τη δραστηριότητά τους.

πιστεύει ότι οι ενέργειες συμμόρφωσης με τον κανονισμό αξιολογήθηκαν θετικά από τους πελάτες του.

Αυτά είναι τα βασικά συμπεράσματα που προκύπτουν από έρευνα που εκπόνησε ο SEB με αφορμή τη συμπλήρωση δύο ετών από την έναρξη εφαρμογής του GDPR. Σχετικά με την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων που συλλέγονται, 7 στις 10 επιχειρήσεις την αξιολογούν ως πολύ σημαντική για τη δραστηριότητά τους, αλλά ο βαθμός της επεξεργασίας αυτών ποικίλλει: οι

περισσότερες (42,9%) προβαίνουν σε μικρή ή ακόμη και σε καμία επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων, σημαντικό ποσοστό όμως (25,7%) προβαίνει σε μεγάλη ή πολύ μεγάλη επεξεργασία.

Χάρη στα προσωπικά δεδομένα που συλλέγονται, οι επιχειρήσεις χαράσσουν τις στρατηγικές μάρκετινγκ και πωλήσεων και σχεδιάζουν νέα προϊόντα και υπηρεσίες, κερδίζοντας πελάτες. Καθώς έχει μεσολαβήσει αρκετό διάστημα από την έναρξη εφαρμογής του κανονισμού, οι περισσότερες βασικές ενέργειες στις οποίες όφειλαν να προβούν οι επιχειρήσεις για να διασφαλίσουν τη συμμόρφωσή τους έχουν πλέον διεκπεραιωθεί. Σε αυτό, κρίσιμο ρόλο έπαιξε η προσέγγιση της ανώτατης διοίκησης ως προς τα θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων, ενώ σημαντική είναι και η συνδρομή των εξωτερικών συμβούλων, είτε σε συνεργασία (44,3%) με τις ίδιες τις επιχειρήσεις είτε κατά αποκλειστικότητα (12,9%), έτσι ώστε να επιτευχθεί το επιθυμητό επίπεδο συμμόρφωσης.

Επιπλέον, περισσότερες από 8 στις 10 επιχειρήσεις (84,3%) δηλώνουν βεβαιότητα για την ασφάλεια των προσωπικών δεδομένων που διατηρούν. Προκειμένου να το επιτύχουν, ποσοστό 15,7% επενδύει σε καθημερινή αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των πληροφοριακών συστημάτων του και το 28,6% σε αξιολόγηση με οριζόντια τριμήνου.

Ο East Med είναι μια επιλογή, υπάρχουν και άλλες

Ο πρώην υπ. Εξωτερικών των ΗΠΑ Φρανκ Φάνον μιλάει στην «Κ» – Οι προϋποθέσεις για να γίνει η Ελλάδα ενεργειακός κόμβος

Συνέντευξη στη **ΧΡΥΣΑ ΛΙΑΓΓΟΥ**

Συνέχεια της πολιτικής των ΗΠΑ για την ανάπτυξη μιας περιφερειακής ενεργειακής αγοράς στη νοτιοανατολική Μεσόγειο, με τη διακυβέρνηση Μπάιντεν, «βλέπει» ο πρώην υπουργός Εξωτερικών των ΗΠΑ, Φρανκ Φάνον, ο οποίος ως αρμόδιος για τον τομέα της ενέργειας έπαιξε πρωταγωνιστικό ρόλο στην προώθηση της ενεργειακής συμμαχίας Ελλάδας - Κύπρου - Ισραήλ.

Με συνέντευξη του στην «Κ» μεταφέρει τη στήριξη των ΗΠΑ στην ανάπτυξη της περιφερειακής αγοράς φυσικού αερίου, κρατάει αποστάσεις ωστόσο από το γεωπολιτικής σημασίας ζήτημα της διαδρομής που θα ακολουθήσουν τα νέα κοιτάσματα της Νοτιοανατολικής Μεσογείου για την εξόδο τους στα μεγάλα καταναλωτικά κέντρα καθώς και από το ελληνικό ενδιαφέρον στο σχέδιο του East Med. «Η ανάπτυξη της αγοράς θα μπορούσε να περιλαμβάνει τον πιθανό αγωγό East Med μαζί με άλλες εναλλακτικές», αναφέρει χαρ-

Η Αμερική θα συνεχίσει να στηρίζει τα σχέδια για την ανάπτυξη μιας περιφερειακής ενεργειακής αγοράς στη ΝΑ Μεσόγειο.

κτηριστικά, δείχνοντας τις εταιρείες ως αρμόδιες για τις κατάλληλες επιλογές. «Η κυβέρνηση των ΗΠΑ δεν ελέγχει τις αμερικανικές εταιρείες. Ως εκ τούτου, προωθούμε μια ελεύθερη αγορά, δίκαιη και ανοικτή και πιστεύουμε ότι οι συμμετέχοντες είναι στην καλύτερη θέση να μεταφέρουν το προϊόν τους στους αγοραστές», τονίζει.

Ο κ. Φρανκ Φάνον αναγνωρίζει τις δυνατότητες που έχει η Ελλάδα για να καταστεί ενεργειακός κόμβος και την πρόοδο που έχει γίνει σε μία σειρά από έργα (αγωγοί IGB, Tap, East Med, FSRU Αλεξανδρούπολης), εκτιμά ωστόσο ότι ο στόχος δεν είναι εύκολος και πως χρειάζεται υψηλού επιπέδου κυβερνητική δέσμευση, ισχυρή διπλωματία και αναγκαίες φορολογικές ρυθμίσεις για την προσέλκυση κεφαλαίων. Η Ελλάδα θα μπορούσε σύμφωνα με τον ίδιο, λόγω της θέσης της, να γίνει και κόμβος υδρογόνου. Σχολιάζοντας

Χρειάζονται υψηλού επιπέδου κυβερνητική δέσμευση, ισχυρή διπλωματική δουλειά και αναγκαίες φορολογικές ρυθμίσεις για την προσέλκυση κεφαλαίων και τεχνικών ομάδων προκειμένου να γίνει ενεργειακός κόμβος η Ελλάδα, λέει ο Φρανκ Φάνον.

τη στροφή Μπάιντεν στην πολιτική των ΗΠΑ για την κλιματική αλλαγή, επισημαίνει τη διαφοροποίηση από τη διακυβέρνηση Τράμπ που είχε θέσει ως κεντρικό άξονα της πολιτικής της την ασφάλεια και εκτιμά ότι και η νέα θα διατηρήσει ένα βαθμό συνέχειας αυτής της πολιτικής. Σε ό,τι αφορά την απόφαση της αμερικανικής Chevron να εξαγοράσει την ισραηλινή Noble, ο πρώην υπουργός των ΗΠΑ τονίζει ότι «είναι ένδειξη εμπιστοσύνης στις γεωλογικές προοπτικές και την πολιτική

σταθερότητα της περιοχής».

– Πώς σχολιάζετε τις προτεραιότητες της νέας διοίκησης Μπάιντεν στον ενεργειακό τομέα σε σύγκριση με την προηγούμενη διοίκηση;

– Η διοίκηση Μπάιντεν φαίνεται να έχει θέσει την κλιματική αλλαγή ως κεντρικό άξονα σε πολλές από τις προτεραιότητές της, συμπεριλαμβανομένης της ενέργειας. Η προηγούμενη διοίκηση έθεσε την ασφάλεια ως κεντρικό άξονα και η ενεργειακή

ενέργεια έπαιξε σημαντικό ρόλο, καθώς οι Ηνωμένες Πολιτείες κατέστησαν ο μεγαλύτερος παραγωγός πετρελαίου και φυσικού αερίου στον κόσμο. Είδαμε ότι η ενεργειακή θα μπορούσε να χρησιμεύει ως μέσο για άλλα θέματα εξωτερικής πολιτικής και να ενθαρρύνει την ανάπτυξη περιφερειακών αγορών ενέργειας, ιδιαίτερα στην Ανατολική Μεσόγειο. Είναι ακόμα οι πρώτες ημέρες της διοίκησης Μπάιντεν. Εχουμε ήδη δει να κάνει κάποιες αλλαγές στη ρητορική, κι αυτό είναι αναμενόμενο.

Ωστόσο, πιστεύω ότι θα αναγνωρίσουν πως η ενεργειακή συνεργασία μπορεί να επηρεάσει άλλους τομείς, όπως η ενίσχυση της πολιτικής σταθερότητας και θα διατηρήσουν ένα βαθμό συνέχειας στην πολιτική τους.

– Πρόσφατα, στις 28 Ιανουαρίου 2021, πραγματοποιήθηκε συνάντηση των 7 υπουργών Ενέργειας των χωρών της νοτιοανατολικής Ευρώπης και της Ανατολικής Μεσογείου, όπου διερε-

νησαν τρόπους να στηρίξουν την υλοποίηση του αγωγού φυσικού αερίου East Med. Η αμερικανική κυβέρνηση ήταν λιγότερο ενθουσιώδης για το έργο. Γιατί;

– Η αμερικανική κυβέρνηση υποστήριξε σθεναρά τις θετικές ενεργειακές εξελίξεις στην Ανατολική Μεσόγειο. Είμαστε ικανοποιημένοι βλέποντας ότι οι αμερικανικές εταιρείες έχουν διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην ανακάλυψη των πεδίων φυσικού αερίου και συνέχισαν να αυξάνουν τις επενδύσεις τους στην περιοχή, παρά την πανδημία που τις συρρίκνωσε κατά 30% στους τομείς του πετρελαίου και του φυσικού αερίου. Υποστηρίξαμε με συνέπεια την ανάπτυξη της περιφερειακής αγοράς φυσικού αερίου, η οποία θα μπορούσε να περιλαμβάνει τον πιθανό αγωγό East Med μαζί με άλλες εναλλακτικές. Η κυβέρνηση των ΗΠΑ δεν ελέγχει τις αμερικανικές εταιρείες. Ως εκ τούτου, προωθούμε μια ελεύθερη, δίκαιη και ανοικτή αγορά και πιστεύουμε ότι οι συμμετέχοντες είναι στην καλύτερη θέση να μεταφέρουν το προϊόν τους στους αγοραστές.

– Ησασταν «παρών» και παίξατε σημαντικό ρόλο στη συνάντηση μεταξύ των υπουργών Ενέργειας Ελλάδας, Κύπρου, Ισραήλ και ΗΠΑ. Ποιοι είναι οι στόχοι αυτής της πρωτοβουλίας; Πόσο σημαντικό είναι για την εξωτερική πολιτική των ΗΠΑ και ποια μέτρα πρέπει να ληφθούν για να προχωρήσει;

– Εκείνη η συνάντηση ήταν ευρύτερη της ενέργειας, είχε διαστάσεις πολιτικές και ασφάλειας. Είχα την τιμή να είμαι επικεφαλής της ομάδας για τα ενεργειακά εκ μέρους του υπουργού Εξωτερικών. Επιδιώξαμε να διευκολύνουμε την ανάπτυξη μιας περιφερειακής αγοράς που ήταν τότε στα σπάργανα. Δημιουργήσαμε πεδία συνεργασίας και προσδιορίσαμε σχέδια τεχνικής συνεργασίας σε όλες τις χώρες με βάση τις ανάγκες τους. Για παράδειγμα, οι ΗΠΑ έχουν ηγετική θέση παγκοσμίως στην υπερκρίσιμη άντληση πετρελαίου και φυσικού αερίου. Φέρμαε τους τεχνικούς μας εμπειρογνώμονες από το υπουργείο Εσωτερικών για να συνεργαστούν με τους συναδέλφους τους, σχετικά με την περιβαλλοντική διαχείριση και ασφάλεια. Η συνάντηση εκείνη έγινε θετικά δεκτή από όλες τις χώρες και πιστεύω ότι θα συνεχιστεί.

Ενδειξη εμπιστοσύνης στις προοπτικές της περιοχής η επένδυση της Chevron

– Πώς αξιολογείτε την πρόοδο των κρίσιμων έργων σχετικά με τη διαφοροποίηση των πηγών στις οποίες συμμετέχει η Ελλάδα – IGB, East Med, FSRU Αλεξανδρούπολη;

– Η Ελλάδα έχει σημειώσει τεράστια πρόοδο σε αυτά και σε άλλα έργα. Σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα, έχει αναλάβει δράση για να πραγματοποιήσει το όνειρο που έχουν πολλές άλλες χώρες σε όλο τον κόσμο – να γίνει ενεργειακός κόμβος. Αυτό δεν είναι εύκολο.

Χρειάζεται υψηλού επιπέδου κυβερνητική δέσμευση, ισχυρή διπλωματική δουλειά και αναγκαίες φορολογικές ρυθμίσεις για την προσέλκυση κεφαλαίων και τεχνικών ομάδων.

– Πώς αξιολογείτε την πρόοδο του αγωγού Nord Stream 2, που φαίνεται ότι θα ολοκληρωθεί σύντομα και για τον οποίο οι ΗΠΑ έχουν δεσμευθεί να επιβάλουν κυρώσεις στις εταιρείες που εμπλέκονται στην υλοποίησή του;

– Στις ΗΠΑ και τα δύο κόμματα είναι

κάθετα αντίθετα στον Nord Stream 2. Το Κογκρέσο έχει ζητήσει από την εκτελεστική εξουσία να επιβάλει κυρώσεις. Με βάση αυτή την εντολή, έχουμε κάνει πολλές ενέργειες και σταματήσαμε το έργο. Έτσι, ένας σχεδόν ολοκληρωμένος αγωγός δεν έχει ακόμη λειτουργήσει. Δεδομένης της συνεχιζόμενης ισχυρής αντίθεσης των δύο κομμάτων, το NS2 θα μπορούσε να είναι μια εγκαταλειμμένη υποδομή.

– Πριν από περίπου ένα χρόνο, η Chevron, η δεύτερη μεγαλύτερη ιδιωτική εταιρεία πετρελαίου στον κόσμο, εξαγόρασε τις μετοχές της Noble Energy στο Ισραήλ και στην Κύπρο. Πώς πιστεύετε ότι αυτό θα επηρεάσει την επιλογή της διαδρομής για την εξαγωγή των κοιτασμάτων της περιοχής;

– Η επένδυση της Chevron είναι σημαντική για τους εξής λόγους. Πρώτον, η πανδημία COVID-19 οδήγησε σε τέτοια μείωση της ζήτησης που συμβαίνει μία φορά στα εκατό χρόνια. Αυτή με τη σειρά

Η αμερικανική κυβέρνηση υποστήριξε σθεναρά τις θετικές ενεργειακές εξελίξεις στην Ανατολική Μεσόγειο, τονίζει ο κ. Φάνον.

Η Ελλάδα μπορεί πράγματι να έχει τη δυνατότητα να γίνει οικονομία υδρογόνου.

της είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση των επενδύσεων στους τομείς του πετρελαίου και του φυσικού αερίου κατά περίπου 30% παγκοσμίως. Η απόφαση της Chevron να αποκτήσει τη Noble για τη θέση της στην Ανατολική Μεσόγειο και η στιγμή που το έκανε είναι ένδειξη εμπιστοσύνης στις γεωλογικές προοπτικές και την πολιτική σταθερότητα της περιοχής. Δεύτερον, η Chevron είναι ένας ολοκληρωμένος πετρελαϊκός όμιλος με επιχειρήσεις στη διύλιση και στη μεταφορά και πώληση ενεργειακών προϊόντων σε όλο τον κόσμο. Περιμένω ότι θα αξιοποιήσουν την εμπειρία τους για να καθορίσουν τις βέλτιστες οδούς εξαγωγής όσον αφορά την αξιοπιστία, την ασφάλεια, τις περιβαλλοντικές και οικονομικές επιδόσεις.

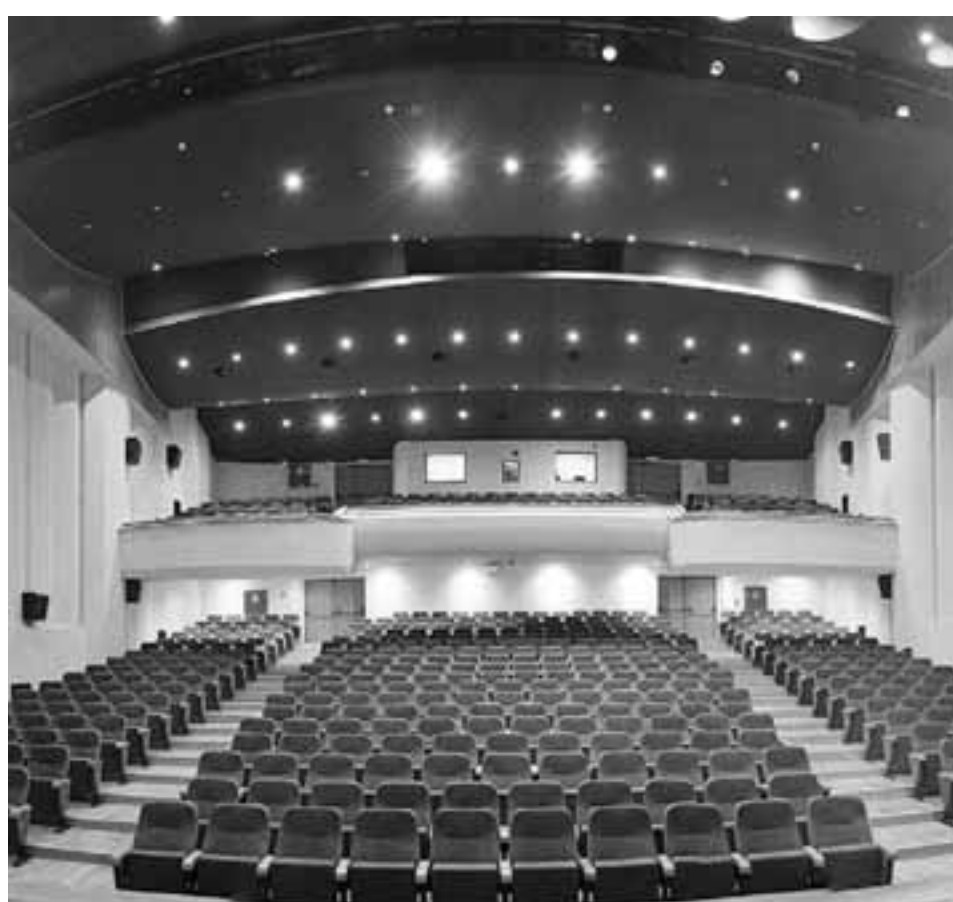
Η Ελλάδα μπορεί πράγματι να έχει τη δυνατότητα να γίνει οικονομία υδρογόνου. Ωστόσο, θα πρότεινα ότι αν συνέβαινε αυτό, τότε η Ελλάδα θα έπρεπε να βασιστεί στα σημερινά της θεμέλια και να γίνει κόμβος υδρογόνου στην περιοχή.

– Λαμβάνοντας υπόψη τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της Ελλάδας, για παράδειγμα τον ήλιο και τη θάλασσα, πιστεύετε ότι το υδρογόνο θα μπορούσε να είναι μια σοβαρή προοπτική για την ενεργειακή αυτονομία της χώρας μας;

– Το υδρογόνο είναι πολλά υποσχόμενο για πολλές χρήσεις και θα μπορούσε να οδηγήσει σε σημαντικές θετικές αλλαγές με την πάροδο του χρόνου.

Οικονομικά βιώσιμη, πράσινη (από φυσικό αέριο με δέσμευση και αποθήκευση άνθρακα), η παραγωγή υδρογόνου είναι ακόμη υπό ανάπτυξη, ειδικά σε μεγάλη κλίμακα και ποικίλλει ευρέως ανάλογα με την τοποθεσία.

Η Ελλάδα μπορεί πράγματι να έχει τη δυνατότητα να γίνει οικονομία υδρογόνου. Ωστόσο, θα πρότεινα ότι αν συνέβαινε αυτό, τότε η Ελλάδα θα έπρεπε να βασιστεί στα σημερινά της θεμέλια και να γίνει κόμβος υδρογόνου στην περιοχή.

Οι κλάδοι που υπέστησαν το βαρύτερο πλήγμα εξαιτίας της συνεχιζόμενης υγειονομικής κρίσης στην οικονομία είναι το εμπόριο, οι μεταφορές, η εστίαση, ο τουρισμός, οι τέχνες και η ψυχαγωγία.

Περισσότερες ώρες εργασίας, λιγότερες δουλειές

Της **ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ**

Η υποχώρηση της απασχόλησης και παράλληλα η αύξηση των ωρών εργασίας, έως και στο 90% των απασχολούμενων σε συγκεκριμένους κλάδους όπως το λιανικό και το χονδρικό εμπόριο, ακόμη και κατά τις περιόδους καλάρωσης των περιοριστικών μέτρων που έλαβε η κυβέρνηση εν μέσω της πανδημίας του κορωνοϊού, χαρακτηρίζουν, σύμφωνα με το Ινστιτούτο Εργασίας της ΓΣΕΕ, τη χρονιά που μας πέρασε.

Στο μηνιαίο δελτίο του το ΙΝΕ εκτιμά ότι η ελληνική οικονομία βγήκε το 2020 «βαθιά πηλωμένη» και εκφράζει φόβους ότι και το 2021 θα δεχθεί την «κλιρονομιά χρέους», στην ανεργία και στους μισθούς. Σύμφωνα με το Δελτίο Οικονομικών Εξελίξεων του Ινστιτούτου Εργασίας της ΓΣΕΕ, η ύφεση του περασμένου έτους, κατά τον τελικό απολογισμό, θα ξεπεράσει το 10%.

Οι κλάδοι που υπέστησαν το βαρύτερο πλήγμα, όπως είναι φυσικό, είναι το εμπόριο, οι μεταφορές, η εστίαση, ο τουρισμός, οι τέχνες και η ψυχαγωγία, με την πτώση της πραγματικής ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας – τη μεγαλύτερη στην Ε.Ε. – να υπολογίζεται στο

Κατά το τρίτο τρίμηνο του 2020, 3,35 εκατ. άτομα εργάστηκαν παραπάνω ώρες εργασίας από το κανονικό ωράριο.

30% και να φθάνει το 46% ειδικά για τον χώρο των τεχνών. Μόνο η μεταποίηση στην Ελλάδα παρουσιάζεται πιο ανθεκτική, αφού σημείωσε τη μικρότερη κάμψη τόσο το δεύτερο όσο και το τρίτο τρίμηνο του 2020. Βέβαια, αυτό πιθανότατα να οφείλεται στη μικρότερη έκθεση των ελληνικών μεταποιητικών επιχειρήσεων στο διεθνές εμπόριο, γεγονός που, αν και τις θωρακίζει από εξωτερικές αρνητικές διαταραχές, διατρεί το εμπορικό ισοζύγιο της οικονομίας σε ελλειμματική θέση. Στην Ελλάδα, η κάμψη της οικονομικής δραστηριότητας στον ευρύτερο κλάδο του λιανικού και του χονδρικού εμπορίου, των μεταφορών, της εστίασης και της παροχής καταλύματος κατά το β' και το γ' τρίμηνο είναι η υψηλότερη σε όλη την Ευρωζώνη (με εξαίρεση τη Μάλτα), ενώ ειδικότερα

το γ' τρίμηνο η απόκλιση από τα άλλα κράτη-μέλη της Ευρωζώνης αυξάνεται σημαντικά, καθώς η πτώση στην Ελλάδα ανέρχεται στο 30%. Όπως επισημαίνουν χαρακτηριστικά οι επιστημονικοί συνεργάτες της ΓΣΕΕ, η εξασθένηση της δραστηριότητας στους συγκεκριμένους κλάδους συνέβαλε στη μεγάλη πτώση του πραγματικού ΑΕΠ της χώρας μας, δεδομένης της συμμετοχής τους στη συνολική προστιθέμενη αξία της οικονομίας. Την ίδια στιγμή, ως εξόχως σημαντική καταγράφεται η μείωση της απασχόλησης και μάλιστα με δύο τρόπους: άμεσα, μέσω της αύξησης της ανεργίας αλλά και έμμεσα, μέσω των αναστολών συμβάσεων που έχουν ως αποτέλεσμα τη μείωση των οικονομικά ενεργών πολιτών, οι οποίοι όμως δεν συμπεριλαμβάνονται στους ανέργους. Μάλιστα, όπως επισημαίνεται στο δελτίο του ΙΝΕ, ακόμα και κατά τις περιόδους καλάρωσης των περιοριστικών μέτρων, αντί να ενισχυθεί ο αριθμός των οικονομικά ενεργών, αυξήθηκε δραστηρικά ο χρόνος εργασίας των ήδη απασχολούμενων. Ειδικά σε κλάδους όπως το εμπόριο, η μεταποίηση, η παροχή νερού και ηλεκτρικού ρεύματος το ποσοστό των εργαζομένων που απασχολήθηκαν περι-

σσότερες ώρες ξεπερνάει το 90%! Συνολικά, σύμφωνα με το ΙΝΕ, κατά τρίτο τρίμηνο του 2020, 3,35 εκατ. άτομα εργάστηκαν παραπάνω ώρες εργασίας από το κανονικό ωράριο. Εξ αυτών το 37,1% εργάστηκε περισσότερες από 48 ώρες την εβδομάδα. Συνεπώς, η καλάρωση των μέτρων κοινωνικής αποστασιοποίησης το γ' τρίμηνο, επισημαίνει η ΓΣΕΕ, καθώς και η αύξηση της οικονομικής δραστηριότητας σε σχέση με το β' τρίμηνο δεν οδήγησαν σε σημαντική αύξηση της απασχόλησης αλλά κυρίως σε αύξηση του χρόνου εργασίας. Οι κλάδοι στους οποίους το φαινόμενο παρουσιάζεται εντονότερο είναι αυτοί της διαχείρισης ακίνητης περιουσίας, του λιανικού και του χονδρικού εμπορίου, της μεταποίησης και της διαχείρισης υδάτινων πόρων, παροχής νερού, ηλεκτρικού ρεύματος κ.λπ., με το ποσοστό των ατόμων που εργάστηκαν περισσότερες ώρες να ξεπερνάει το 90%.

Το ΙΝΕ θέτει ως προτεραιότητα για την ανάκαμψη της οικονομίας τη διατήρηση και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας μέσω προγράμματος εγγυημένων απασχολήσεων, αλλά και την ενίσχυση του εισοδήματος με αιχμή την αύξηση του κατώτατου μισθού.

Ένα εκατ. ευρώ την εβδομάδα η διαμονή στον Σκορπιό

Πότε ξεκινούν οι εργασίες στο νησί του Ιονίου και οι προδιαγραφές «Νταβός»

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΔΕΛΕΒΕΓΚΟΥ

Οκτώ χρόνια έχουν παρέλθει από την άνοξη του 2013, οπότε ο Ντμίτρι Ριμπολόβλεφ, υπό συνθήκες άκρας μυστικότητας, αγόρασε τον Σκορπιό από την Αθηνά Ωνάση. Αρκετούς μήνες πριν, οι ντόπιοι, κυρίως οι εργαζόμενοι στο νησί, είχαν παρατηρήσει μια σημαντική κινητικότητα από την πλευρά των εκπροσώπων και των δικηγόρων του πωλητή και του αγοραστή. Αφού του επισημοποιήθηκε η μεταβίβαση του νησιού στον Ρώσο μεγιστάνα, που διαθέτει περιουσία της τάξεως των 5,5 δισ. ευρώ και αποτελεί τον 224ο πλουσιότερο άνθρωπο της λίστας Forbes, η κινητικότητα στον Σκορπιό παγιώθηκε. Και δεν σχετίζεται παρά με τα σχέδια του Ριμπολόβλεφ να μετατρέψει, μέσω επένδυσης 165 εκατ. ευρώ, τον Σκορπιό σε προορισμό για το διεθνές τζετ σετ και για άτομα υψηλότερης καθακής θέσης (Ultra high-net-worth individuals). Τα τελευταία χρόνια, στο νησί του Ιονίου, που έχει συνδεθεί με τον θρύλο του Αριστοτέλη Ωνάση, έχουν λάβει χώρα εργασίες συντήρησης ή ανακαίνισης ορισμένων κτισμάτων, όπως η διάσημη «ροζ» βίλα του Έλληνα εφοπλιστή, μεταφυτεύσεις δέντρων και εκκενώσεις.

Μετά την πρόσφατη έγκριση από το Κεντρικό Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής της αρχιτεκτονικής μελέτης του έργου, που είναι γνωστό ως VIP Exclusive Club, η «Μυκθίνα», η εταιρεία που έχει συστήσει το επτελείο του Ριμπολόβλεφ, δρομολογεί την έκδοση των απαιτούμενων αδειών

δόμησης με στόχο την έναρξη του κυρίως τμήματος των κατασκευαστικών εργασιών στο νησί τους επόμενους μήνες. «Πρόκειται για το τέλος διαδικασιών που διήρκεσαν περίπου τρία χρόνια και δεν θα είχαν ολοκληρωθεί, εάν η επένδυση δεν είχε τη στήριξη του υπουργού Οικονομικών Χρ. Σταϊκούρα και του αναπληρωτή υπουργού Ανάπτυξης Νίκου Παπαθανάση. Το νησί του Σκορπιού αποτελεί την καλύτερη διαφήμιση στο εξωτερικό για την Ελλάδα, συμβάλλοντας στην αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος», αναφέρει στην «Κ» ο σύμβουλος του Ντμίτρι Ριμπολόβλεφ, Σεργκέι Τσερνίσιν.

Τα σχέδια της οικογένειας Ριμπολόβλεφ περιλαμβάνουν τη μετατροπή του Σκορπιού σε ένα «έξυπνο» νησί – θα εγκατασταθεί δίκτυο οπτικών ινών –, ενώ το κρονοδιάγραμμα προβλέπει την ολοκλήρωση των εργασιών τέλη του 2023, ώστε το νησί να είναι σε θέση να φιλοξενήσει τους πρώτους ενοίκους τη θερινή περίοδο του 2024. Τα μέλη της οικογένειας Ριμπολόβλεφ θα διαμένουν στον Σκορπιό κάποιες ημέρες, ενώ το νησί θα εκμισθώνεται κατά το υπόλοιπο διάστημα. Θα προβλέπεται, όπως αναφέρουν οι πληροφορίες, ελάχιστο ενοίκιο της τάξεως του 1 εκατ. ευρώ για διαμονή διάρκειας μιας εβδομάδας, με δυνατότητα φιλοξενίας μέχρι 50 ατόμων.

Υπόσκαφες κατοικίες

Η ανάπλαση του νησιού θα διαιρεθεί σε εννέα ενότητες, ενώ οι κατοικίες που θα αναπτυχθούν, όπως προκύπτει από τις φωτογραφίες που εξασφάλισε η «Κ», θα

Το κέντρο πολλαπλών χρήσεων και αθλητικών εγκαταστάσεων θα βρίσκεται σε κεντρική τοποθεσία στον Σκορπιό, στο σημείο όπου προϋπήρχαν αθλητικοί χώροι στο παρελθόν.

Στόχος, το νησί να είναι σε θέση να φιλοξενήσει τους πρώτους ενοίκους τη θερινή περίοδο του 2024.

είναι υπόσκαφες με στόχο να εναρμονίζονται πλήρως με το περιβάλλον, να διασφαλιστεί η ιδιωτικότητα και η απεριόριστη θέα μέχρι το Μεγαήσι και το σύμπλεγμα των Τηλεβοιδών νήσων. Τα σχέδια προβλέπουν την κατασκευή μιας προεδρικής σουίτας (master suite) όπου θα διαμένει η οικογένεια Ριμπολόβλεφ όταν επισκέπτεται το νησί, περίπου δέκα μεγάλων και μεσαίων βιλών και του γνωστού ως σπίτι του λόφου (Hill House). Οσον αφορά τη ροζ βίλα, επιφάνειας 150 τ.μ., που ανακαινίστηκε πριν από μερικά χρόνια και υπήρχε στο νησί – χρησιμοποιούνταν ως στάβλος – πριν από τον Ωνάση, ο Ρώσος κροίσος δεν έχει ακόμη αποφασίσει εάν θα τη μετατρέψει εξ ολοκλήρου σε μουσείο ή εάν θα διατηρήσει τη χρήση κατοικίας που διαθέτει σήμερα η ιδιοκτησία. Ο σχε-

διασμός του νησιού προβλέπει τη διασπορά των κτιρίων, ώστε να δημιουργείται ένας άτυπος μικρός οικισμός, αλλά και να διασφαλιστεί η λειτουργική ανεξαρτησία κάθε οικίας. Πέρα από το οικιστικό – τουριστικό κομμάτι, που αποτελείται από τη ροζ βίλα, την προεδρική σουίτα και τις επόμενες βίλες, διακριτή θέση στο σχέδιο ανάπτυξης του νησιού καταλαμβάνει το κέντρο πολλαπλών χρήσεων και αθλητικών εγκαταστάσεων, που θα βρίσκεται σε κεντρική τοποθεσία στον Σκορπιό, στο σημείο όπου προϋπήρχαν αθλητικές εγκαταστάσεις στο παρελθόν. Όπως εξηγούν οι άνθρωποι του έργου, μέσω της συγκεκριμένης ανάπτυξης επιδιώκεται το νησί να αποκτήσει προδιαγραφές «Νταβός», να είναι δηλαδή σε θέση να φιλοξενήσει κλειστές συνεδριακές εκδηλώσεις υψηλών προδιαγραφών. Σε αντίθεση βέβαια με τις εγκαταστάσεις που φιλοξενεί το, τετραήμερης διάρκειας, παγκόσμιο οικονομικό φόρουμ του Νταβός της Ελβετίας, όπου οι συμμετέχοντες αγγίζουν τις 15.000, το σχεδιαζόμενο συνεδριακό κέντρο στον Σκορπιό θα έχει χωρητικότητα έως 100 ατόμων, δεδομένου ότι πρόκειται για μια

συμπληρωματική δραστηριότητα – τμήμα της ανάπτυξης ήπιων χρήσεων στο νησί. Στο ανοικτό γήπεδο ποδοσφαίρου 5Χ5 του κέντρου πολλαπλών χρήσεων θα μπορούν να πραγματοποιούνται μικρές κλίμακας αθλητικές δραστηριότητες, ενώ στο νησί θα κατασκευαστεί αμφιθέατρο, ώστε να είναι δυνατή η φιλοξενία συναυλιών, που θα εντάσσονται σε ιδιωτικού χαρακτήρα εκδηλώσεις.

Η μαρίνα

Προβλέπεται ακόμη η αναβάθμιση της μαρίνας «Χριστίνα», ώστε να είναι δυνατός ο ελλιμενισμός μεγάλου μεγέθους σκαφών, ενώ η χωρητικότητα της εγκατάστασης δεν αλλάζει, δηλαδή ένα μόνο μέγα γιοτ θα είναι δυνατόν να «δέσει» στην προβλήτα. Αυτό όμως δεν αποτελεί πρόβλημα, καθώς η μορφολογία του νησιού που διαθέτει μεγάλο αριθμό κόλπων επιτρέπει την παραμονή σε αυτούς «αρόδο» των σκαφών.

Βιοκλιματικός σχεδιασμός

Στον νέο Σκορπιό, που θα διαθέτει προδιαγραφές βιοκλιματικού σχεδιασμού, θα

αναπτυχθούν εγκαταστάσεις επεξεργασίας υγρών αποβλήτων, μονάδες αφαλάτωσης, χώροι στάθμευσης ηλεκτρικών οχημάτων και τοπικά δίκτυα άρδευσης με επεξεργασμένα υγρά απόβλητα. Προβλέπεται ακόμη η ηλεκτρική διασύνδεση (μέσω υποθαλάσσιου καλωδίου) μεταξύ της Λευκάδας και του Σκορπιού, η κατασκευή συστήματος διανομής ισχύος σε μέση τάση και δικτύων χαμηλής τάσης, η δημιουργία σταθμού βάσης κινητής τηλεφωνίας κοντά στο ελικοδρόμιο και η δημιουργία δικτύου οπτικών ινών τοποθετημένου κατά μήκος του οδικού δικτύου, όπου θα στηριχθούν οι έξυπνες εφαρμογές που θα διαθέτει το νησί. Συνολικά προβλέπεται μέγιστη δόμηση 21.547 τ.μ., από τα οποία περίπου 4.000 τ.μ. αφορούν τα προς ανακαίνιση υφιστάμενα κτίσματα και 17.552 τ.μ. τα νέα κτίσματα. Σημειώνεται ότι τον αρχιτεκτονικό σχεδιασμό του Σκορπιού έχει επιτελέσει το νορβηγικό γραφείο Sn hetta, το οποίο έχει υλοποιήσει σειρά έργων, όπως είναι η Βιβλιοθήκη της Αλεξάνδρειας, το πρώτο υποθαλάσσιο εστιατόριο της Ευρώπης και η νέα έδρα γραφείων της εφημερίδας Le Monde στο Παρίσι.

Breakfast

ΜΕ ΤΟΝ ANTHONY 642 ΚΑΙ ΤΗΝ ΒΑΣΙΛΙΚΗ

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 06:00-10:00

Great network. Great value.

LISTEN LIVE
www.mydeejay.com.cy

www.rialto.com.cy

13/02

Θέατρο / Theatre

Λάμπρος / Lambros

FlashArt@Rialto

σαβ / sat 19:00

21/02

Θέατρο / Theatre

Develop. Develop Again. Develop Better (Developing in Cyprus)

κυρ / sun 19:00

26/02

Συναυλία / Concert

Οι ψυχές μας διψούν για τραγούδια Our souls longing for songs

παρ / fri 19:00

28/02

Συναυλία / Concert

Με τη ματιά της Μελίνας Μερκούρη και του Αντώνη Σαμαράκη Through the eyes of Antonis Samarakis and Melina Merkouri

FlashArt@Rialto

κυρ / sun 19:00

Χορηγός Sponsor:

Χορηγοί Επικοινωνίας Media Sponsors:

Η εθνική ανδρών θα λάβει μέρος για 16η φορά στους Ολυμπιακούς Αγώνες, εκεί όπου θα αντιμετωπίσει τις Ν. Αφρική, ΗΠΑ, Ιαπωνία, Ιταλία και Ουγγαρία.

«Αφιερωμένη στους Ελληνες»

Η εθνική πόλο της Ελλάδας επέστρεψε με το ολυμπιακό εισιτήριο και μίλησε στην «Κ»

Της ΣΠΥΡΙΔΟΥΛΑΣ ΣΠΑΝΕΑ

«Είναι μία πρόκριση αφιερωμένη σε όλους τους Ελληνες». Αυτά ήταν τα πρώτα λόγια των αθλητών της εθνικής ομάδας πόλο που επέστρεψε από το Ρότερνταμ στην Αθήνα με τα «εισιτήρια» για τους Ολυμπιακούς Αγώνες του Τόκιο στην «τσέπη». Η ελληνική ανδρική υδατοσφαίριση θα πάρει μέρος για 16η φορά στο κορυφαίο αθλητικό ραντεβού του πλανήτη. Η κληρώση μέχρι τους προημιτελικούς είναι βατή για τους διεθνείς μας αλλά από εκεί και πέρα θα αρχίσουν τα... δύσκολα.

Η Εθνική κληρώθηκε στον πρώτο όμιλο με αντιπάλους τις Ν. Αφρική, ΗΠΑ, Ιαπωνία, Ιταλία και Ουγγαρία. Στους οκτώ θα προκριθούν τέσσερις ομάδες. «Η κλη-

Η νίκη επί της Ρωσίας με 13-10 σηματοδότησε την πρόκριση για την Εθνική.

ρώση έχει δύο όψεις: η μία αφορά τα παιχνίδια του ομίλου, εκεί όπου τα πράγματα εμφανίζονται πιο εφικτά, και η δεύτερη αφορά τις νок άουτ συναντήσεις που θα ακολουθήσουν, οι οποίες είναι εξαιρετικά δύσκολες. Δεν χωράνε προγνωστικά στους Ολυμπιακούς Αγώνες. Αυτό είναι ξεκάθαρο. Θα πρέπει να προετοιμαστούμε με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, και να πάμε στο Τόκιο έτοιμοι να ανταποκριθούμε στις υποχρεώσεις και να δικαιώσουμε όλους ε-

κείνους που πιστεύουν ότι η συγκεκριμένη ομάδα έχει πολλές δυνατότητες», υπογράμμισε ο προπονητής της Εθνικής Θόδωρος Βλάχος.

Το καλοκαίρι στο Τόκιο

Η νίκη του αντιπροσωπευτικού συγκροτήματος επί της Ρωσίας με 13-10 σηματοδότησε την πρόκριση για την Εθνική. Και τώρα οι πρωταθλητές μας βρίσκονται αγκαλιά με το όνειρό τους. «Δεν θέλω να κάνω προβλέψεις για το Τόκιο, αλλά ο στόχος του μεταλλίου για τους Ολυμπιακούς Αγώνες υπάρχει πάντα στο μυαλό μας από την αρχή του Ολυμπιακού Κύκλου, το 2017. Θα κάνουμε ό,τι καλύτερο μπορούμε. Θα προσπαθήσουμε για την καλύτερη δυνατή προετοιμασία, έτσι ώστε

να εμφανιστούμε ετοιμοπόλεμοι το καλοκαίρι στο Τόκιο», τόνισε ο Κώστας Μουρίκης και ο αρχηγός των διεθνών μας, Γιάννης Φουντούλης, πρόσθεσε: «Η ομάδα έχει δείξει ότι διαθέτει πολλές ικανότητες, αλλά θα πάμε με ταπεινότητα και με πίστη στις δυνατότητες μας για να φθάσουμε όσο πιο ψηλά μπορούμε».

Την εθνική ομάδα υποδέχθηκε στο αεροδρόμιο ο γενικός γραμματέας Αθλητισμού Γιώργος Μαυρωτάς: «Πίστευα σε αυτήν την επιτυχία. Τώρα χρειάζεται μία καλή προετοιμασία και να πάνε όλοι υγιείς στο Τόκιο για να διεκδικήσουν ό,τι καλύτερο μπορούν. Η πολιτεία, σε συνεργασία με την Ομοσπονδία θα στηρίξει την ομάδα αυτή», δήλωσε ο παλιός αθλητής με τις πέντε ολυμπιακές συμμετοχές.

«Βόμβα» Παναθηναϊκού με Μάριο Χεζόνια

Ενα φλερτ διαρκείας εξελίχθηκε σε...

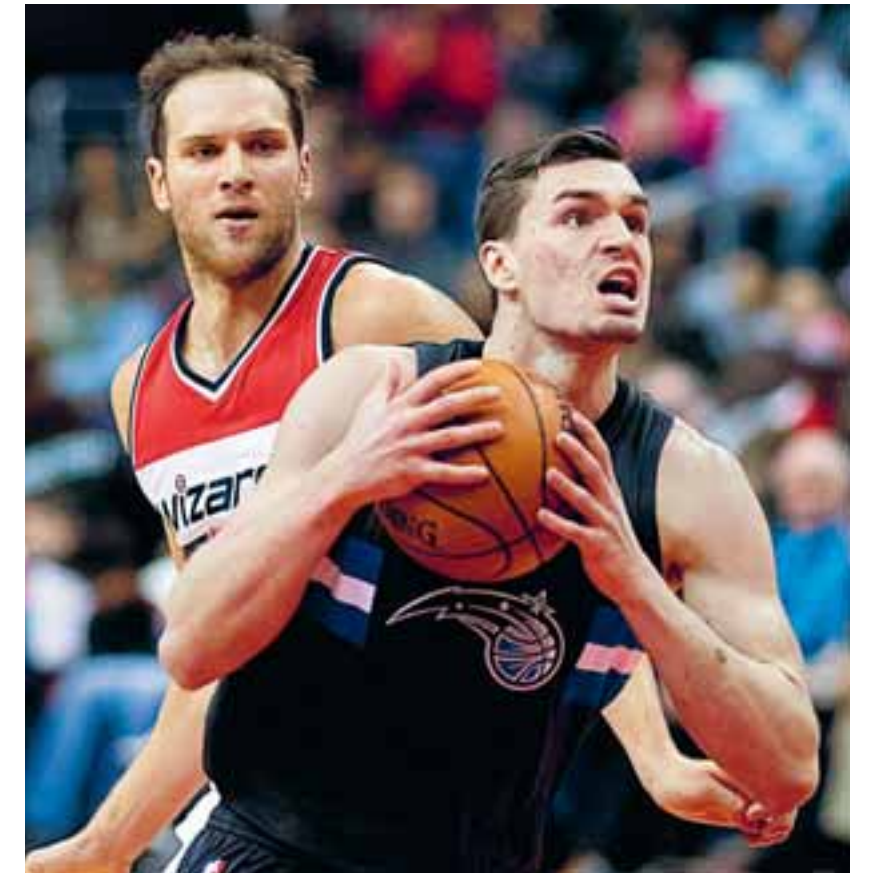
γάμο και από χθες παίκτης του μπασκετικού Παναθηναϊκού είναι ο 25χρονος Κροάτης άσος, Μάριο Χεζόνια, που αποτελεί μία από τις πιο κηρύχες μεταγραφές στην ιστορία της ομάδας! Ο ύψους 2.04 μ. σούπινγκ γκαρντ - φόργουορντ, με την αξιοσημείωτη θητεία στο NBA, ανακοινώθηκε από την «πράσινη» ΚΑΕ έως το τέλος της αγωνιστικής περιόδου με οψιόν ανανέωσης. Ο Χεζόνια, ο οποίος ποτέ δεν έκρυψε τα αισθήματά του αλλά και την επιθυμία του να αγωνιστεί στην ελληνική ομάδα μέσω διπλώσεων αλλά και αναρτήσεων στα social media, ανήκε μέχρι πέρυσι στους Πόρτλαντ Τρέιλ Μπλέιζερς, ενώ στην Ευρώπη η Μπαρτσελόνα είχε τα δικαιώματά του.

Ο Χεζόνια το 2015 επελέγη νούμερο 5 στα ντραφτ του NBA από τους Ορλάντο όπου αγωνίστηκε έως το 2018, πριν α-

κολουθήσουν οι Νικς (2018-2019) και οι Πόρτλαντ (2019-2020).

Στο μεταξύ, ευχάριστα ήταν τα νέα στο μέτωπο του κορωνοϊού καθώς όλα τα τεστ στα οποία υποβλήθηκαν τα μέλη της ομάδας ήταν αρνητικά. Και οι έντεκα (τρία μέλη του σταφ και οκτώ παίκτες) που είχαν βρεθεί θετικοί, βγήκαν αρνητικοί, ενώ δεν προέκυψε κανένα νέο κρούσμα. Μένει να φανεί αν το παιχνίδι της Παρασκευής με την Αλμπα θα διεξαχθεί κανονικά.

«Ερυθρόλευκος» ο Κουφός
Από το NBA... ψώνισε και ο Ολυμπιακός προχωρώντας στην απόκτηση του 31χρονου διεθνούς (2.13 μ.) σέντερ Κώστα Κουφού μέχρι το τέλος της περιόδου. Οι «ερυθρόλευκοι» προέβησαν στη συγκεκριμένη κίνηση, μετά και τον τραυματισμό (ρήξη μηνίσκου) του Χασάν Μάρτιν που εχειρίστηκε χθες και θα μείνει εκτός δράσης για έξι εβδομάδες.

Στα πράσινα ντύθηκε ο Μάριο Χεζόνια έως το τέλος της σεζόν, με τον Παναθηναϊκό να βάζει στο συμβόλαιο του Κροάτη άσου οψιόν ανανέωσης.

K

Το περιοδικό της Καθημερινής
της Κυριακής

Την Κυριακή 28 Φεβρουαρίου μαζί με την ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

